

30

'70

FLACARA

ANUL XIX
NR. 790
25 IULIE 1970

reportaj de sapte zile

ORIZONT 1971

În întreaga țară au început adunările generale ale salariaților. În centrul dezbaterilor stau două obiective: analiza bilanțului activității economice și financiare din prima jumătate a acestui an, măsurile privind asigurarea îndeplinirii planului pe 1970, și analiza sarcinilor primului an al cincinalului — 1971. Să asigurăm acestor ședințe o largă participare, un pronunțat caracter de lucru și o maximă eficacitate.

Înalt simț de răspundere pentru cifrele de plan ale anului 1971

După ce au format obiectul dezbaterilor la nivelul conducerii uzinei, cifrele de plan pe anul 1971 sînt discutate cu competență și interes în cadrul secțiilor. Recent, la secția trăgătorie a uzinelor «Republica» din București s-au analizat îndeplinirea planului pe primul semestru, posibilitățile realizării pe întreg anul și obiectivele anului viitor. Fără ca numărul de muncitori să crească, în anul 1971, 29 000 de tone țevi trase la rece vor constitui planul secției. Realizîndu-se o reducere a prețului de cost cu 2,5%, se va obține o economie de 165 lei la fiecare tonă.

Pentru aceasta s-au stabilit măsurile ce trebuie luate, cum ar fi montarea unui ciocan mic de spîuit țevi sub diametrul de 20 mm, construirea unui cuptor tip cameră pentru refacerea țevilor strîmbe rezultate din tragere, dotarea secției cu o instalație de apă sub presiune necesară pentru probarea țevilor de

cazan. Discuțiile și propunerile care au urmat au subliniat o dată în plus interesul muncitorilor pentru buna desfășurare a procesului de producție, pentru îmbunătățirile ce se impun, pentru înlăturarea deficiențelor semnificate.

Merită consemnate, printre altele, propunerile șefului de echipă Constantin Andrei de la atelierul de întreținere, care a cerut sondele asupra calității materiei prime, revizia și înlocuirea agregatelor vechi, asigurarea cu piese de schimb la bancurile noi, sau cele ale lui Gheorghe Dumitrescu, șef de echipă la atelierul de ajustaj, care a subliniat necesitatea montării unei prese de probat țevile cu diametru mic, a unei mașini de îndreptat țevi și, mai ales, fixarea oamenilor la locurile de muncă.

După părerea tovarășului tehnician Vasile Pipera, membru în comitetul de partid al uzinei, «Discuțiile la secția de trăgătorie au demonstrat un înalt simț de răspundere, preocupările și frământările fiecărui muncitor. Prin tradiție, secția noastră e obișnuită să-și îndeplinească sarcinile de plan, de aceea nu există nici un dubiu că cifrele de plan ale anului 1971 vor fi atinse».

A. PETRE

bilanț la sfîrșit de semestru

De vorbă cu ing. Anghel Rădulescu, director general al întreprinderii de montaje-București.

— Pe semestrul I al anului 1970, planul de stat în valoare de 360 milioane lei a reprezentat în unitatea noastră 45% din totalul sarcinilor de producție pe anul în curs. Realizînd 361 milioane lei, am realizat o depășire de 0,4% față de cifra stabilită. În aceste prime două trimestre, am reușit să punem în funcțiune, în termen și înainte de termen, 64 de capacități. Colectivul unității noastre a acordat o atenție deosebită realizării în întregime a planului de investiții al beneficiarilor, căruia i-am subordonat întreaga noastră activitate. Nu am neglijat nici ceilalți indicatori de plan: productivitatea pe cap de salariat a crescut cu 5,7%, am urmărit creșterea indicelui calitativ, îmbunătățind procesele tehnologice prin controlul fazei și interfazei pe tot parcursul lucrărilor. Activitatea pe primele luni ale anului se recomandă și prin introducerea unor procedee și mijloace moderne în tehnologia construcției: folosirea panourilor de prefabricate, a lichidelor penetrante, controlul ultrasonic

cu ajutorul izotopilor radioactivi. Evident, la baza succeselor se află în primul rînd creșterea exigenței și autoexigenței salariaților noștri în îndeplinirea promptă a obligațiilor de plan.

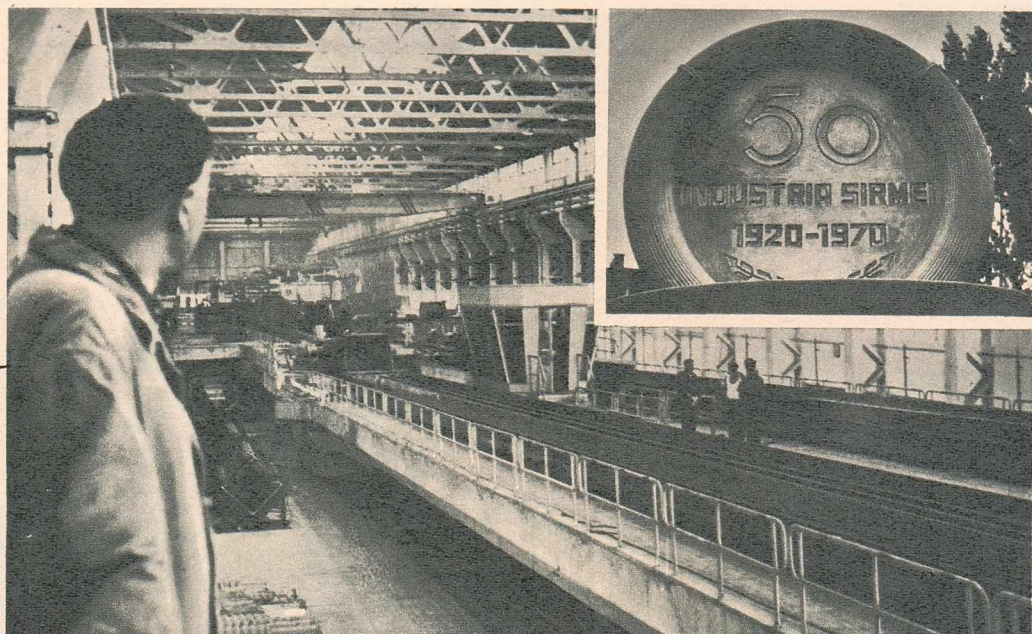
— Spre ce obiective vă îndreptați în mod special atenția în următoarele trimestre?

— Pe trimestrele III și IV vom avea o activitate foarte intensă: trebuie să dăm în funcțiune 108 capacități, dintre care voi aminti pe cele mai importante: Fabrica de oxigen a Combinatului siderurgic-Galați; instalația alchilamină a Grupului industrial petrochimic «Gh. Gheorghiu-Dej»; Fabrica de produse carburoase și Uzina de prelucrare a aluminiului, ambele de la Slatina.

— Ce ne puteți spune despre modul cum vă pregătiți pentru întîmpinarea viitorului plan cincinal?

— Trebuie să știți că față de 1970, în primul an al cincinalului, 1971, se prevede o creștere a planului cu 48%, ceea ce presupune o serioasă organizare a întregii noastre activități — tehnică și administrativă. Totuși, pentru că în mai 1971 vom sărbători 50 de ani de la întemeierea P.C.R., vom studia posibilitățile de a ne spori angajamentele pentru a înțîmpina cum se cuvine acest remarcabil eveniment.

R.S. POP

Împlinirea a 50 de ani de la înființarea uzinei «Industria Sirmei» a prilejuit pentru siderurgia de la Cîmpia Turzii un bilanț convingător al hărniciei și tradiției. Cu acest prilej, uzinei i-a fost acordat Ordinul Muncii clasa I, în semn de apreciere deosebită pentru contribuția adusă la opera de construire a socialismului în patria noastră. Într-un număr viitor al revistei noastre vom publica un amplu reportaj despre oamenii și succesele colectivului de la Cîmpia Turzii.

ritmul automatizării

La F.E.A. (Fabrica de elemente pentru automatizări din București) s-au dezbătut sarcinile de plan pe 1971 și prevederile planului cincinal 1971-1975 la nivelul comitetului de direcție, al serviciilor și al secțiilor, urmînd ca la 28 iulie ele să fie puse în discuția adunării generale a salariaților. Cu acest prilej s-a făcut și o analiză a felului în care a fost îndeplinit planul pe primul semestru al anului 1970.

Oprindu-ne asupra principalelor indicatori din plan și văzînd cum au fost îndepliniți, avem toate motivele să manifestăm optimism cu privire la felul în care această întreprindere — una dintre cele mai moderne din industria bucureșteană — își va îndeplini planul pe 1970 și va intra în noul cincinal.

Într-adevăr, în primul semestru al lui 1970, F.E.A. și-a îndeplinit planul producției globale în proporție de 105% și pe cel al producției-marfă cu 103%, iar

productivitatea muncii a atins 104% față de cifrele planificate. Dacă facem o comparație cu situația din primul semestru al anului precedent, constatăm o creștere spectaculoasă: cu 56% mai mult la producția globală, cu 67% la producția-marfă și cu 49% la productivitatea muncii. Această considerabilă creștere se datorează dezvoltării necontenite a întreprinderii, dotării ei cu utilaje tot mai perfecționate, creșterii permanente a calificării cadrelor, bunei munci organizatorice etc.

Pentru primul an al noului cincinal, la F.E.A. se pregătește de pe acum intrarea în fabricație a numeroase produse noi, dintre care amintim: un nou supraveghetor de flacăra tranzistorizat (tip îmbunătățit față de cele produse pînă acum), detectoare de temperatură (cu termistor cu fir fuzibil), regatoare specializate pentru diverse produse, traducătoare pneumatice de presiune cu tub Bourdon, cu capsulă, de presiune diferențiată, de nivel, elemente de calcul (extrageri de radicali, împărțiri) etc.

V. SILVIAN

scurt bilanț al investițiilor bucureștene

Recenta Plenară a C.C. al Partidului Comunist Român, analizînd și discutînd în profunzime probleme legate de dezvoltarea multilaterală a patriei noastre, a abordat cu mult interes și pe cele legate de felul în care se desfășoară planul de investiții.

Ținînd seama de ponderea mare pe care Bucureștiul — cel mai important centru industrial și cultural al țării — o are în acest plan, ne-am adresat Băncii de

Investiții, sucursala municipiului București, cerînd date asupra felului în care se îndeplinește planul de investiții în Capitală. Spicuiam cîteva cifre mai importante din cele ce ne-au fost puse la dispoziție:

În primul semestru al anului 1970 s-au realizat în Capitală investiții în valoare de circa 5 400 milioane lei — adică 45,8% din prevederile totale ale planului pe întreg anul (față de 44,6% realizare globală în întreaga economie națională). Deși volumul acestor investiții este cu 4,2 milioane lei mai mare decît în primul semestru al anului trecut, iar ritmul de execuție reprezintă — luînd drept comparație

același semestru — o creștere de 4,4%, totuși situația nu poate fi considerată pe deplin satisfăcătoare. În timp ce unii beneficiari ai investițiilor au depășit jumătatea volumului de lucrări planificate pe întregul an, cum sînt Ministerul Energiei Electrice (realizări: 52,5% din planul anual de investiții) și Ministerul Transporturilor (tot 52,5%) și alții care au depășit media pe Capitală și pe țară, cum ar fi: Ministerul Poștelor și Telecomunicações (49,1%), Ministerul Învățămîntului (48,6%), Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini (48%) etc. — alte ministere și organizații au tras mult în urmă îndeplinirea planului în ansamblul său: astfel, Academia Republicii Socialiste România n-a realizat decît 10,1% din plan, Ministerul Comerțului Exterior, 15,9%, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, 25,6%, O.N.T., 26,1% etc. Dintre șantierele de investiții cu mai grave rămîineri în urmă menționăm: construcția Teatrului Național «I.L. Caragiale» (18,1% din plan), Direcția Sanitară, ținînd de Consiliul popular al municipiului București (19,5%), Grupul tehnic al noului local al Institutului politehnic (20,5%), Combinatul de bumbac nr. 3 (24,4%) Hotelul «Intercontinental» (25,6%), Fabrica de mezeluri conserve și produse din carne (26,3%), Fabrica de cabluri și materiale electroizolante (27,3%), I.P.R.S.—Băneasa (28,8%) etc.

Desigur că motivele acestor grave rămîineri în urmă sînt diferite de la o întreprindere la alta. Indiferent însă de cauzele care le-au generat, se impune ca întreprinderile și organizațiile respective, precum și forurile lor tutelare, să ia de urgență măsuri pentru recuperarea tuturor întîzierilor și realizarea obiectivelor la termenele prevăzute în planuri.

V. VIȘA

zile decisive

În urmă cu câteva săptămîni, drumul de la gară și pînă la cooperativa agricolă de producție «Gheorghe Doja» din comuna cu același nume trecea printre lanuri nesfîrșite de orz și grîu. Astăzi, același drum se strecoară de-a lungul unor ogoare secerate pînă sub linia orizontului.

Înființată la 21 octombrie 1958, cooperativa agricolă de producție din comuna Gheorghe Doja a devenit milionară în 1960. În 1966 este distinsă cu Ordinul Muncii cl. I pentru contribuții deosebite în construirea socialismului.

În 1968 obține premiul I pe țară la cultura florii-soarelui, iar în 1969 premiul I pe județ la producția ovinelor. C.A.P. «Gheorghe Doja» este în prezent multimilionară.

— Prima etapă a secerișului a fost depășită și realizată în condiții optime — ne informează inginerul agronom al cooperativei, tov. Mihai Zaskievici. Toate cele 103 hectare de orz au fost recoltate. Pentru introducerea culturilor duble s-a lucrat, concomitent, la eliberarea ogoarelor recoltate. Astfel, cele 103 ha de pe care s-a secerat orzul au fost reînsămîntate cu porumb extratimpuriu, de tipul HD-101. Parcoul de mașini (19 tractoare, 12 combine, 4 prese tip PMT-5, 5 camioane, 8 remorci), mîinile harnice ale mecanizatorilor au permis trecerea la o nouă și decisivă etapă a secerișului: recoltarea grîului.

— Ne numărăm printre puținele unități agricole din județ și din țară pe care furia apelor le-a ocolit; avem toate condițiile ca să depășim angajamentele și planul inițial — ne declară mecanizatorul Nicolae Iordache.

Din cele 657 ha grîu, 190 ha

au fost deja recoltate, obținîndu-se o producție de 2 800 kg grîu la ha, față de 2 500 kg cît fusese prevăzut. Se apreciază că în următoarele zile vor fi recoltate și restul hectarelor. Din acestea, 310 ha vor fi semănate cu porumb HD-101, restul cu fasole boabe și borșeag, mărindu-se astfel baza furajeră a sectorului zootehnic.

Cooperatorii C.A.P. «Gheorghe Doja» și-au luat de asemenea angajamentul să depășească planul valoric pe 1970 cu suma de 1 750 000 lei.

Citesc pe fețele lor îndrîjite, arse de soarele Bărăganului, că angajamentul va fi respectat.

Garofița FUEREA

noul laminor de 6 țoli, produce!

«Zestrea tehnică, și așa impunătoare, a Romanului (ne referim la Uzina de țevi din localitate) s-a completat de curînd cu un alt obiectiv de anvergură: laminorul de 6 țoli. Amplasat în cadrul uzinei mai sus-amințite și constituind de fapt o nouă secție a acesteia, laminorul îi diversifică extraordinar de mult producția, realizîndu-se aici țevi cu calibrul mai redus, extrem de mult solicitate de industria noastră de construcții, extractivă, constructoare de mașini etc. Filmul «nașterii» acestui mare obiectiv al industriei metalurgice românești cuprinde cîteva secvențe memorabile.

Fundațiile laminorului au fost turnate în 1967. În 1968, hala de fabricație, cu o suprafață de 2 ha, era deja ridicată. În 1969, s-a

executat montajul utilajelor pentru ca în anul acesta, în iunie, probele tehnologice să fie încheiate cu succes, trecîndu-se imediat la fabricarea primelor țevi laminate. Așadar, secvențe derulate într-un tempo rapid — avînd în vedere importanța investiției — care atestă experiența acumulată în timp a colectivului Uzinei de țevi, munca de mare eficiență depusă de acesta.

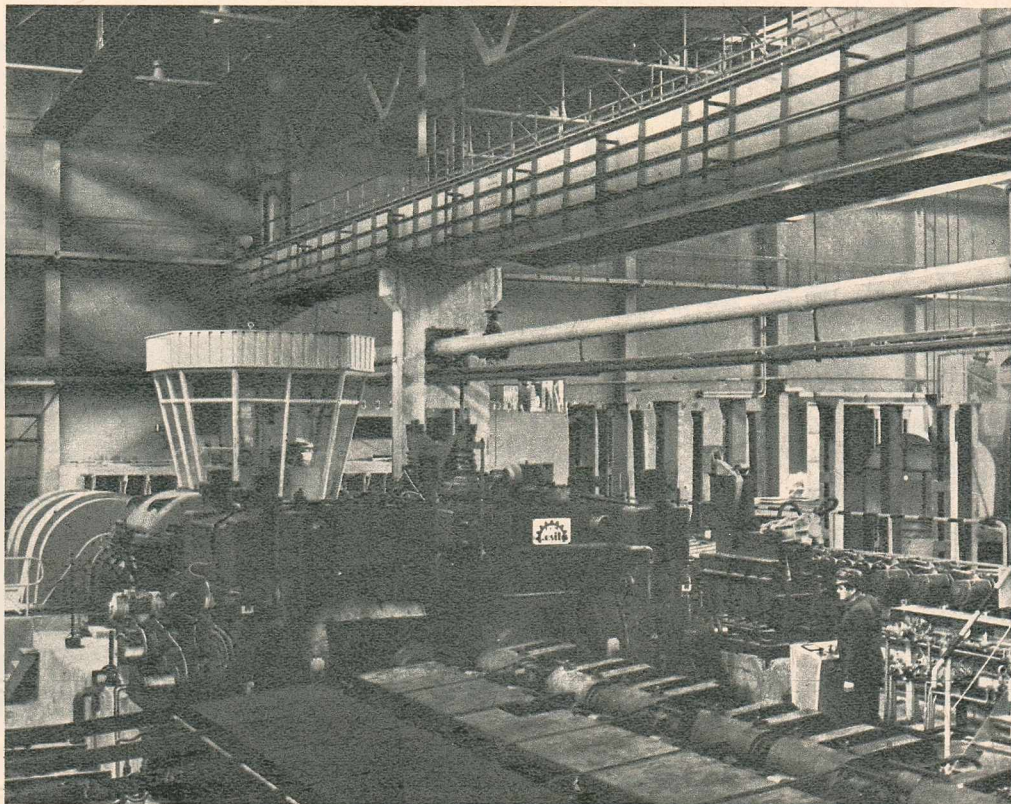
Capacitatea finală de producție a laminorului de 6 țoli (prevăzută a fi atinsă încă la sfîrșitul

anului viitor) este de 100 000 t țevi laminate anual. Peste 100 de sortimente de țevi vor completa și, după cum am spus, diversifica producția uzinei din Roman, care de pe acum asigură 40% din producția de țevi a țării. Agregatele ultramoderne ale noului laminor au și produs circa 1 800 t de țevă, de o calitate ireproșabilă, dovadă că mai mult de jumătate din această cantitate a luat drumul exportului. Dacă vom adăuga că aceste utilaje sînt în zdrobitoare majoritate fabri-

cate la noi în țară, vom conveni că punerea în funcțiune a noului laminor este un eveniment cu adevărat remarcabil, o dovadă a stadiului înalt, a maturității industriei metalurgice și constructoare de mașini românești. Organismul acesta complex, în plină dezvoltare, care este economia noastră socialistă, va beneficia de noi și puternice artere de oțel, prin care fluxuri de energie vor curge neîntrerupt, dinamizînd-o.

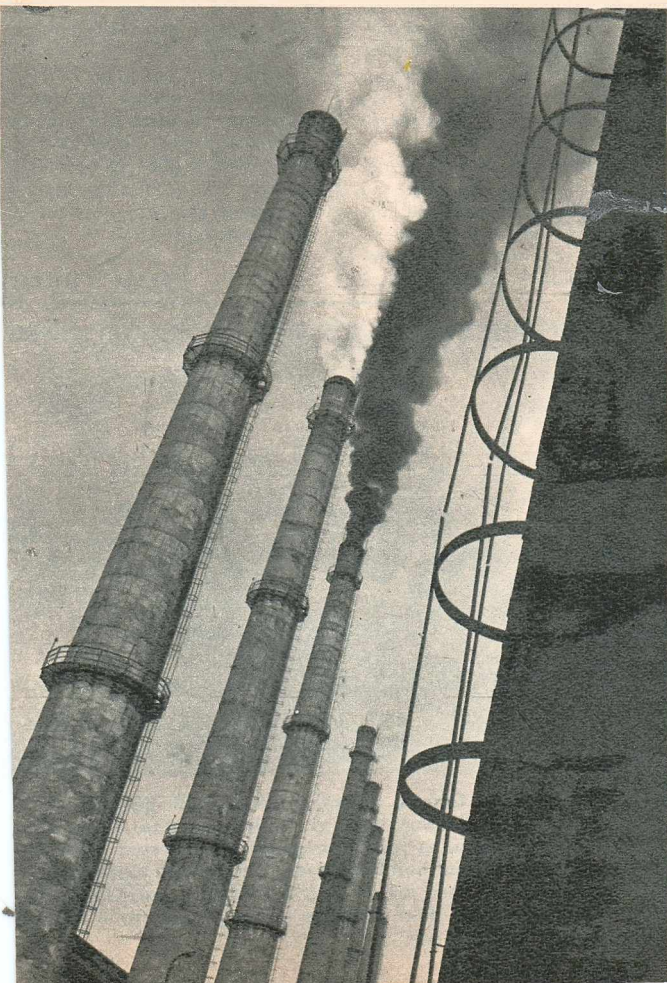
M. GLIGORE

La Uzina de țevi din Roman, noul laminor de 6 țoli, construit în întregime din utilaje fabricate în țară, produce în prezent cu întreaga lui capacitate. În mare parte automatizat, laminorul asigură o producție suplimentară de 100 000 tone țevi.

succese hunedorene

La Combinatul siderurgic Hunedoara a fost elaborată cea de-a 10 000-a tonă de oțel peste prevederile de plan. Anunțînd acest succes, siderurgistii hunedoreni informează că au îmbogățit totodată și gama sortimentelor, prin asimilarea, în acest an, a 9 mărci de oțeluri cu caracteristici superioare, solicitate de diverse întreprinderi și uzine constructoare de mașini din țară.

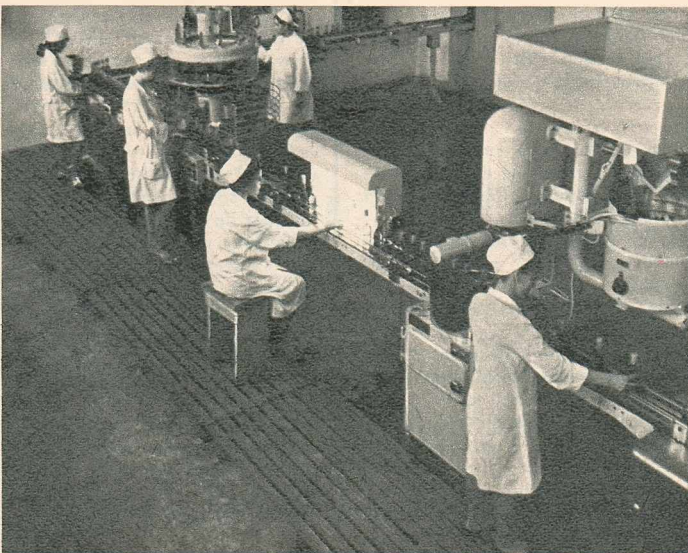
recoltarea fructelor de pădure

În munții din nordul Moldovei a început campania de recoltare a fructelor de pădure. În vederea bunei desfășurări a acestei activități, pe principalele văi montane au fost înființate 200 puncte de colectare, iar cele 8 centre de achiziții, amplasate în preajma ocoalelor silvice, au fost dotate cu utilajele și ambalajele necesare. Se preconizează ca în actuala campanie să fie colectate circa 4 400 tone de fragi, zmeură, afine, ciuperci comestibile; o mare parte din această cantitate va fi livrată unor beneficiari externi.

noi „stele” focșănene

După darea în producție a unei noi fabrici de coniac în cadrul întreprinderii de industrie alimentară-Focșani, așteptăm nerăbdători «stelele» pe care licoarea focșăneană le va cuceri în competițiile viitoare.

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ

VALERIA SECIU pe care, în sfârșit, o vedem în roluri («Camera de alături», «Fanny») pe măsura harului ei de zile foarte mari.

Fotografie de Liana GRILL

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 47 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Studenti de la Institutul politehnic, Institutul de construcții și Academia de studii economice din București, ca și de la Institutul politehnic din Timișoara, în practică la uzinele «Vulcan».

scările de acces în «subteran» de înzăpezire.

Ploile (substanțiale, ce-i drept!) din primăvară-vară, au subliniat aceeași necesitate, scoțind în plus în evidență și un drenaj insuficient al apei pătrunse în culoarele de trecere (în special la pasajul din Piața Științei).

S-au îngropat sute (dacă nu mii!) de metri cubi de beton armat, fără să se gândească nimeni că în pereții culoarelor respective s-ar fi putut amenaja, cu un minimum de cheltuieli în plus, dar cu un maximum de eficiență comercială, mici magazine cu produse de răs-larg consum: tutun, cornuri și covrigi cu susan, zaharicale și înghețată, răcoritoare, mercerie, ziare și reviste, fructe etc., etc.

De altfel, existența în zona intrărilor în aceste pasaje a unor tarabe, mai mult sau mai puțin ambulante, cu asemenea profil demonstrează cu prisosință că aceste mici puncte comerciale și-ar fi avut locul în subsol.

Oricum, dacă niște acoperșuri pentru scări se mai pot încă încropi înainte de sosirea iernii viitoare, amenajarea unor mici puncte comerciale nu mai vedem cum ar deveni posibilă, deoarece ne aflăm în fața unui fapt împlinit, mult prea serios betonat ca să mai poată fi modificat.

Încă și mai trist de constatat e că sub ochii nepermis de indiferenți ai organelor care răspund de conviețuirea civilizată a locuitorilor (și flotanților!) din urbea noastră, în aceste pasaje s-a prăsit o faună de foarte dubioasă proveniență.

Pentru o asemenea recoltă n-avem însă nevoie de pasaje subterane. În orice caz, această problemă e ușor rezolvabilă și ne exprimăm plini de optimism speranța că eradicarea acestei molime nu va fi programată... la sfîntul așteaptă.

Mircea NOVAC

exodul spre munte

Sinaia, Predeal, Bușteni... Canicula din ultimul timp a determinat un adevărat exod spre aceste admirabile stațiuni climatice de pe Valea Prahovei. Mii de cetățeni, profitând de vacanța de vară sau numai de un scurt sfârșit de săptămână, își caută adăpost la poalele Caraimanului sau în cabanele din jurul Postăvarului. Sîmbătă seară, la Poiana Țapului a putut fi cronometrată trecerea numai într-un singur minut a unui număr de peste cincizeci de automobile. La Cioplea, la Trei brazi și în alte locuri de popas la mare altitudine din zona Predealului, numărul celor care solicitau găzduire la cabane era pur și simplu înzecit față de posibilitățile de cazare. Mulți turiști și-au petrecut noaptea în mașinile lor sau în corturi.

La Sinaia — după cum ne informează tov. I. Teodorescu, șeful filialei locale a O.N.T.-ului — toate locurile de cazare la hoteluri și vile sînt la ora aceasta completate. În afară de vilegiaturii din țară, numeroși turiști străini sînt oaspeții stațiunii.

Noutăți? La Sinaia a fost dată recent în circulație pentru autobuze o nouă șosea (cu mult mai puține serpentine), care urcă la Cota 1400, urmînd ca peste cîteva zile, cînd ultimul kilometru al acestui drum va fi asfaltat, să circule pe această rută și autoturismele. De asemenea se lucrează la terminarea operațiilor

Predeal: în campingul de pe Cioplea; altitudinea: 1 200 m.

pentru instalarea unui teleferic cu cabine, care, începînd încă din această toamnă, va lega centrul orașului de Virful cu Dor (aproape 2 000 m altitudine). Pentru viitor se proiectează construirea în centrul Sinaiei a unui nou hotel, cu cîteva sute de locuri și amenajarea în apropiere de Poiana Țapului a unor terenuri de golf și tenis.

La Bușteni — ne declară tov. Marin Militaru, primarul orașului — se depun în momentul de față toate eforturile pentru ca oaspeții care ne vizitează să fie într-adevăr mulțumiți. A fost dată, de pildă, în folosință acum cîteva zile o șosea asfaltată care duce direct la poalele Caraimanului. Pentru turiștii care vin cu mașini proprii și vor să urce pe munte, li s-a amenajat un loc de parcare a automobilelor. «În ceea ce privește viitorul, Bușteniul, pe care noi, cei de

aici, îl considerăm, prin așezarea sa, un Grenoble al României — ne declară primarul orașului — se va bucura de o atenție mai deosebită. Pe Valea Cerbului se va înălța în 1971 un mare complex sportiv destinat tineretului. Apoi — în centru — un hotel cu 200 locuri. De asemenea se vor amenaja — cu intenția de a face din Bușteni și o stațiune de iarnă — pîrtii de schi și de bob. Un teleferic cu cabine va lega orașul de Babele de pe Caraiman, iar altul cu scaune, pentru schiori, cu punctul de coborîre pe pîrtii».

Și ar mai trebui construite — adăugăm noi — mai multe cabane, moteluri, vilioare, unde turistul, venit la sfârșit de săptămînă sau pentru cîteva zile, să nu fie nevoit să facă cale întoarsă. Așa cum se întîmplă de multe ori...

B. SURU

ofuri de pieton bucureștean

Ca orice treabă gospodărească, realizarea primelor pasaje subterane pentru pietonii bucureșteni trebuia gîndită temeinic, sub toate aspectele, de la amplasare și gabarit și pînă la folosirea optimă a spațiului existent. Iată cîteva observații și considerații «post festum».

Ninsorile din iarna trecută, multe-puține cîte au fost, au demonstrat necesitatea (sau, mai bine spus, lipsa) unor acoperșuri, sau copertine, sau spunetile cum doriți, care să ferească

Acad. Alexandru Graur, director general al Editurii Academiei, președintele Societății de științe clasice, a împlinit 70 de ani. La adunarea festivă organizată cu acest prilej de către Academia Republicii Socialiste România au luat cuvîntul numeroși invitați care au elogiat activitatea distinșului sărbătorit concretizată de-a lungul a patru decenii prin lucrări de mare valoare științifică.

cum și de ce s-a stricat logodna dintre mami și băiatul ei electric, elly

La capătul firului, o voce amărită, stinsă, ca din altă lume:

— Mă numesc Mami, iar lumea imi spune, alintându-mă, Mimi. Domicilez în Reșița și tot de acolo îți telefonez.

A urmat o pauză de câteva secunde, rezervată în exclusivitate nevesti-mi, care, apropiindu-se de pilnia receptorului, mi-a propus pe loc un nou program de după-amiază:

— Care Mami, care Mimi, care Reșița? Ei las că o descurcăm noi, de îndată, măgarule!

Din fericire conflictul s-a aplinat curînd prin intervenția promptă a vocii de dincolo:

— Liniștește-ți consoarta, e vorba de o treabă serioasă. Mă cheamă M.A.M.I., cîntăresc 40 de tone și sînt de profesie, după cum o dovedesc inițialele de mai sus, mașină de apucat material incandescent.

— Mașină, mașină?

— De ce te miri? Mașinile din generația mea au început să gîndească, să scrie, să calculeze, să citească și să vorbească mai abtîr decît voi, oamenii.

— Mă rog, mă rog... Dacă do-rești informații de specialitate, adresează-te...

— A, nu, domnule, sînt o sentimentală. Dacă ai răbdare, îți voi povesti cu taxă inversă romanul vieții mele. La creion, hîrtie și scrie:

M-am născut acum 12 ani la Oțelăria din Reșița, după proiect original al inginerului... Dumnezeu să-l ierte. Omul a murit după ce mi-a dat viață, încercînd să prelungească în actualitate drama și tradiția geniilor neînțelese. Degeaba. M-am născut scoiloadă și nătîngă, am costat o groază de bani, dar nu sînt bună de nimic deoarece nu dezvolt forta necesară pentru transportul lingurilor.

— Din ce trăiești?

— Din milă. Oțelăria plătește și astăzi U.C.M.R. amortismente. Bani buni aruncați pe gîrlă. Vă imaginați starea mea sufletească.

Și a oftat.
— Biata fată!, a intervenit atunci nevastă-mea, care s-a dovedit ca întotdeauna sensibilă la melodramele cibernetice ale veacului. Trebuie să facem ceva pentru ea.

— ...Și nu e de loc greu, a prins curaj mașina cuvîntătoare. O mică intervenție și mă faci fericită. Aș dori, cu alte cuvinte, să mă pensioneze și să-mi sfîrșesc zilele într-un han turistic de pe Valea Mureșului. Am găsit și locul: hanul și campingul Vlăhița din apropierea Odorheului Secuiesc.

— Cunoști pe cineva acolo?

— Sînt în corespondență cu un electromotor pe nume Elly. Băiatul a fost transportat acolo pentru a furniza curent electric, dar de un an de zile zace fără treabă, singur între oameni, aruncat într-un colț al magaziei, la discreția găinilor și porcilor din ograda, care — să ma scuze doamna — au făcut de toate pe el.

— Aveți intenții serioase?

— De ce nu? Gîndește-te la situația noastră și ai să ne înțelegi. Revin mîine cu un telefon. Complimente soției.

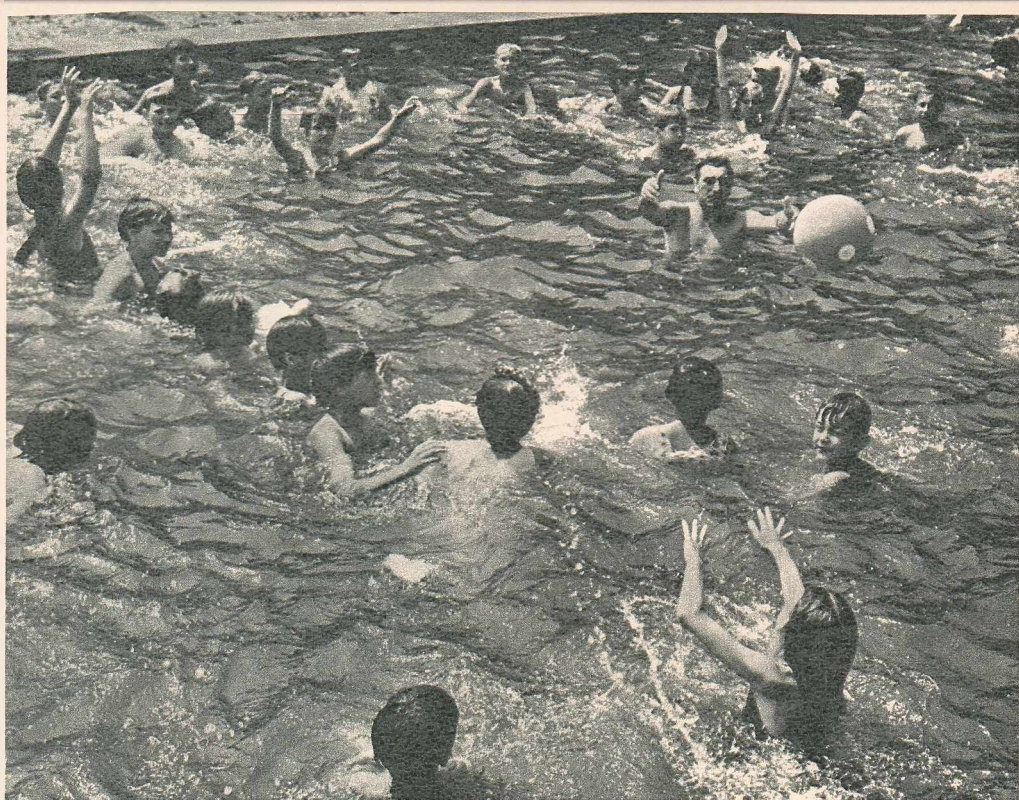
A doua zi, la aceeași oră, am avut din nou în receptor vocea amărită.

— N-am rezolvat mare lucru, i-am spus de îndată. Am dat telefon Uniunii județene a cooperației de consum din Harghita care mi-a confirmat drama electromotorului dumat. Băiatul zace într-adevăr fără treabă, deoarece nu s-a aflat pînă acum nici un «specialist» care să-l pornească. Din această cauză, unitatea comercială de la Vlăhița n-are nici lumină electrică și nici agregate frigorifice în funcțiune. Nu e de mirare, deci, că hanul e pe punctul de a da faliment: preparatele din carne se alterează, băuturile alcoolice și răcoritoare se ervesc șambrate (temperatura camerei 20 de grade). Mi s-a promis în schimb că lucrurile vor fi remediate. Electromotorul, nou-nouț, tînar și fără pic de uzură, va fi pus în drepturile lui firești și atunci, iartă-mă, te va înșela cu prima mașină de spălat rufe.

— Ce propui?

— Să te lași de mașinații. Treci la topit, și fă din tine o altă mașină (sau vezi ce-ți iese). E rușinos să trăiești pe spinarea noastră, chiar dacă ai sprijinul binevoitor al comitetului de direcție.

Liviu TIMBUS

Peste 250 de pionieri și școlari veniți din Brașov, Prahova și Harghita fac cunoștință cu frumusețea de netăgăduit a Snagovului. Băi de soare și de apă în tabăra pionierescă de la Snagov.

vizitat pe un dușman notoriu al patriei noastre, condamnat de curtea marțială încă din anul 1941. Numele lui: Virgil Mihăilescu. Inginerul Penciu a interzis categoric lui Tabacu să relateze cuiva despre această luare de contact. Așa se face că persoanele din conducerea O.N.T. nu cunosc nici acum adevărul scop și conținutul vizitei la Freiburg.

Ion Tabacu s-a conformat și el discreției cerute. De fapt, cei doi complici se șantajau reciproc, «se aveau la mină», întrucît discuțiile cu transfugul au urmat o temă «concretă»: perspectivele trădării patriei de către Tabacu

și alte persoane.

Întors în România, Ion Tabacu s-a pregătit să fugă din țară cu familia lui și a unui prieten, Gheorghe Ionescu, salariat al Ministerului Muncii. Tentativa le-a fost zădărnicită. În timpul cercetării acestor preparative, Tabacu a recunoscut sincer subtextul fugii:

— Parcă eu nu știu că cei de acolo nu de arhitectura mea aveau nevoie!...

— Ce vrei să spunei?

— Virgil Mihăilescu mi-a declarat deschis că, dacă vreau s-o duc bine acolo, trebuie să mă încadrez în activitatea grupului antistatal condus de el.

Dacă Ion Tabacu a manifestat o pocăință de ultim moment, nu același lucru se poate spune despre Ștefan Penciu. Și el se pregătea pentru o vizită particulară, în Spania. În plus, el este autorul moral al aranjamentelor obscure prin care Tabacu și Ionescu erau atrași pe căile rătăcirii. Inginerul Penciu face însă pe nevinovatul, inginerul Penciu este preocupat de subtilitățile avocațești ale escrocheriei cu decontul și speră să scape cu reputația neatinsă. Tocmai de aceea am spus lucrurilor pe nume...

Sergiu ANDON

cooperarea româno-ceyloneză

La Kenneliya-Nakiyadeniya, în Ceylon, se desfășoară ample lucrări pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a economiei forestiere din această parte a globului. O contribuție de seamă în realizarea acestor obiective o reprezintă fructuoasa colaborare româno-ceyloneză. Pe baza unor înțelegeri cu firma «Ceylon-Plywoods Corporation», întreprinderile noastre de specialitate participă la aceste lucrări cu studii și

proiecte pentru exploatarea și construcții de drumuri forestiere, iar în zona Avissawella, la realizarea unui combinat pentru industrializarea lemnului. Partea română furnizează pentru acest combinat utilajele și instalațiile necesare. România va livra, în principal, pentru exploatarea forestieră utilajele și instalațiile necesare. România va livra, în principal, gater, ferăstraie mecanice, deruloare, instalații de uscare, prese cu 15 etaje, precum și tractoare, funiculare, autocamioane cu troliuri, buldozere grele de 180 CP, motocompresoare etc. Acest echipament tehnic care asigură mecanizarea și automatizarea proceselor tehnologice este furni-

zat în mare parte de cunoscutele uzine «Progresul»-Brăila, «23 August»-București și Întreprinderea mecanică-Roman.

Specialiști români cu experiență îndelungată acordă un sprijin substanțial la proiectarea și execuția drumurilor din zona respectivă, la stabilirea tehnologiei exploatarea pădurilor de junglă și la pregătirea personalului ceylonez pentru acest gen de lucrări. De asemenea se acordă asistență tehnică la montaj și la punerea în funcțiune a utilajelor. Construcția combinatului are în vedere principiul integrării fabricilor într-un flux tehnologic rațional, pentru o valorificare superioară și complexă a masei lemnoase. În faza finală, Combinatul Avissawella va produce anual 21 000 mc cherestea, 32 750 mc placaj, precum și mobilier pentru locuințe, școli, uși, ferestre, semifabricate pentru diferite utilizări.

Executarea în mare parte a rețelilor de energie electrică și apă, a centralei termice, a atelierului mecanic, ritmul intens de construcție a halelor industriale ale fabricilor de placaj, cherestea și mobilă atestă încă de acum posibilitatea realizării, conform graficului, a construcției combinatului. Potrivit aprecierilor constructorilor și beneficiarilor, numai un an de zile ne mai desparte de data cînd se va consemna darea în funcțiune a acestui obiectiv al economiei moderne a Ceylonului.

Gh. AGIU

CRONICĂ JUDICIARĂ

30 de arginți

Nu ne-ar fi reținut atenția dosarul Judecătoriei sectorului 1 privitor pe Ștefan Penciu, dacă nu s-ar fi pronunțat cuvîntul «găinărie». Să fie vorba oare, într-adevăr, de o simplă înșelăciune? Să se rezume conduita incorectă a fostului șef de serviciu din cadrul Direcției de investiții a O.N.T. «Carpați» numai la întocmirea unui decont fals pentru suma de 132 de franci elvețieni și 1,5 dolari S.U.A.? Ne-am informat și am aflat că dimensiunile compromisului moral sînt mult mai mari, ele vizează trădarea cea mai josnică.

O delegație a O.N.T., compusă din inginerul Ștefan Penciu și colaboratorul extern arhitect Ion Tabacu (pe vremea aceea director al D.S.A.P.C. a județului Prahova), a fost trimisă în Europa occidentală ca să se documenteze asupra proiectării, executării și dotării terenurilor de golf prevăzute a se amenaja la Sinaia și Poiana Brașov. Destinație principală: «Golf-Club, Mogliasco» din Lugano. Cei doi tehnicieni au fost primiți și cazați la casa de oaspeți a clubului. La plecare, Ștefan Penciu a comis un act penibil, compromițător, milogîndu-se față de gazde pentru obținerea unor formulare în alb. Cu ajutorul unui joc tipografic

cumpărat de la Viena, Penciu și Tabacu s-au folosit de unul din formulare, adăugîndu-i la antet cuvîntul «Hotel» și au decontat cazarea, care în realitate a fost gratuită. Decontul a mai fost umflat cu prețurile cheltuielii de deplasare de la Horgen pînă la Zürich, drum făcut cu autorismul proprietarului clubului din Lugano. Acestea sînt lucrurile cunoscute.

Dar de ce un mers Penciu și Tabacu la Zürich? Pentru ca de acolo să plece în R.F. a Germaniei, la Freiburg. Și pentru ce s-au dus la Freiburg? «Să vedem terenuri de golf», pretinde Penciu. Mof! Minciună!

La Freiburg, Ștefan Penciu a

La Fabrica de înghețată din Capitală, producția zilnică a ajuns la 20 de tone. Canicula este preîntîmpinată.

UN ORAS CU INIMA SI OAMENI DE FIER

de Petre ANGHEL
Fotografii de Elena GHERA

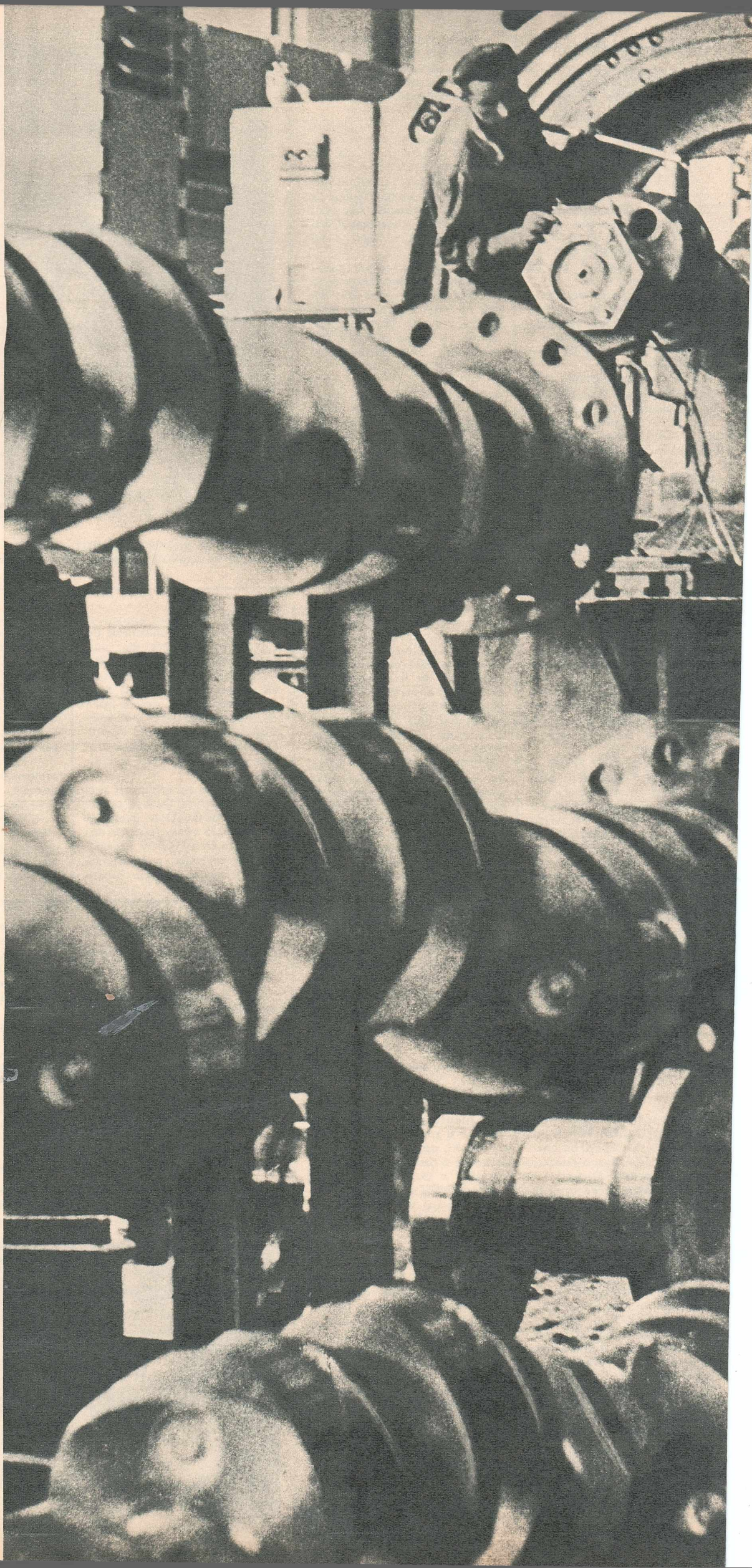
Există orașe care-ți oferă de la coborârea în gară cartea de vizită, și Reșița e unul dintre acestea. Există orașe în care știi de la început ce se întâmplă sub acoperișurile lui, nu numai fiindcă faima i-a întrecut de mult marginile. Cobori deseori în localități și știi că acolo, câteva zile, te va întâmpina liniștea și te vei plimba calm în faptul serii. În Reșița însă ești sigur că dincolo de ziduri oamenii sînt fâurari și că e de ajuns să deschizi o ușă și bărbați îmbrăcați în salopete, cu căști de protecție pe cap, abia au timp să ridice privirea. Poate că aici se muncește mai mult ca în altă parte. Poate la fel de bine. Orașul acesta se confundă cu energia și nimic nu m-ar mira dacă într-o bună zi în mijlocul unei piețe se va înălța un monument întruchipind simplu MUNCITORUL. Orașul nu poate fi despărțit de uzină. Nu știi de care dintre ele, pentru că la rîndul lor se confundă, întretîndu-și, subteran sau deasupra, conductele. Aici ai convingerea că elementul primordial al existenței este fierul. Și nu-i numai o impresie. De aici a pornit zilele trecute spre Porțile de Fier o ultimă piesă a agregatului de 178 megavați. Generatorul cîntărea 1 063 tone, dintre care numai statorul 358 tone. Vreau să vă conving și mă repet: o piesă depășește sutele de tone. Și pentru asemenea coloși — e cît se poate de clar — e nevoie de utilaje în stare să mănince fier și de brațe mult mai tari decît fierul. Și nu văd cine m-ar putea contrazice spunînd că aici orașul întreg e de fier, iar oamenii formează adevărata lui inimă.

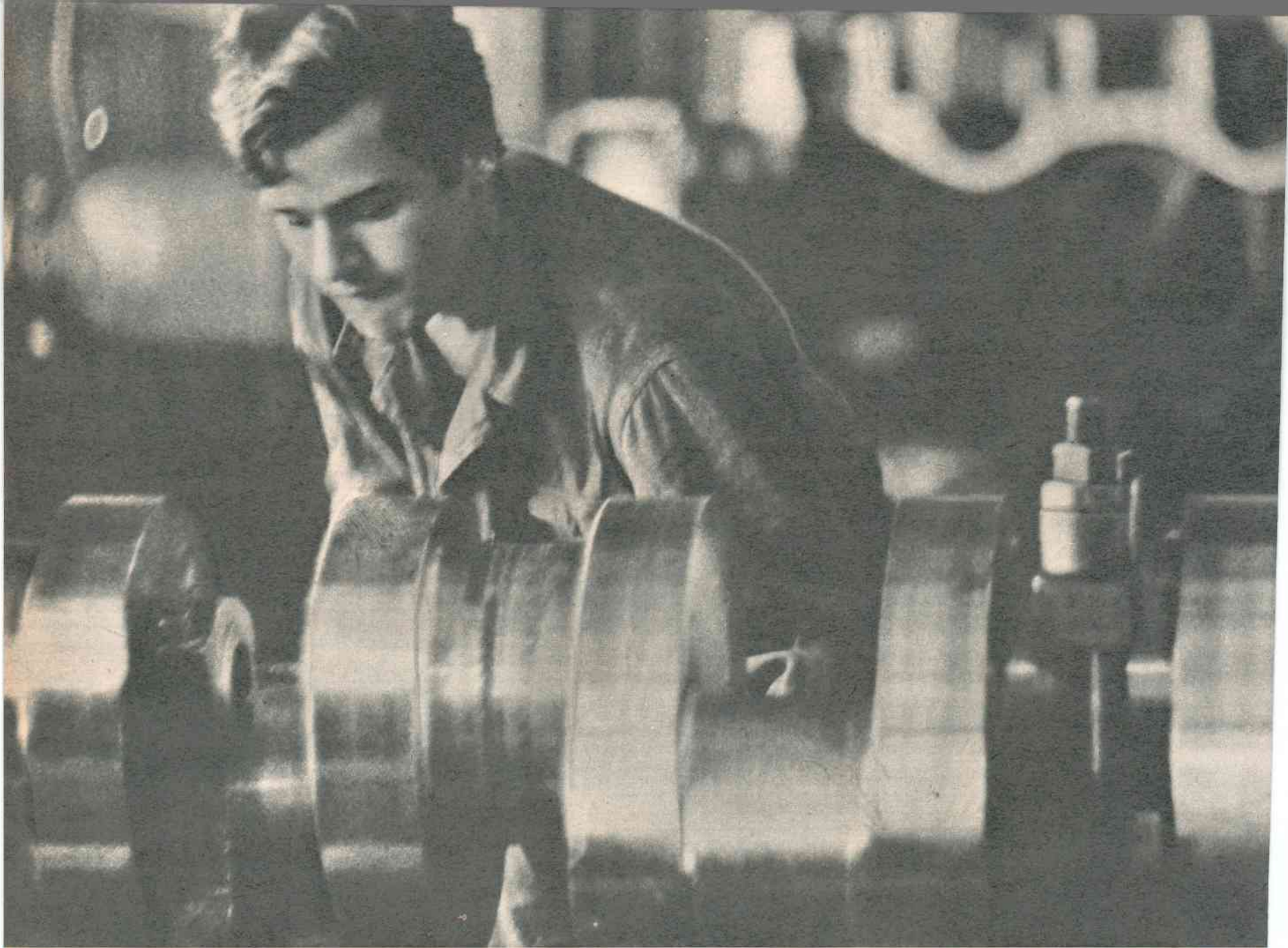
TOTUL ÎNCEPE DE LA ORGANIZARE

Un adevăr elementar te învață că dacă nu ți-ai propus să obții succese mari nu le vei atinge niciodată. Dar, mai ales, că pentru o izbîndă trebuie să stabilești tactica de luptă, să-ți organizezi fiecare sector în parte. La Uzina constructoare de mașini-Reșița au fost însușite aceste adevăruri simple și eficiente. Producția anului 1971 este pregătită de pe acum: studiile de reorganizare a secțiilor de mecanică mijlocie și ușoară au fost deja încheiate. La produsele de serie, cum sînt compresoarele, secțiile au fost organizate pe linii tehnologice, iar la restul produselor, organizarea sectoarelor s-a făcut ținîndu-se seama de tehnologia de grup. La U.C.M.R. grija principală constă în organizarea întregii producții pe linii tehnologice. Numai fabricarea compresoarelor, după un studiu care se aplică deja, va aduce beneficii de 2 000 000 lei. Mai înainte puștele compresorului se lucrau în mai multe secții, fiecare plimbîndu-se pentru diverse operații dintr-un loc în altul. Aeseori neputîndu-se face o planificare judicioasă, operațiile se suprapuneau, utilajele trebuiau să se oprească. Noua organizare a scurtat transportul interoperații, permițînd un grad ridicat de productivitate.

La secția de boghiuri, și ea organizată pe linii tehnologice, s-au produs adevărate salturi. Față de 12—14 boghiuri, cîte se realizau în trimestrul III al anului trecut, s-a ajuns acum la o capacitate de 22—24 de bucăți lunar. Secția a fost dotată cu mașini adecvate care să asigure o producție mărită. Această dotare și o nouă organizare a procesului de producție au făcut posibilă obținerea în sectorul

(Continuare în pag. 8)

(Urmare din pag. 6)

tehnologic de chimie și de macarale a unui milion de lei beneficii anual. Chiar dacă mai amintim că la secțiile de mecanică mijlocie și ușoară capacitatea de producție a crescut cu circa 1 350 m³ compresoare pe an, nu realizăm decât o mică parte dintre preocupările colectivului reșițean. Și aceasta pentru că — și cifrele sînt din nou edificatoare — pentru anul în curs au fost executate 39 de studii privind organizarea producției. După cum ne spune inginerul Ion Sbierea, directorul tehnic al grupului de uzine Reșița, 23 dintre acestea au fost aplicate integral, restul aflîndu-se în curs de definitivare.

Pînă la sfîrșitul acestui an se va aplica o nouă metodă de conducere operativă a producției prin dispecerat central, care va cuprinde lansarea în fabricație, urmărirea execuției, asigurarea materială la locul de muncă, conducerea transportului intern. Lansarea în fabricație făcîndu-se pe cicluri, se va asigura o disciplină maximă în procesul de producție.

După ce s-a realizat prima etapă a procesului — pregătirea documentației prin stația de multiplicare — se va trece la organizarea posturilor de dispeceri centrali, realizîndu-se scurtarea ciclului de fabricație, reducerea efectivelor și a termenelor de livrare. Pentru a se ajunge la aceeași eficiență economică prin mijloacele actuale de conducere ar fi fost nevoie de o creștere a personalului de zece ori într-o singură secție. Avantajul acestei metode e vizibil și în utilizarea eficientă a utilajelor, în diminuarea prețului de cost și în reducerea ciclurilor de fabricație. Sporul de producție obținută cu același număr de muncitori este evaluat la 55 milioane lei anual. Iată un exemplu convingător: în momentul de față lansarea bonurilor de lucru, de material, calculul salariilor din secții și pontajul se efectuează manual. De aceste operații se ocupă 31 de calculatori, 32 de pontatori, 43 de calculatori pentru scrierea bonurilor. Toți acești salariați vor fi dirijați în alte sectoare ale uzinei, munca lor fiind înlocuită.

NICI MAȘINILE N-AU DREPT LA LENEVIE

Cine-și inchipuie că tocmai în orașul de fier mașinile pot sta? Dar dacă nu pot sta, nici nu pot să se încurce într-un joc de-a participarea la muncă, încît abia să se încălzească

și apoi să intre în recreație pentru simplul motiv că s-a terminat un schimb. Pentru ele, e firesc să nu existe decît grija de a fi bine întreținute și de a avea hrană la timp. Adică le respecti, exploatîndu-le. De aceea, în urma unor amănunțite analize pe secții și pe grupe de mașini, s-a stabilit că la U.C.M.R. există multiple posibilități de creștere a indicelui de utilizare și s-a trecut la încadrarea în trei schimburi. Mai înainte s-a efectuat o adevărată operă de curățire — utilajele vechi, cele care n-au mai putut ține pasul ritmului modern de lucru, au fost casate. În alte secții, operația a căpătat aspect de... aerisire: s-a făcut o nouă redistribuire a mașinilor din secțiile aglomerate. S-a redus astfel parcul de mașini fără să se fi redus însă și capacitatea producției. Dimpotrivă, s-au sporit angajamentele inițiale. Și dacă pentru anul 1969 indicele de utilizare a mașinilor — unelte din uzină a fost de 73%, pentru anul acesta nu numai că s-au luat toate măsurile ca noul indice de 74,3% să fie atins, dar s-au creat premise să se ajungă în trimestrul al III-lea la 78%, ceea ce, se vede, e un succes meritoriu. Utilajele de bază din uzină se situează încă de pe acum deasupra mediei planificate: mașinile de prelucrat roți dințate — 96%, strungurile Carusel — 80%, mașinile de frezat și alezat — peste 80%, iar mașinile agregate din fabricație diesel — peste 87%. Această intensificare a ritmului de exploatare a mașinilor, conjugată cu organizarea producției în fiecare schimb, secție și mașină în parte, a făcut posibil ca pînă la această dată să se obțină un spor de productivitate pe salariat de 9,28%, față de anul trecut.

Nu e de mirare de ce, în orașul de fier, brațele de fier înscriu angajamente și realizări în care sporul de cîteva milioane pare neînsemnat. Pare numai, pentru că la realizarea lui concordă o hărnicie proverbială într-un cadru organizatoric ce a dus fama uzinei (unită cu cea de la «Electroputere», cu care cooperează) de la un capăt la altul al țării sau al continentului.

Angajamentul ultim al colectivului de la U.C.M.R. s-a înmulțit de curînd cu patru, totalizînd 32 milioane lei, dintre care 2,7 milioane la export. Trec peste alte cifre din carnetul de însemnări, dar nu pot sări peste economiile de metal: 7 904 tone se vor obține prin reducerea consumurilor specifice.

În elemente «vizibile», intensificarea muncii în urma evenimentelor prin care a trecut țara se concretizează

în patru perechi boghiuri pentru locomotivele diesel, trei motoare diesel, zece compresoare, 3 000 tone lingouri de oțel etc. Oamenii metalului nu se dezmint.

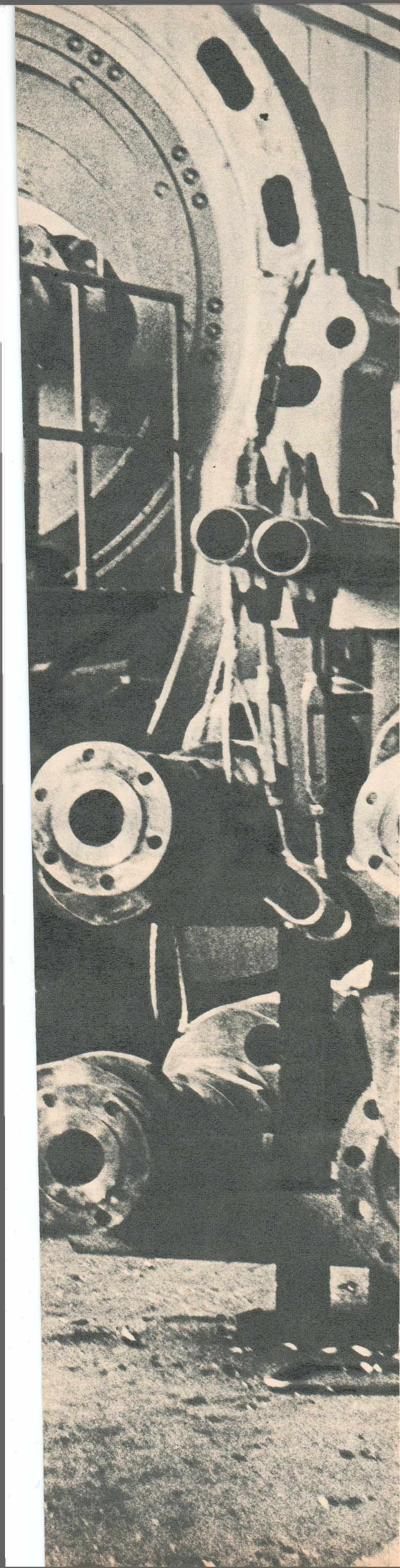
«ASEMENA OAMENI TREBUIE SĂ CAUȚI»

Faptul cel mai impresionant la această uzină nu mi s-a părut a fi nici volumul uriaș al agregatelor și nici finețea de bijutier a execuției. Poate am mai văzut undeva un rotor de 90 de tone sau poate am mai asistat la rectificări ce nu admit o eroare de nici 0,03 milimetri. Dar nicăieri n-am avut convingerea, ca de data aceasta, că oamenii sînt legați în munca lor prin nesfîrșite fire, vizibile o singură dată. Pentru că toți muncitorii secției diesel știu că examenul lor se dă la sfîrșit, cînd se face așa-zisul control prin amprente și piesele de la diverse mașini, lucrate separat, trebuie să se unească într-o dantură perfectă.

Știu că muncitorul de alături, Aurel Duduială, trebuie să găurească trei chiulase pe schimb, și deși mi s-a spus că se evidențiază, nu mă abțin să nu întreb: «Sînt și zile în care nu realizați planul?» «N-au cum să fie, fac patru-cinci chiulase pe schimb, că altfel nu iese motorul».

... Altfel nu iese motorul. Oamenii de aici au cîștigat un lucru incalculabil: au învățat că sînt o parte a unui angrenaj uriaș și bine pus la punct și că oricît de neînsemnate ar părea orificiile pe care le adîncesc metalului peste ele nu se poate trece că altfel nu iese motorul. Mă întreb cît de a lui simte mașina pe care o stăpînește și-mi răspunde că nu s-au despărțit de patru ani. Încep să înțeleg rostul fiecărei vorbe în parte. La o mașină alăturată citesc: «Nici un rebut la mașina mea». Spuneți-i, dacă vreți, lozincă. Aș numi-o însă mult mai poetic și mai adevărat «Inscripție la o unealtă». Această lozincă are drept rezultat o acoperire: 1 460 000 lei economii în uzină prin reducerea rebuturilor.

La o altă mașină un alt... Duduială. «Sînt frați — mă lămu-rește maestrul de schimb, Keller Carol — oameni ca e trebuie să cauți mult, nu găsești la tot pasul... Da' pe urmă poți merge cu ei la capătul pămîntului». Lui Constantin Duduială nu i-a venit schimbul. Dar piesele trebuie făcute și el a rămas încă un schimb, simplu, fără muncă de lămurire și fără multe explicații... «Altfel nu iese motorul» Acesta mi se pare a fi adevăratul preț cîștigat aici. C

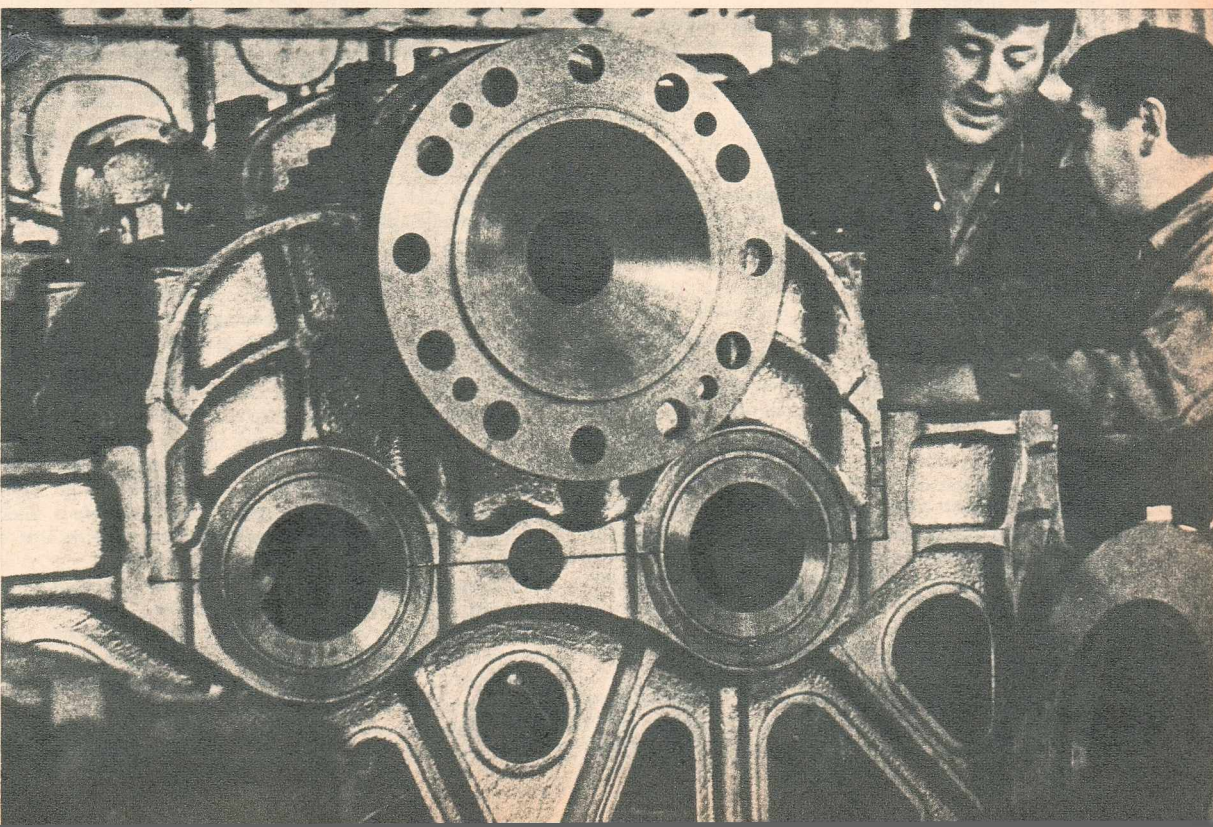
▲ Maistrul Keller Carol: «Eu cu oamenii din schimb mă înțeleg de minune; toți sînt harnici, poți merge cu ei și la capătul pămîntului».

▲ Imaginea n-ar avea nevoie de nici o explicație, dar nu putem să trecem peste echivalentul angajamentului: un milion și jumătate de lei economii datorate reducerii rebuturilor.

◀ Volumul metalului e în relație directă cu precizia necesară executării. Și cei care stabilesc adevărata proporție sînt muncitorii de la U. C. M.-Reșița.

◀ Nu vrem să-i supărăm pe olteni, dar faima locomotivelor diesel începe la Reșița o dată cu fabricarea motoarelor de 2 300 CP.

supremația lecturii

de Henri WALD

Viața interioară a omului nu este doar o prelungire nemijlocită a vieții sale exterioare. Prin creație, omul se și opune mediului său ambiant. Altfel n-ar fi putut să-l umanizeze.

Electronizarea mijloacelor de producție și a celor de comunicare, dezvoltarea preponderentă a mijloacelor vizuale de comunicare, sporesc mai mult viața exterioară a oamenilor decât pe cea interioară. Imaginile sînt mereu mai fascinante și cultura din ce în ce mai extatică. Omul trăiește din ce în ce mai mult în afara lui. Contemporanii noștri sînt mai preocupați de abisul cosmic decât de cel psihic și știu mai multe despre relațiile interplanetare decât despre relațiile interindividuale. Oamenii privesc din ce în ce mai mult și citesc din ce în ce mai puțin și mai în grabă. Lectura este însă principalul mijloc de cultivare a vieții interioare. Sărăcirea vieții interioare slăbește puterea de creație și deci pune în primejdie însăși existența umană a omului.

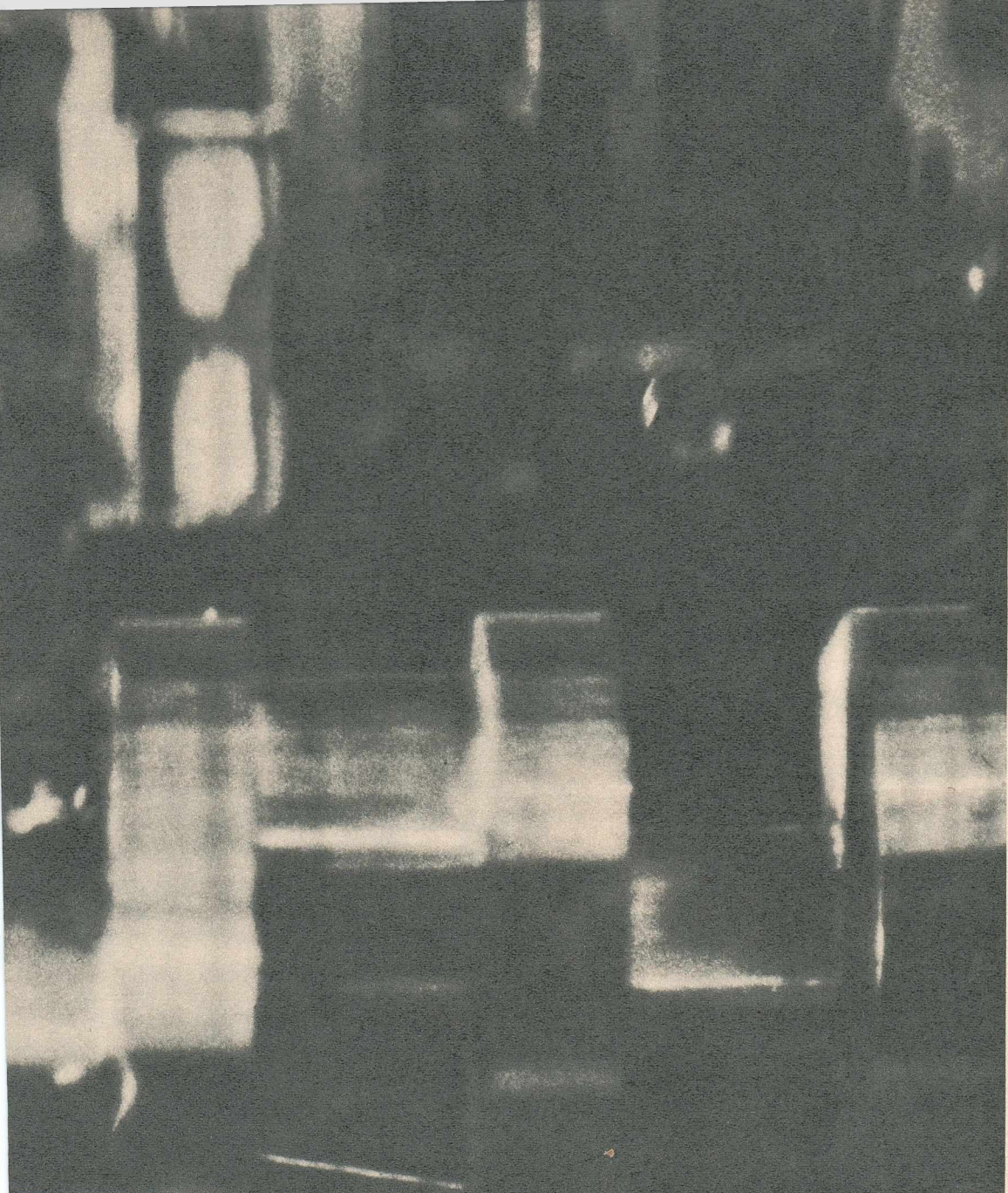
Omenirea a parcurs o cale anevoioasă de la vorbirea orală și picturile rupestre, prin pictograme, ideograme și fonogramele alfabetului, pînă la tipăriturile contemporane. A trecut însă mai repede, pe un drum aparent invers, de la reproducerea în alb și negru la cele în culori — prin fotografie, cinematografie, televiziune — pînă la video-telefonul de mîine. S-ar părea că după ce a străbătut etapele care despart mijloacele oralo-vizuale «în culori» de lectura literei tipărite, omenirea se întoarce astăzi înapoi, prin mijloacele vizual-auditivă ale civilizației electronice contemporane. Se afirmă chiar că omenirea se retribalizează, însă, de data aceasta, la proporțiile întregii planete.

În realitate, avem de-a face nu cu «retribalizarea» omenirii, ci doar cu «mondializarea» ei. Noile mijloace de comunicare micșorează nu numai distanța geografică dintre oameni, ci și pe cea istorică, grăbind omogenizarea întregii omeniri. Prin mijloacele audio-vizuale de comunicare, omenirea poate să restabilească unitatea dintre sensibilitate și intelect, dintre afectivitate și rațiune, dintre individualitate și societate, amenințate de scientism, dar ferindu-se să anuleze distanța dintre ele, care crește continuu pe măsură ce sporește puterea de abstractizare și de generalizare a minții omenești.

Vorbirea orală, prin variația debitului, intonației, accentului, mimicii, gesturilor este mult mai directă, mai vie, mai colorată decât scrierea alfabetică, impersonală, uniformă, lineară... Însă vorbirea orală menține intelectul în preajma sensibilității și nu permite decât formarea miturilor, în vreme ce scrierea alfabetică permite distanțarea intelectului de sensibilitate și duce, în cele din urmă, la formarea conceptelor. În vreme ce mentalitatea orală este preponderent sincretizantă, concretizantă și pragmatico-afectivă, mentalitatea alfabetică este preponderent analitică, abstractizantă și logică.

Omul trebuie să se dezvolte în integritatea lui, în bidimensionalitatea lui. El este și materie și spirit, și natură și cultură, și sensibilitate și rațiune, și determinism și libertate, deci și social și individual. Împotriva unidimensionalizării omului lectura rămîne și astăzi unul dintre cele mai eficiente mijloace. Prin lectura unei cărți, monologul autorului se convertește în monologul cititorului. Prin lectură, vocea autorului răsună în mintea cititorului. Lectură nu înseamnă «privirea» unui text, ci «ascultarea» unor idei. A citi înseamnă a reconverti vizualitatea scrierii în oralitatea vorbirii care a precedat-o. Lectura, spre deosebire de ascultarea directă a vocii autorului, cîștigă din punctul de vedere al rațiunii, dar pierde din punctul de vedere al sensibilității. Mijloacele audio-vizuale moderne pot remedia această pierdere fără să păgubească rațiunea numai dacă rămîn sub supravegherea spiritului critic atins de alfabetizare și dezvoltat de lectură. Să nu se piardă din vedere că cei ce citesc cărți se uită și la televizor, în vreme ce invers se întîmplă mult mai rar.

Lectura este aceea care stimulează monologul, meditația, abstractizarea, generalizarea, creația. Privirea rămîne umană numai în măsura în care ideile explică ceea ce se vede. Imaginile culturii nu descriu înfățișările naturii, ci transcriu gîndurile oamenilor. Omul este făuritor de semnificații.

Pentru strungarul Ștefan Ghencea timpul de concentrare a atenției este egal cu 480 de minute.

UN ORAS CU INIMĂ ȘI OAMENI DE FIER

atît mai mult cu cît cei doi frați nu constituie excepții. Locul lor în însemnările de față putea fi luat de strungarul Constantin Sirbu, de frezorul Mihai Uzum, de rectificatorii Gheorghe Gașpăr sau Ștefan Varga. Iată echivalentul valoric al acestei afirmații: pînă la sfîrșitul anului colectivul secției va realiza trei motoare diesel în plus, iar prin creșterea productivității muncii cu 1 la sută, în anul curent, se vor obține economii în secție de peste 3,5 milioane lei.

DAR OAMENII SE MAI PLIMBĂ FĂRĂ SĂ VREA

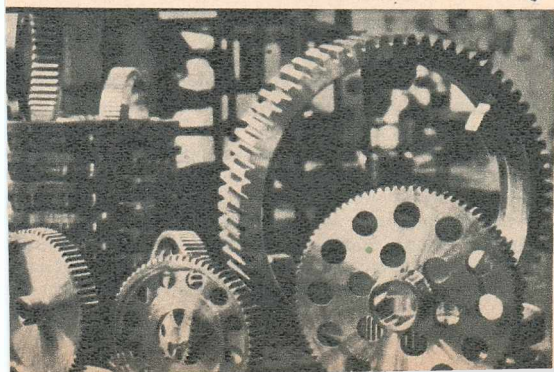
E adevărat că pentru a se evita timpii morți, în secția diesel s-au înregistrat unele succese. Au fost aduse, de exemplu, mașini pentru ascuțirea frezelor, înlocuind depașările cu piesele în spinare la atelierele Combinatului siderurgic. Își mai fac însă simțită lipsa macaragii, neasigurîndu-se decât 4-6 în loc de 16 ciți ar fi necesari în trei schimburi. Iată cîteva implicații: din cauza aceasta stau adeseori mașinile, neasigurîndu-se transportul pieselor dintr-un loc de muncă în altul. Se întîmplă ca un strungar să termine de strunjit piesa și să nu aibă cu ce s-o dea jos. Stă strungul, stă muncitorul respectiv, și cel care ar trebui să continue lucrul la ea. În altă parte, stă macaraua.

Greutăți în procesul de producție se întîmplă destul de des și datorită lipsei electrocadelor pentru transportul pieselor. De aceea întîlnești muncitori care și-au oprit lucrul la mașini, împingînd niște biete cărucioare. Altă dată lucrul se întrerupe pentru ascuțitul cuțitelor de la mașini, pentru că nimeni nu s-a gîndit încă îndeajuns că e nevoie de cuțite de rezervă sau de muncitori specializați care să le ascuțe. Adeseori se formează cozi sau pur și simplu se ascut prost.

*

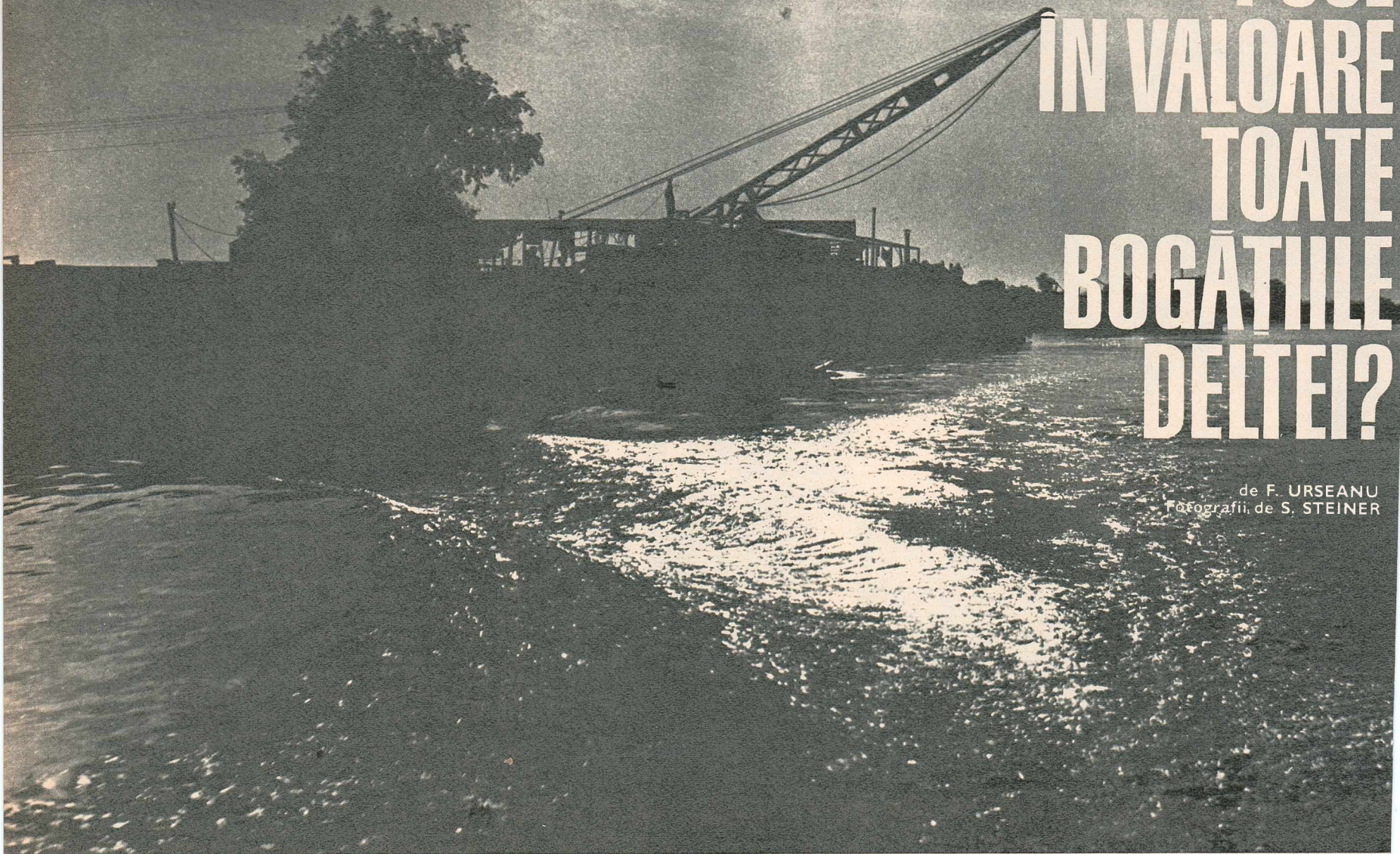
Mă despart de oamenii uzinei convins fiind că mi-am însușit un adevăr pe care-l intușeam doar. Muncitorii aceștia știu și pot să se întreacă continuu. Altfel cum aș putea numi depășirea curentă a sarcinilor de plan, fără investiții suplimentare, fără mărirea numărului de mașini sau a personalului. Înseamnă că există în acești oameni ai metalului o forță pînă mai ieri nevăzută, în stare să se jvească atunci cînd gîndul atent și chibzuit o cheamă.

Toate aceste roți dințate se vor întîlni într-o îmbinare perfectă. Examenul calității muncii se dă abia atunci. Dar se trece totdeauna.

POT FI PUSE IN VALOARE TOATE BOGĂȚIILE DELTEI?

de F. URSEANU
Fotografii de S. STEINER

La ferma Tataru, pe brațul Chilia, recolta de porumb se anunță excepțională.

Răspunsul ni-l dă directorul general al unei noi instituții: Centrala «Delta Dunării».

Delta Dunării? Apă, pește, stuf, pelicani, cormorani plauri, sturioni, stîrci, liane ca la tropice, nuferi ca la Ecuator pescari, cu și fără barbă. Cîți știu însă că dincolo de împărăția stufului și de paradisul păsărilor (peste 300 de specii), Delta Dunării, admirabilă și fermecătoare, ascunde imens bogății? Din peste 400 000 de hectare, pe cît se întinde această țară dintre ape, circa 170 000 sînt ocupate numai de stuf. Transformați tot acest stuf în celuloză sau în hîrti și veți ajunge la cifre de ordinul zecilor de milioane de lei. Cît pește nu ne-ar putea oferi delta? Țineți seama că 80% din suprafața ei este numai apă. Unde oare e loc mai prielnic pentru creșterea plopului sau a salciei decît pe marginea apelor din deltă? Plopul și salcia, la care nimeni nu se uită în trecut, sînt azi la mare preț; și unul, și cealaltă constituie materia primă a fabricilor care produc plăci aglomerate din lemn (faimoasele plăci de PAL). Egreta, care brăzdează cerul de azur al deltei, nu țîșnește numai peste oglinzi de apă sau peste stufăriș, ea trece în zbor razant, și dacă ar putea, ar spune-o, peste grădini cu poame bogate în pește viu, pește lanurile roditoare ale întreprinderilor agricole de stat rămase, de multe ori, neobservate de privire turistică. Oare această imensă bogăție pe care ne-o oferă natura a fost destul de bine pusă în valoare? Întrebarea preocupă forurile de partid și de stat timp mai îndelungat. Un studiu amănunțit, la întocmirea căruia s-a lucrat doi ani, a ajuns la concluzia că toate bogățiile deltei (stuful, peștele, creșterea vitelor în baltă, agricultura, silvicultura, turismul) trebuie să se bucure de o valorificare mai eficientă. Rezultatul: de curînd a luat ființă Centrala «Delta Dunării» pusă sub îndrumarea și controlul Ministerului Industriei Alimentare, minister care s-ar bucura — așa cum ni se spune — de cea mai largă experiență în deltă. Noua centrală își are sediul la fața locului, în municipiul Tulcea, poarta de intrare a deltei. Raza de activitate? În afară de întregul ținut cuprins între brațele Dunării, complexul de lacuri Razelm—Sinoe, Somova—Parcheș, cît și o parte din litoralul mării. Fac excepție doar terenurile aparținînd cooperativelor agricole de producție și cele ale fermei hortice

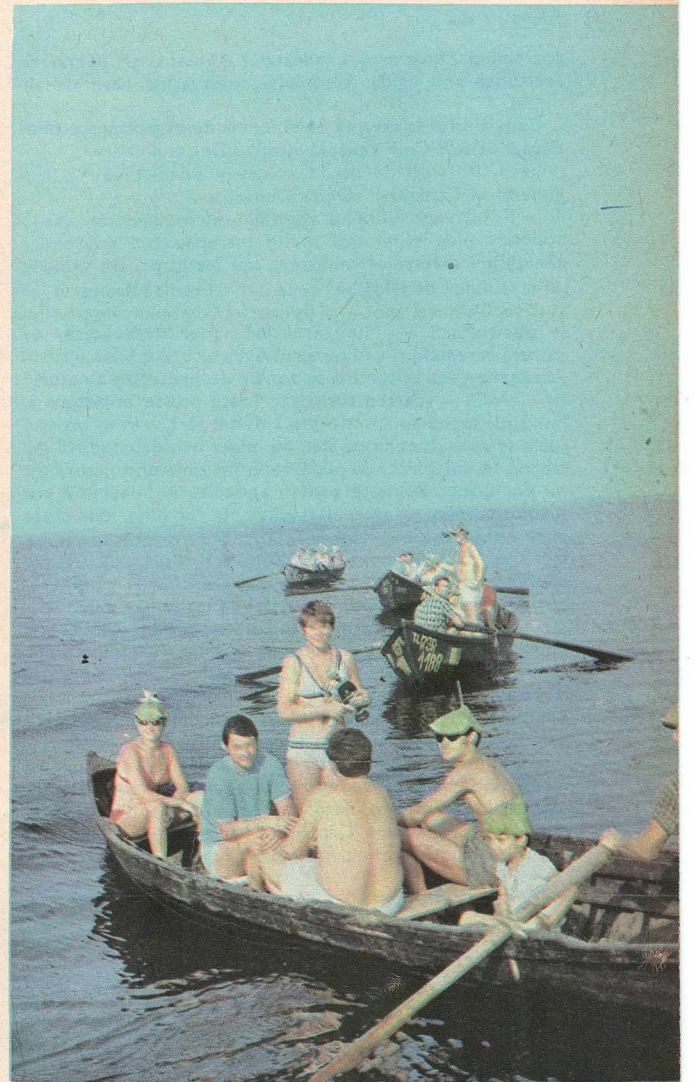
(Continuare în pag. 1)

◀ La Pardina se pregătesc utilaje pentru recoltatul stufului.

▲ Vacă fără coarne, obținută de zootehniștii de la ferma «Stîna» prin încrucișarea rasei locale cu tauri Red-Poll. Exemplarul obținut se recomandă, între altele, printr-o calitate deosebită: o producție medie de 30 litri lapte pe zi.

▲ În inima deltei — lacul Fortuna, loc de agrement pentru numeroșii vizitatori ai imensei întinderi lacustre...

◀ În prezent Delta Dunării furnizează anual 20 000 tone pește.

POT FI PUSE ÎN VALOARE TOATE BOGĂȚIILE DELTEI?

Ecluză pe brațul Chilia.

După un periplu de documentare, câțiva dintre oamenii deltei, inginerii Aurel Ionescu Dan Băltăneanu și Nicolae Niculescu, își împărtășesc, ca între specialiști, proiectele de viitor.

(Urmare din pag. 10)

aparținând Ministerului Industriei Alimentare. Rămân de asemenea sub egida Academiei rezervațiile naturale ale deltei.

Ce a condus la această nouă formă de organizare economică a deltei? Ce îi rezervă viitorul Deltei Dunării?

Răspunsul ni-l dă ing. Constantin Nicolau, directorul general al Centralei «Delta Dunării».

— Pe întreaga suprafață a deltei — ne spune domnia-sa — acționau pînă acum mai multe întreprinderi economice aparținând diverselor ministere sau instituții. De valorificarea stufului, de pildă, se ocupa într-o vreme Ministerul Industriei Chimice, apoi — al Industriei Lemnului; de pescuit și piscicultură — Ministerul Industriei Alimentare, de cultura cerealelor — Ministerul Agriculturii și Silviculturii. Academia avea în sarcina să zonele de protecție a naturii, iar O.N.T. — partea turistică. Toate aceste ministere și instituții acționau în cuprinsul deltei fără a avea prilejul de a se consulta una cu alta, de multe ori, dăunându-și reciproc. În deltă sînt, de pildă, terenuri care prin natura lor nu pot fi întrebuințate pentru agricultură. În schimb, pot fi folosite pentru amenajări piscicole. Ei bine, din cauza unor ambiții sau a unei înțelegeri greșite a realităților, nu se făcea pe acele locuri nici agricultură și nici piscicultură, sau mai bine-zis se făcea foarte puțin. Terenurile rămîneau, pur și simplu, nefolosite. Un astfel de loc (peste 3 000 hectare) se găsește pe brațul Sf. Gheorghe, la Murighiol (bucla Murighiolului); un altul pe brațul Chilia, la Popina, lângă satul Periprava, unde I.A.S.-Chilia Veche a încercat, dar fără mare succes, să facă agricultură. Locul era însă potrivit pentru piscicultură. În schimb, erau terenuri în deltă care se pretau la agricultură (la Pardina, Sireasa, Dunavăț etc.) care rămîneau însă necultivate. N-a existat, de asemenea, nici preocuparea pentru dezvoltarea zonelor stuficole sau plantațiilor forestiere. Totul datorat, în bună măsură, lipsei unei coordonări unice. Concluzia? Mai puțin stuf, mai puțin pește, mai puține grîne, mai puțin lemn.

Acum — continuă interlocutorul nostru — întreaga deltă este în mîna unei singure conduceri — Centrale. Toți care muncesc în «baltă» sînt oamenii ei. Centrala «Delta Dunării» conduce trei mari unități piscicole (Tulcea, Sulina, Jurilovca), întreprinderea de exploatare și valorificare a stufului, o întreprindere agricolă de stat, o exploatare silvică etc.; transportul e în mîna ei. Are navele ei, marinarul ei, șantierul propriu pentru repararea navelor. S-a înființat de curînd un institut de cercetări și proiectări pentru Delta Dunării (pînă acum existau cîteva, înființate de diverse departamente ale căror interese se cam băteau cap în cap) în care vor fi căutate soluțiile cele mai adecvate în vederea perfecționării operațiilor, mecanizate, corespunzător, de recoltare a stufului, de exploatare intensivă a fondului piscicol, de fertilizare a terenurilor agricole, de aclimatizare a unor noi rase de animale, de dezvoltare a plantațiilor silvice.

— Care sînt posibilitățile prezente ale deltei? Ne referim la economia ei.

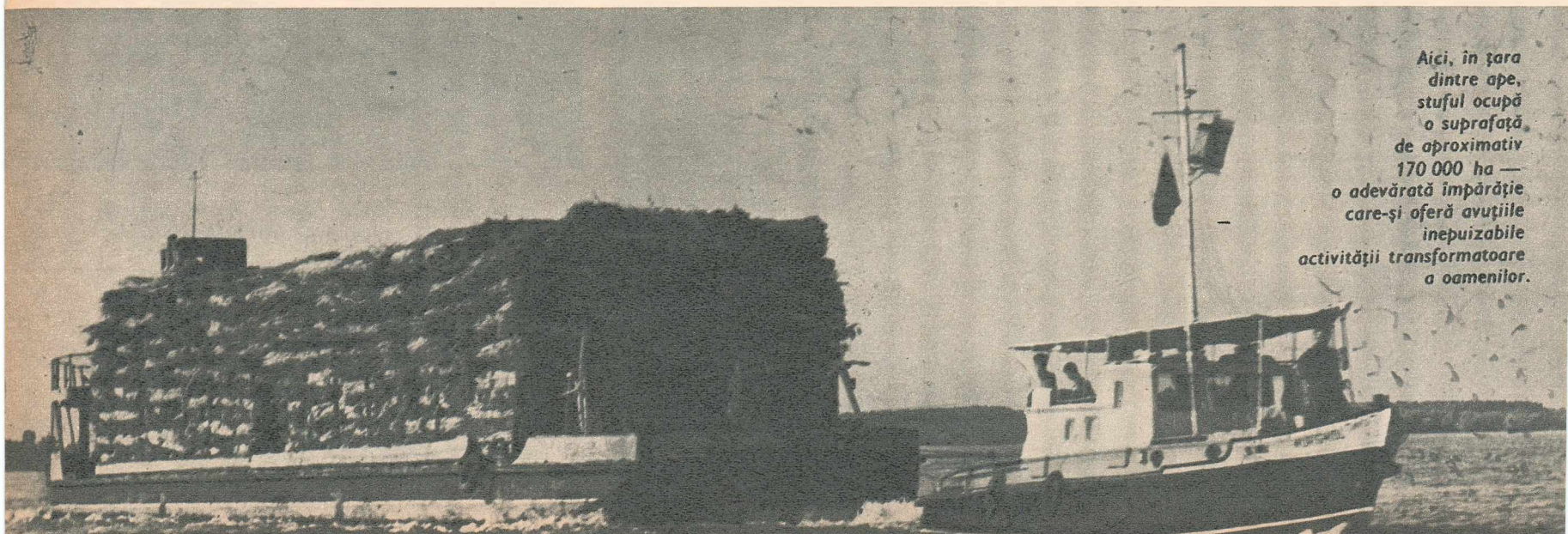
— Acum, delta furnizează anual — ne informează mai departe directorul general, ing. C. Nicolau — 170 000 tone stuf, 20 000 tone pește (mult prea puțin de cît e nevoie), zeci de mii de metri cubi de lemn de construcții sau pentru industrializarea celulozei; o singură crescătorie din deltă posedă 15 000 porci, 6 000 vaci și 7 000 de oi. Toate aceste cifre nu sînt valabile pentru viitor. Ele vor fi răsturnate. Studiul în legătură cu dezvoltarea deltei la care au lucrat specialiștii, sub direcția îndrumare a Comitetului județean de partid-Tulcea, sprijiniți de Consiliul Economic al C.C.P. al Partidului și al Consiliului de Stat, preconizează căile cele mai bune pentru totala punere în valoare a posibilităților deltei. Conform acestui studiu, între 1971 și 1975, din cele 400 000 hectare cîte are delta, 162 000 ha vor fi folosite în exploatarea stufo-piscicole; 150 000 ha — pentru bălți cu întindere mare pentru pescuit și crescătorii piscicole; 60 000 ha — pentru culturi agricole și 17 000 ha — pentru exploatarea silvice.

— Vom avea mai mult pește?

— Va trebui să ajungem pînă în 1975 la producția anuală de 50 000 tone pește. În acest scop au și început lucrările de amenajare a unor crescătorii și pepiniere de pește lângă Chilia Veche, în cîteva puncte lângă Razelm, la Dunava Periteasca și sînt în funcțiune crescătorii la Calica, la Sar nasuf, la Stipoc și în alte locuri. Unele amenajări sînt de într-un stadiu mai avansat.

Lucrurile nu se opresc aici. Centrala «Delta Dunării» are în proiectele sale un bogat plan de sprijinire și a activității turistice în deltă. Ea va avea grijă să deschidă drumuri spre «împărăția stufului», creînd condiții de acces excursioniștilor pînă în locurile cele mai ascunse. Mai ales că — după cum aflăm și de la un alt interlocutor — tov. Oscar Bira, directorul Agenției județene de turism Tulcea — O.N.T.-ul va investi, în amenajări turistice în deltă, peste 100 milioane lei. Va fi sprijinită Asociația generală a vînătorilor și pescarilor sportivi, care numără printre membrii ei mulți prieteni sinceri ai deltei.*

Bătălia pentru punerea totală în valoare a bogățiilor deltei este, la ora cînd facem aceste însemnări, în toi. În două fronturi. Unul — al construcției (noile amenajări menite să ducă la dezvoltarea economică a ținutului), altul — al refacerii. Fiindcă și în deltă, calamitățile din primăvară, apele deosebit de mari (cote neîntîlnite de o sută de ani) au creat și aici pierderi imense. (Centrala «Delta Dunării» a înregistrat la numai o lună de la nașterea o pagubă echivalentă cu o sută milioane lei.) Cu hărnicia și dîrzenia care-i caracterizează, oamenii din deltă vor învinge însă toate greutățile, urmînd ca, într-un viitor nu prea îndepărtat, proiectele cu care a pornit la drum noua industrie economică a deltei — Centrala (cum îi spun pe scurt din partea locului) — să-și dea roadele. Ceea ce va însemna mai multă materie primă pentru industria chimică pentru cea a industrializării lemnului, pentru cea alimentară: mai mult pește, carne, lapte...

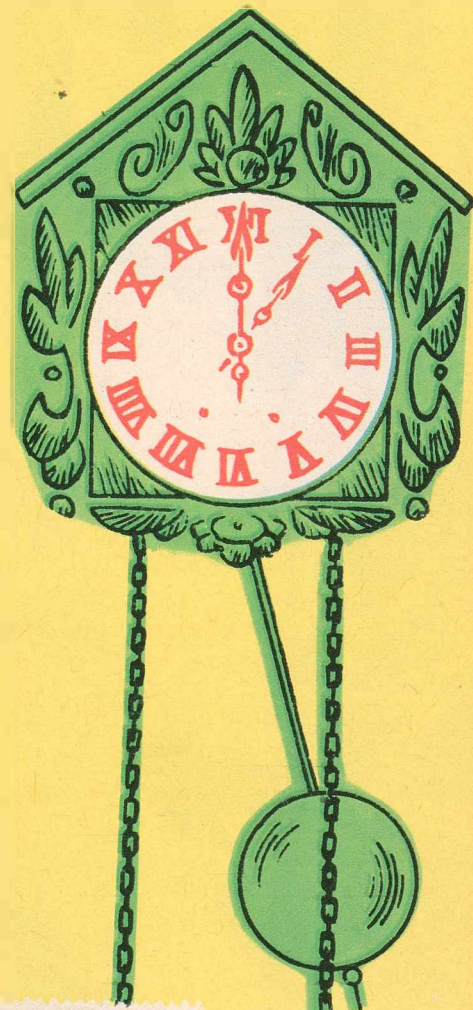
Aici, în țara dintre ape, stuful ocupă o suprafață de aproximativ 170 000 ha — o adevărată împărăție care-și oferă avuțiile inepuizabile activității transformatoare a oamenilor.

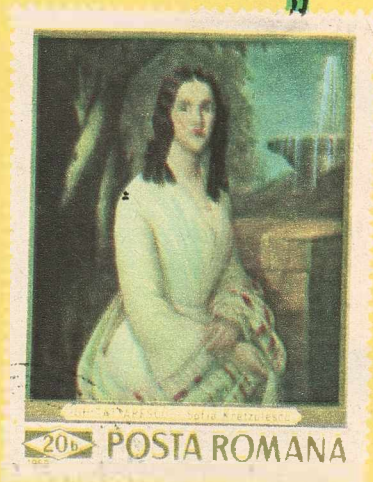
Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor și-a făcut o frumoasă tradiție de a ilustra în filatelia tablouri celebre expuse în galeriile de artă din România. Reamintim, cu acest prilej, cele 6 emisiuni care au înfățișat picturi, opere ale unor mari maștri ai artei universale, ca: Rembrandt, Rubens, Velázquez, Tizian, precum și tablouri de pictori români, ca: Grigorescu, Tattarescu, Pallady, Tonitza, care s-au bucurat de un binemeritat succes, atât în țară, cât și peste hotare. Și în acest an vor fi puse în circulație două noi emisiuni de mărci poștale care vor reproduce alte picturi valoroase aflate în patrimoniul muzeistic al României.

În pregătire se află o emisiune, formată din 6 valori, care va înfățișa scene de vânătoare, opere ale unor cunoscuți pictori din școlile flamandă, italiană și franceză.

La aceasta trebuie să adăugăm și apariția de curînd a unei noi emisiuni intitulată «Fresce»-1970. Ca și emisiunea din anul trecut, aceasta înfățișează fragmente din monumentalele fresce ale mănăstirilor și bisericilor din nordul Moldovei. S-a avut în vedere ca această emisiune să illustreze cele mai semnificative fragmente de frescă, remarcabile prin coloritul lor (celebrul albastru de Voroneț). Vor fi satisfăcute astfel preferințele a numeroși colecționari, care vor să adauge colecțiilor lor noi piese filatelice ce reproduc opere de artă.

EXPO'70 エキスホ70
OSAKA

ÎNTEPRINDEREA «FILATELIA» DESFACE PRIN MAGAZINELE ȘI GHIȘEELE POȘTALE EMIȘIUNI DE MĂRCI POȘTALE ROMĂNEȘTI, PLECURI PRIMA ZI A EMIȘIUNII, CĂRȚI POȘTALE MAXIME, PRECUM ȘI ACCESORII PENTRU PĂSTRAREA UNEI COLECȚII DE MĂRCI.

CEASUL AL DOISPREZECELEA

Reportaj-anchetă de Mihai HETCO

În inima Bărăganului, la Slobozia, dominînd marea foșitoare de porumb și floarea-soarelui, se înalță masivele construcții ale Combinatului de îngrășăminte cu azot. Obiectiv economic de cea mai mare importanță, combinatul este prevăzut să intre în funcțiune cu toate cele patru fabrici ale sale — de amoniac, uree, acid azotic și azotat de amoniu — în anul 1972. Sutele de mii de tone de îngrășăminte obținute aici vor fertiliza pămînturi, asigurînd sporuri substanțiale de recolte. Specialiștii au și calculat că anual combinatul, a cărui prezență va modifica profund structura economică a județului Ialomița, va determina un surplus de producție de porumb ce echivalează cu 2,3 miliarde lei.

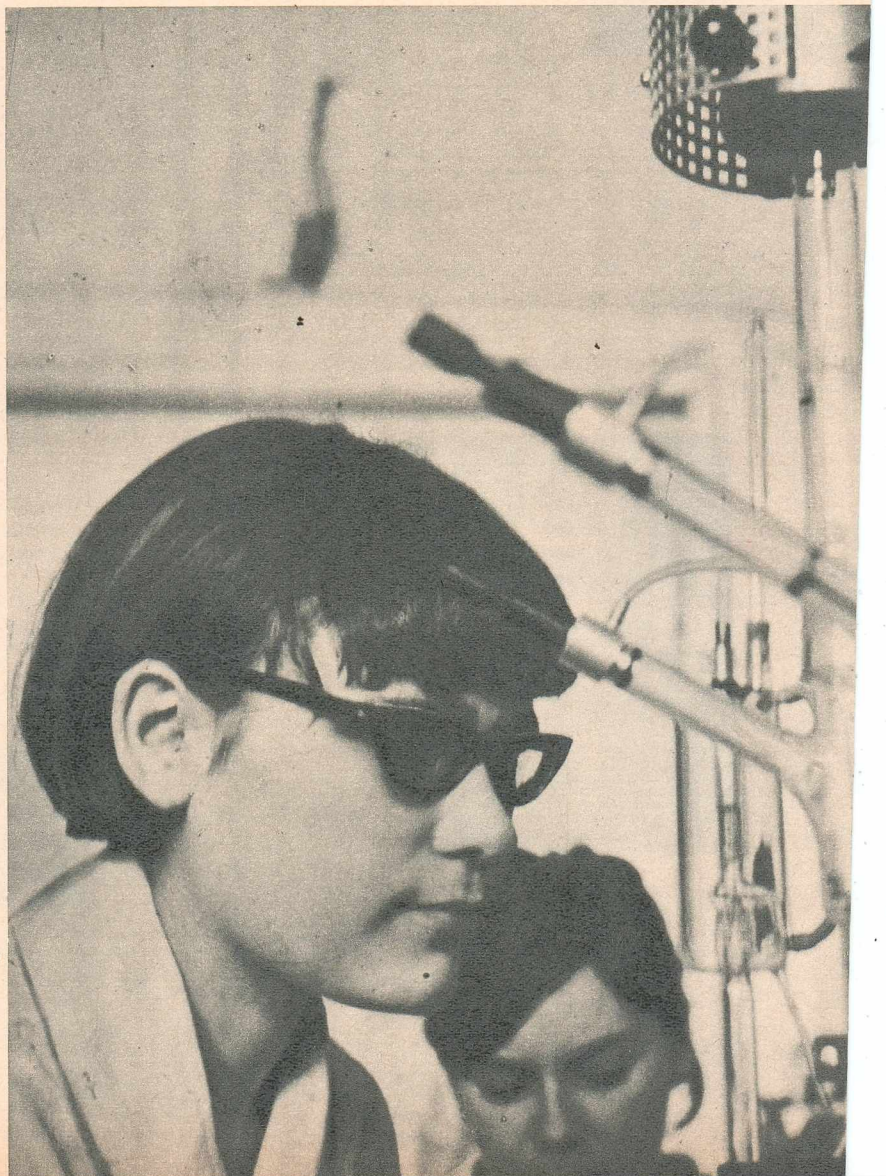
Acestea sînt perspectivele. Pentru a le transforma în realități palpabile este nevoie însă de o concentrare și conlucrare a tuturor forțelor interesate, este necesar ca investiția să fie realizată la termen și să se asigure din timp cadrele tehnice necesare.

În reportajul-anchetă de față ne-am propus să analizăm modul în care se fac recrutarea și selecționarea de cadre tehnice competente, necesare urmării lucrărilor de investiție și apoi punerii în funcțiune a agregatelor ultramoderne cu care va fi dotat combinatul, felul cum au înțeles forul în drept și întreprinderile similare din țară să răspundă solicitărilor repetate de a ajuta și impulsiona, cu experiența lor, dezvoltarea celei mai tinere întreprinderi din «branșă».

Dialog tehnic pasionat.

Un nou combinat reprezintă infinite posibilități de afirmare profesională pentru tineri. În focul producției, cunoștințele acumulate în școală capătă noi valori.

▲
Producție și creație, o asociație de termeni cît se poate de normală în contextul industriei noastre moderne.

O «FOAME» ACUTĂ DE CADRE COMPETENTE

Chiar de la început s-a resimțit o penurie alarmantă de specialiști care să urmărească mersul lucrărilor de investiții. A trecut aproximativ un an de cînd excavatoarele au rupt primii metri de pămînt pentru fundații și încă lipsesc, în mare măsură, acei diriginți de șantier care să ateste sau, după caz, să conteste calitatea lucrărilor executate.

În disperare de cauză, beneficiarul a trimis adrese peste adrese Direcției generale a îngrășămintelor chimice și Direcției personal din cadrul Ministerului Industriei Chimice, în care solicita cadre cu experiență în Industria azotului. Era necesar să se formeze nuclee de specialiști care să cunoască la perfecție funcționarea agregatelor și care să împărtășească apoi noilor veniți, inginerilor stagieri, tinerilor maiștri etc., experiența lor în materie. Ministerul a răspuns trimițînd doar cîțiva ingineri, proaspeți absolvenți, și maiștri abia ieșiți din școală, băieți, fără îndoială, entuziaști și puși pe treabă, dar lipsiți, după cum spuneam, de contactul cu producția, cu subtilitățile și neprevăzutul ce poate apărea în fiecare moment. Cu riscul de a părea retrograzi, afirmăm că posturi-cheie într-o mare întreprindere nu pot fi atribuite decît unor oameni rodați, cu ani de practică în producție. La ora actuală, singurii specialiști în industria azotului sînt... directorul combinatului, directorul tehnic, inginerul șef și vreo doi-trei maiștri! Or, după aprecieri modeste, încă în această fază a lucrărilor ar fi necesar un număr de 30 de specialiști... După un an de zile, combinatul n-are șefi de secție și de serviciu! Lipsesc cadrele competente care să ocupe funcțiile de șef serviciu electro, șef serviciu termo, șef serviciu mecanic, șef serviciu A.T.M., șef serviciu protecția muncii, șef serviciu tehnic etc., etc. Culmea absurdului, nu există un șef serviciu pregătire cadre (care să creeze și să rodeze acele nuclee de specialiști de care aminteam). Respectiva funcție este asigurată de... trei tehniciene fără experiență, care, în disperare de cauză, dau buzna la director sau la directorul tehnic, din minut în minut, cu tot felul de probleme de detaliu. Își imaginează oricine hățîșul sufocant în care se zbat izolați cei cîțiva specialiști ai combinatului, hățis de mărunte probleme care le devorează, literalmente, timpul și nervii.

Forul tutelar, Ministerul Industriei Chimice, cunoaște,

repetăm, toate aceste probleme, le cunoaște în amănunt, dar nu ia nici o măsură concretă...

RĂZBOIUL HÎRTIILOR

În biroul directorului tehnic al combinatului, tov. Valeriu Platon, am luat cunoștință, ca să zic așa, cu emoție de planurile vaste și detaliate menite să asigure întreprinderea cu un număr suficient de cadre tehnice de înaltă calificare. Planul este defalcat pe ani, trimestre și luni. Fiecare post are o rubrică proprie în care sînt precizate condițiile obligatorii de îndeplinit (vechime, specializare etc.) pentru a putea ocupa respectiva funcție. Dacă socotim că peste doi ani, în momentul intrării în funcțiune, combinatul va avea nevoie de 115 ingineri, 100 maiștri și 74 tehnicieni (plus 1 607 muncitori de toate categoriile), vom conveni că măcar pe hîrtie s-a făcut un efort cu adevărat uriaș. Mai există un plan, coroborat la primul, la fel de amănunțit, care indică sursele de unde se pot obține asemenea cadre (recte, combinatele similare de la Tr. Măgurele, Craiova, Săvinești, Borzești, Tg. Mureș și Făgăraș), plan — nota bene! — aprobat de tovarășul ministru al industriei chimice prin ordinul nr. 420. Ei bine, în nici o lună aceste planuri, purtînd, așadar, girul persoanelor celor mai competente și autorizate, n-au fost realizate. Spicuim la întîmplare: în trimestrul II al anului curent, din întreprinderi similare trebuiau să sosească 35 specialiști. S-au prezentat la post, 2. Din 57 posturi de ingineri chimiști, doar 25 au fost ocupate și acestea în mare majoritate cu ingineri stagieri care dețin actualmente funcții (în lipsă de alte cadre cu experiență) pînă la nivel de șef de secție și șef de serviciu.

Lunar, o situație zboară de la combinatul din Slobozia la minister, la București. Se primesc citeodată și răspunsuri încurajatoare. Cităm: «...insistăm și cu această ocazie să luăm măsuri pentru creșterea competenței și răspunderii în problemele de recrutare, selecție și pregătire a cadrelor, respectiv să organizați temeinic această importantă activitate de care depinde bunul mers al combinatului». (Semnează: director N. Georgescu și director adjunct N. Deaconescu. București, 26 iunie 1970, nr. 1 492/D — Direcția generală a îngrășămintelor chimice)

(Continuare în pag. 16)

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorul **Toma Săulescu** din Galați ne solicită publicarea unui reportaj «documentat și precis», în care să arătăm cum s-a reușit în alte țări «să se rezolve definitiv și complet criza de locuințe». Sensibili ca totdeauna la sugestiile cititorilor noștri, sintem gata să publicăm cit mai repede reportajul cerut. Teancurile de hîrtie albă se și găesc pe birou, stilourile au fost umplute cu cerneală proaspătă, iar autorii desemnați au și băut a doua ceașcă de cafea. Un singur amănunt ne mai încurcă: în pofida unor cercetări, în adevăr sherlockholmesiene, n-am reușit pînă acum să găsim misterioasele «țări» în care s-a rezolvat criza de locuințe.

Mă tem că trebuie să-l dezamăgim pe tovarășul Săulescu; respectiva criză nu este un fenomen pur gălățean sau pur românesc, ci, din păcate, un fenomen absolut universal (cu excepția, poate, a unor teritorii din junglă unde, dintotdeauna, oamenii nu și-au prea bătut capul cu spațiul locativ). Desigur, criza de locuințe n-are peste tot aceeași intensitate și ceea ce într-un loc poate fi considerat drept locuință mizerabilă, e apreciat în altă parte drept locuință acceptabilă. Dincolo însă de miile de nuanțe determinate de grad de dezvoltare, nivel de trai, condiții climatice, tradiții etc., etc., o neîndestulare a populației, sau cel puțin a unei mari părți a populației, cu locuințe este semnalată peste tot. Chiar în țările cele mai dezvoltate din punct de vedere economic, slums-urile și bidonville-urile vorbesc despre unul dintre cele mai dramatice fenomene ale realității contemporane. E interesant că pînă și în Suedia, țara cu cel mai înalt standard de viață din Europa, tinerii însușii trebuie să aștepte uneori pînă la doi ani pentru a primi locuință.

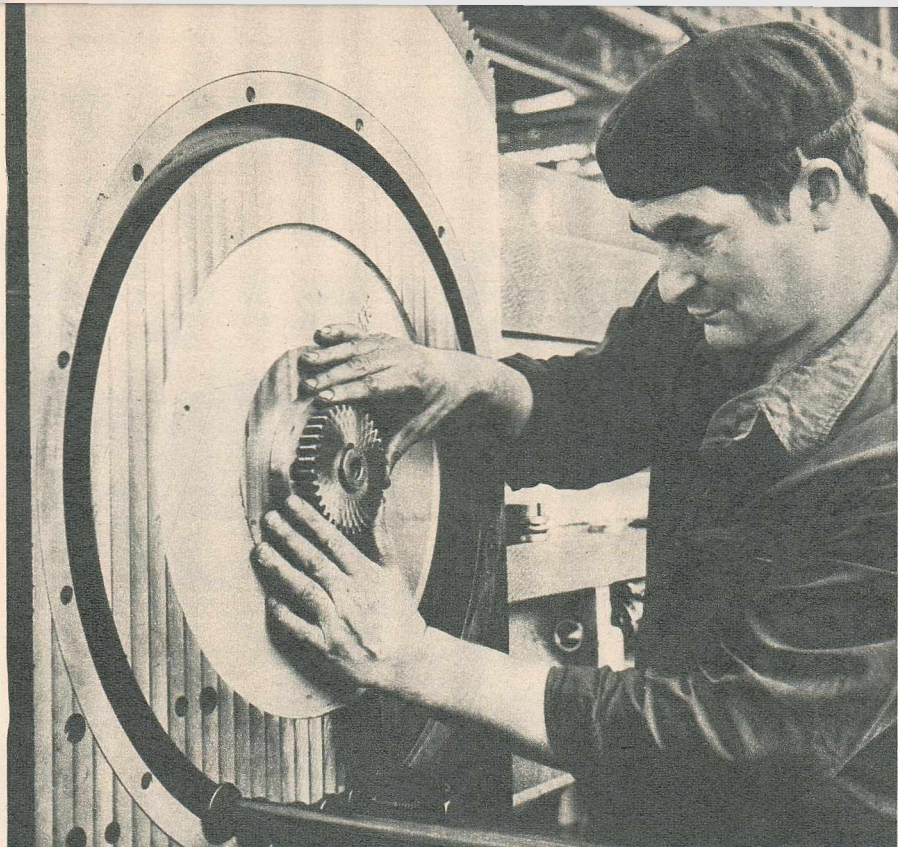
Cauzele acestei situații sînt, în general, cunoscute: distrugerile provocate de război, creșterea considerabilă a populației (care în cîteva decenii, cu toate războaiele sîngeroase care au devastat globul, aproape s-a dublat), deplasarea unor mase uriașe de la sate spre orașe, sporierea masivă a costului construcțiilor de locuințe (în primul rînd, datorită creșterii vertiginoase a cerințelor de confort), deplasarea unor cote tot mai mari din fondurile de investiții spre alte sectoare ale economiei (și, în special, spre așa-numitele industrii de vîrf), deplasarea — mai ales în țările avansate — a unei părți din fondurile de consum de la locuințe spre alte cheltuieli (în primul rînd, autovehicule) etc. Nu trebuie să uităm nici faptul că uriașa dezvoltare a turismului determină construirea a milioane de camere care sînt folosite (de obicei, doar cîteva luni pe an) în afară și în plus față de locuințele obișnuite. Condițiile tot mai dificile ale vieții urbane contribuie și la intensificarea construirii de așa-zise reședințe secundare (vile, căsuțe, cabane, la țară sau în alte locuri liniștite și curate). Numai în Franța, de pildă, există peste un milion de asemenea reședințe (la noi, fenomenul e abia la începutul începutului). Iată deci alte mari spații locuibile care nu intră în circuitul normal.

Fără îndoială, împotriva acestei crize se duce o luptă susținută, pentru ca toți oamenii să se bucure de condiții de locuit civilizate. Trebuie să constatăm — toate statisticile mondiale o confirmă — că țara noastră se găsește prin ritm și amploare pe unul din primele locuri ale acestei nobile bătălii. În concluzie, nu putem decît să urăm cititorului nostru succes în obținerea unei repartitii (deși nu o scrie, bănuim că asemenea nevoie i-a declanșat sugestiile practice).

Cititoarea **Paula Nedef** din Roșiori de Vede se plînge că am «omis să consemnăm mari succese internaționale ale muzicii ușoare românești». Tot ce e posibil. A greși e omenește. O rugăm deci pe cititoarea noastră să ne ajute, semnăndu-ne la timp toate «marile succese internaționale» pe care n-am reușit să le depistăm. În ce privește marile succese ale cinematografului și fotbalului, ne descurcăm și singuri.

Cititorul **V. Micu** din Alba Iulia ne cere, pur și simplu, să «nu ne mai ocupăm de lucruri cu care nu sintem de acord». Prin urmare, adio trei sferturi din paginile externe, adio materiale critice, adio cronica judiciară, adio o parte, cel puțin, din cronicile TV și sport, adio cronica satirică a lui Mazilu ș.a.m.d. Tov. V. Micu n-a auzit niciodată despre indigestiile provocate de abuzul de bomboane cu sirop?

Un cititor din Făurei, jud. Brăila, care semnează Rusu (fără altă indicație), ne pune cîteva întrebări. Deoarece, pe de o parte toate abordează teme interesante, iar pe de altă parte, despre toate trei am scris nu demult în coloanele revistei, îl rugăm, dacă-l interesează părerea noastră, să ne comunice adresa exactă, spre a-i putea răspunde prin scrisoare. Spațiul disponibil în revistă este, după cum știți, foarte limitat.

Precizie în execuție, competență, capacitatea de a face față oricăror situații ivite în procesul de producție, într-un cuvînt înalta calificare profesională — iată ce trebuie să posede un muncitor al deceniului nostru, iată de ce oameni este nevoie pentru ca obiectivele industriale ale viitorului cincinal să fie realizate întocmai!

CEASUL AL DOISPREZECELEA

(Urmare din pag. 15)

Frumoase cuvinte! Și mai ales mobilizatoare. Să se organizeze munca de selecționare și pregătire a cadrelor. Perfect! Dar cu cine? Cu cei cîteva specialiști, să-i numeri pe degetele de la o singură mînă? Și ce să pregătească? Stagiarii care nu se prezintă la posturi? Unde mai punem că unul dintre semnatarii scrisorii de mai sus, tov. director adjunct N. Deaconescu, a și fost la fața locului, a dat asigurări, a promis etc. Rezultatele? Continuă sterilul schimb de scrisori: combinat — minister...

NU-MI CONVINE. AM PLECAT!

Scenă penibilă în biroul directorului tehnic. Întră intempestiv tînărul V.S., absolvent al școlii de maiștri.

— Vreau să plec, vă rog să-mi semnați lichidarea!

— Bine, măi băiatule, dar ce motive ai?, caută să-l calmeze directorul.

— Nu-mi convine salariul, credeam că iau mai mult.

— O să dai examen peste o lună la mașini. Dacă știi, capeți mai mult. Așa-i legea.

— La Turnu Măgurele mă angajează imediat și cu salariu mai mare, așa să știți...

Nu continuăm să redăm dialogul de mai sus, în care un inginer cu vastă experiență, director tehnic al celui mai mare obiectiv al industriei chimice din viitorul cincinal, luptîndu-se cu mii de probleme de organizare, caută să convingă un absolvent de școală de maiștri să rămînă în întreprindere, să se încadreze în dispozițiile legale. Fiindcă «ii crapă buza» după fiecare tehnician, într-atît criza de cadre se face simțită! Fiindcă, literalmente, n-are oameni care să se ocupe de infinitatea de probleme generate de punerea pe picioare a unei asemenea întreprinderi. Să remarcăm aplombul deplorabil cu care tînărul în cauză sfidează dispozițiile legale. A absolvit școala de maiștri de pe lângă combinatul de la Turnu Măgurele. A fost repartizat la Slobozia. Nu-i place. Vrea salariu de maistru cu nu știu cîți ani de experiență, vrea casă la bloc, imediat, și încă cu confort sporit, uitînd sau neluînd în considerare faptul că județul Ialomița, județ tînăr, fără tradiție industrială, județ în plină cursă de afirmare, de construcție, are, cu tot sprijinul masiv acordat de stat, posibilități încă limitate. Că orașul Slobozia în care blocurile încep să se înalte vertiginos, de la o zi la alta, mai are încă în bună măsură aspectul de tîrg anonim, prăfuit, de Bărăgan. Dar acestea sînt probleme de conștiință și educație la care tînărul nostru ar trebui să reflecteze mai adînc. Ce ne-a șocat este certitudinea că la Turnu Măgurele va fi angajat cu salariu mai mare. Cum, prin ce procedeu? Ilegal, fără îndoială. Combinatul din Slobozia trimite tineri la perfecționare la Turnu Măgurele, plătiind bani grei, iar aceștia sînt la absolvire racolați — termenul nu este prea tare — la combinatul respectiv. Exemplele sînt numeroase, nu mai insistăm. Ne întrebăm numai cum concordă asemenea practici cu obligativitatea de a ajuta prin specialiști și muncitori calificați dezvoltarea unor întreprinderi noi, amplasate în perimetre geografice lipsite de tradiție industrială? Așa să funcționeze cooperarea întreprinderilor din aceeași ramură?

O HOTĂRÎRE PARADOXALĂ

— Vă imaginați că una din preocupările noastre principale a fost calificarea unui număr cit mai mare de tineri

din județul Ialomița, ne spunea tov. Virgil Bordeianu, șeful secției sinteză și coordonare din cadrul Comitetului județean de partid-lalomița. Industrializarea accelerată a județului, în special a orașului Slobozia, impune imperios această preocupare. Printre alții, 344 de tineri s-au calificat și se vor califica la locul de muncă în profesii de operatori chimiști, lăcătuși, mecanici etc. Urma să fie angajați la combinat. Cunoștințele tehnice urmau să și le însușească la Ciulnița, la grupul școlar de acolo...

— Urma?

— Vorbesc la trecut fiindcă aceste cursuri s-au sistat. De ce? Întrebați-mă, ca să vă întreb. Aceste cursuri erau folositoare, viitorii lăcătuși și mecanici se familiarizau cu profesiunea lor. Profilul agricol al grupului școlar de la Ciulnița nu era un impediment, dimpotrivă. Există și va exista o strînsă interdependență între activitatea combinatului de azotoase și agricultura județului. Cu toate acestea...

— Cine a dispus sistarea cursurilor?

— Direcția de cadre și personal din minister. Pe motiv că grupul școlar din Ciulnița are alt profil și nu poate pregăti muncitori calificați pentru viitorul combinat. Nici o explicație n-a fost îndeajuns. Cursurile s-au sistat și gata!

Ni se mai semnălează un alt paradox. Combinatul cheltuieste un fond de 29 milioane lei pentru stagiatura unor ingineri, efectuată de aceștia la Tr. Măgurele și Craiova. 25 de ingineri stagiați refuză însă să semneze contractul, prevăzut de legea aditională, prin care se obligă ca după terminarea celor doi ani să lucreze la combinatul din Slobozia, combinat care are atîta nevoie de ei. Ceea ce înseamnă că vor să plece în altă parte, invocînd la «timpul oportun» o mie de pretexte, deși, subliniem, doi ani primesc salarii din fondul combinatului din Slobozia, nu din altă parte! Ne întrebăm cum este posibil ca o lege binevenită, urmărind întărirea disciplinei la locul de muncă, să poată fi astfel eludată, fără ca cei ce procedează într-un asemenea mod să poată fi — legal — trași la răspundere.

O oprire de o zi la Combinatul de îngreșăminte cu azot echivalează cu 2,4 milioane lei pierderi. Iată de ce pledăm pentru cit mai eficientă, mai rațională activitate depusă aici, iată de ce este absolută nevoie de conlucrarea tuturor factorilor de răspundere în vederea asigurării debutului la timp și în bune condiții a acestui gigant al industriei chimice. Greutățile în legătură cu recrutarea de cadre cu calificare superioară și medie trebuie să constituie pentru toți factorii de răspundere un semnal de alarmă. Această acțiune de importanță primordială pentru bunul mers a unei noi întreprinderi trebuie să se înscrie în contextul larg, național, de pregătire, formare și perfecționare de cadre pentru obiectivele noului cincinal. Fără formare din timp, cu prevedere, gospodărește, a unor asemenea nuclee de inteligență și competență în acțiune, este imposibil de realizat aceste obiective. Este ceasul al doisprezecelea. Un efort de ultimă oră, trezirea dintr-o anumită inerție, sprijinul pe care ministerul și întreprinderile din ramură pot și trebuie să-l acorde neprecupețit noului combinat aflat în plină construcție, vor însemna restabilirea situației, garanția că Bărăganul va primi acea atît de prețioasă și indispensabilă «sare a pămîntului», fără de care recoltele-record nu se pot concepe.

1) Orașul de pe malurile Nevei — Leningradul — a găzduit în prima decadă a lui iulie reprezentanții a o mie de localități din 50 de țări ale lumii, întruniți în cel de-al VII-lea Congres al orașelor înfrățite.

2) Căldură mare... prilejuită și de examenele ce au marcat absolvirea școlii secundare de către elevii din Schleusinger (R.D. Germană). Dar, potrivit unei tradiții locale, cei ce au trecut cu bine focul examenelor au fost «răcoriți» în public.

3) Pornit cu tricoul galben încă din prima etapă a ediției 1970 a Turului Franței, celebrul ciclist belgian Eddy Merckx s-a dovedit de-a lungul celor 23 de etape un continuator al lui Fausto Coppi, al lui Anquetil, demn de titlul de «super-campion».

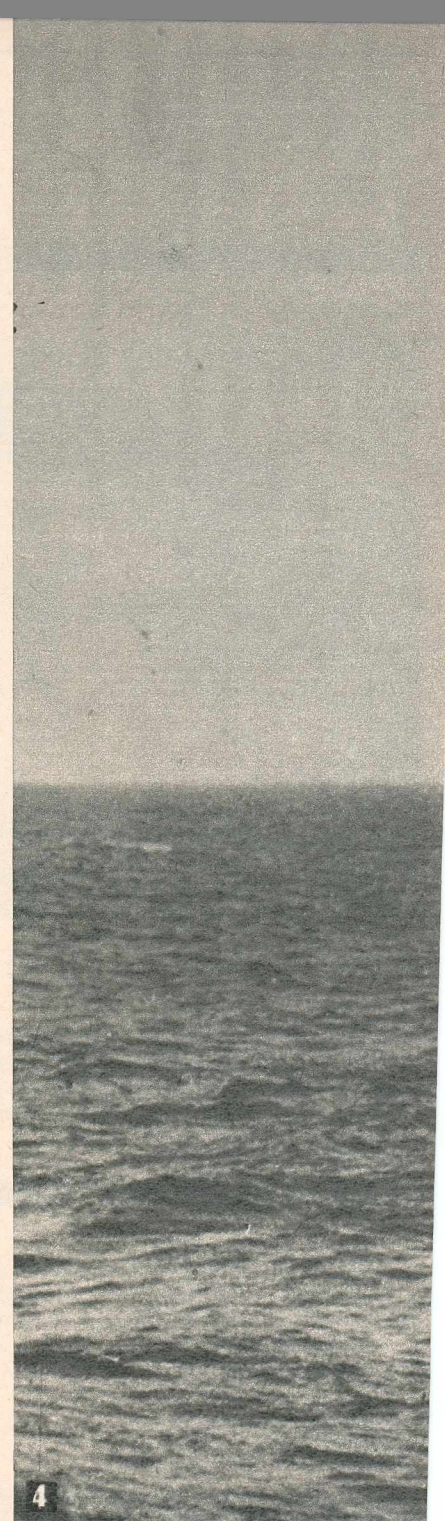
4) «Vechii egipteni ar fi putut, deci, să ajungă pe țărnișurile Lumii Noi într-o astfel de ambarcație»... Ceea ce vroia să demonstreze cunoscutul explorator norvegian Thor Heyerdahl — și a încercat în vara trecută cu «RA-1», fără succes — a demonstrat în acest an prin temerara epopee transatlantică a navei de papirus «RA-2», pornită din portul marocan Safi la 17 mai și sosită la Bridgetown (Barbados) după 57 de zile, timp în care a parcurs peste șase mii kilometri.

5) Surpriza și satisfacția prilejuite de obținerea titlului mult râvnit de «Miss Univers 1970» se pot lesne citi pe chipul tinerei portoricane Marisol Malaret, surprins de aparatul fotografic în momentul aflării rezultatelor ediției din 1970 a acestui concurs de frumusețe desfășurat la Miami Beach (S.U.A.).

6) Începutul... Sir Alec Douglas Home și Anthony Barber s-au aflat în centrul atenției reporterilor și fotoreporterilor la deschiderea formală a negocierilor de la Bruxelles în vederea aderării Angliei la Piața comună. Dar, de la începerea oficială a tratativilor și pînă la transpunerea în fapt a «vocației comunitare» britanice — afirmă observatorii — mai e cale lungă.

7) Un incendiu care a mistuit în 15 minute reședința de vară a primului ministru islandez, Bjarni Benediktsson, a pus capăt în mod tragic vieții acestuia și a soției sale.

8) «Vara fierbinte» nord-irlandeză s-a făcut din plin simțită în acest an de la sfîrșitul lui iunie — după întemnițarea tinerei deputate Bernadette Devlin, luptătoare pentru drepturile civile ale populației catolice din Irlanda de Nord — manifestîndu-se apoi aproape întreaga lună iulie prin demonstrații și ciocniri violente între protestanți și catolici și între aceștia și forțele de ordine.

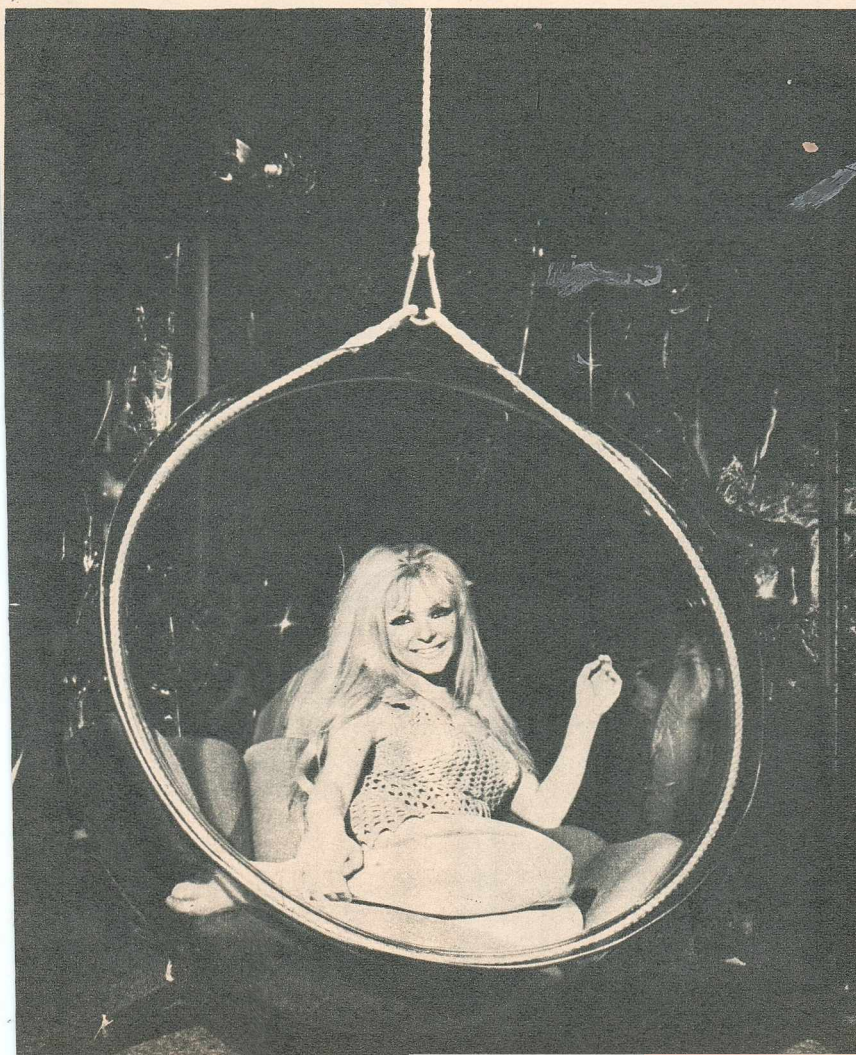

raită în hawaii

În largul plajei Waikiki, din Insulele Hawaii, tinărul din fotografie se îndeletnicește cu ceea ce localnicii denumesc «sportul regilor». Este un duel între om și val, în care omul nu se bizuie decât pe o scindură și... pe agilitatea lui. Cine își păstrează cel mai mult timp «singlele rece» a câștigat. Indiferent de rezultatul meciului — un sport răcoritor.

Și acum, moda '70 în materie de scaune. Firește, doar una dintre versiuni. Denumită în mod straniu «Aquarius», ea a fost recent prezentată la o expoziție de mobile de la Earl's Court din Londra. După cum se vede, multe din atributele scaunului cu care ne-am obișnuit din moși-strămoși lipsesc. Afară de unul: poți să șezi pe el. Sau, mai bine zis, în el.

aquarius

*t toate lucrurile bune
sînt cinci*

Berbecul din fotografie ar avea toate motivele să parafrazeze astfel dictonul german. Mîndrul posesor a cinci coarne aparține lui Petru Izoa din str. Viilor 112, Alba Iulia. Admiratorii îi pot scrie la adresa sus-menționată.

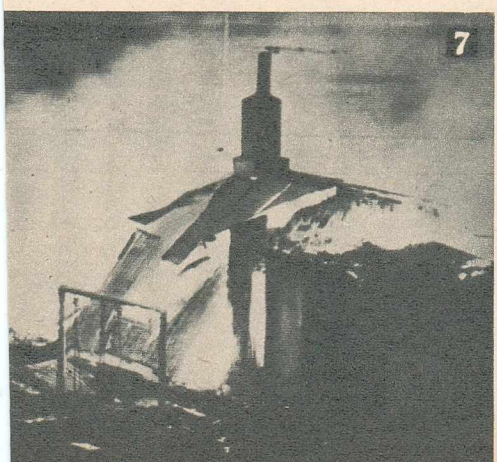
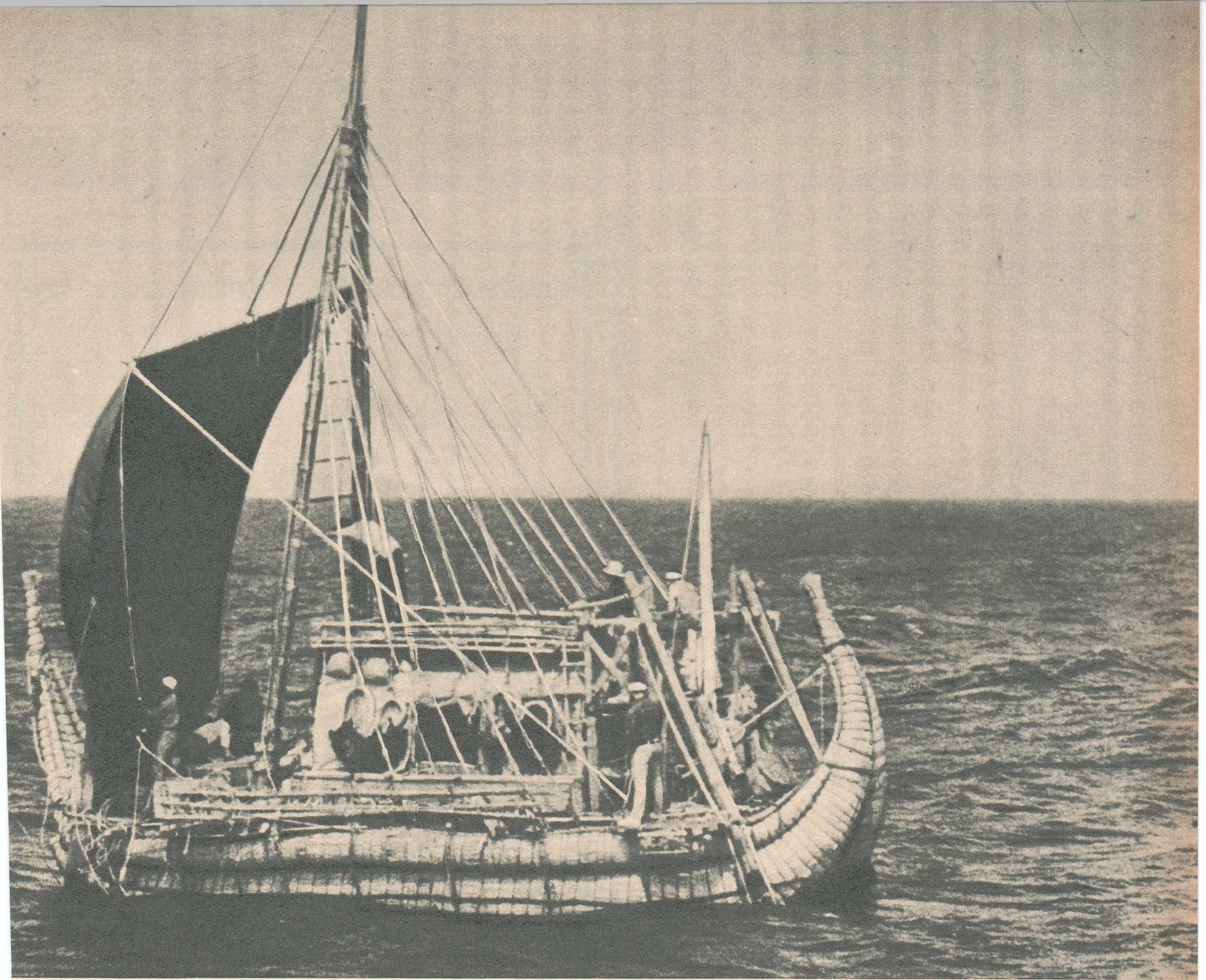

turिști!

UN DAR SAU O AMINTIRE DIN

BRĂILA

Vă puteți procura de la magazinul cooperăției meșteșugărești, str. Republicii nr. 5, care vă oferă un bogat sortiment de produse de artă populară și artizanat.

pe platourile lumii, la soare și la umbră

Vara, anotimpul ideal pentru turnări, când tot omul respiră mai în voie, de la actorul care poate găsi un colț răcoros pînă la producătorul care investește mai puțini bani, ne pregătește multe din bucuriile, decepțiile sau, mă rog, noutățile sezoanelor viitoare. Se filmează peste tot, în orașe, la țară, la munte, la mare și, parcă cu deosebire, pe malurile apelor.

CĂDEREA

Robert Hossein, a cărui sete de a fi regizor nu se potolește, și-a instalat echipa în apropierea estuarului Girondei, la cîteva kilometri de Royan. Cineastului i se pare a fi găsit aici un capăt de lume pustiu — și romantic — cum nu se poate mai potrivit pentru atmosfera filmului său *Căderea* — un «suspense psihologic», cum îi place să-l definească, «povestea unei lupte pe moarte între două ființe ce vor să fugă una de alta». Avînd în vedere că personajele sînt doi tineri, un băiat și o fată, Hossein a fost întrebat dacă năzuiește să implice în filmul său o anumită imagine a tineretului de azi. Răspunsul a fost: «Da și nu. Filmul va fi de fapt o poveste foarte simplă cu doi eroi care-și trăiește fiecare drama lui. Aici stă tot suspense-ul, dar aș vrea ca, în ciuda acestei simplitați, să rămînă statornică, de la un capăt la altul, senzația acută a nevoii de a trăi».

Protagonistul filmului va fi Johnny Hallyday în care Hossein își pune mari speranțe: «Lui Johnny, idolul, i s-au dat pînă acum tot felul de roluri care nu prea aveau mare legătură cu cinematografia. Aș vrea ca acest film să-l demistifice și sper că așa va fi. Aici ni se va înfățișa așa cum este el cu adevărat». «Pentru a fi în formă — mărturisește Hallyday — m-am supus unui regim draconic, nici un pic de alcool, nici o noapte albă (Hossein mă trimite la culcare la ora nouă), doar cîteva țigări. Mîncarea — foarte riguros drămuțată. Am ajuns slab ca o așă».

Acțiunea, foarte strînsă (totul se petrece în 24 de ore, în intervalul dintre două după-amieze), va marca, după cum spune tot Hossein, metamorfoza afectivă a eroului, un vagabond cuprins din ce în ce mai mult de nesiguranță și sătul de a trăi de azi pe mîine. Ceilalți interpreți sînt Pascale Rivault (o elevă de liceu), Robert Hossein, Robert Dalban, Albert Minsky, Jacques Castelot.

CASTANELE SÎNT BUNE

Întîmplarea face ca și din Italia să primim vești despre un alt idol al muzicii ușoare aflat, în sfîrșit, în fața unui rol care nu-i cere să cînte «In genunchi mă întorc la tine»: Gianni Morandi. Regizorului Pietro Germi, cel care l-a fericit și pe Celentano cu un personaj de invidiat în *Serafino*, îi place din ce în ce mai mult să lucreze cu cîntăreții. După părerea sa, aceștia sînt «ascultători, maleabili, gata să facă orice. Și apoi, o dată ce cîntă, înseamnă că sînt într-un fel și actori, oameni de spectacol care cunosc reacțiile publicului. Dacă mai sînt și inteligenți și sensibili, dacă nu au aere stupide de vedetă, lucrurile se simplifică și cîntăreții pot fi chiar un stimulent pentru regizor».

Filmul pe care îl realizează în prezent Germi, *Castanele sînt bune*, va fi «un film pentru toată lumea, chiar dacă eroii sînt tineri. Un film care vrea să reafirme încrederea mea în lucrurile simple ale vieții, acele lucruri ajunse astăzi de rîs,

(Continuare în pag. 22)

CINEMATOGRAFUL ȘI PUBLICUL SĂU

La recentul Festival al filmului balcanic de la Mamaia am adresat unor conducători de delegații și critici de film cîteva scurte întrebări cu privire la publicul din țara dumnealor: «Ce preferă spectatorii dv.? Sinteți mulțumiți de ei? Televiziunea reprezintă un pericol real pentru sălile de cinema?» Iată răspunsurile:

Hristo Santov — Bulgaria. Publicul rămîne problema-cheie a relației viață-artă. Unii sînt de părere că trebuie să te ridici în fața lui făcîndu-i un gest amenințător cu degetul, alții zic că trebuie să i te supui total. Niciodată nu poți să știi cine are dreptate. Publicul nostru ne aduce uneori în fața unor probleme extraordinar de interesante: noi spunem, bunăoară, că el preferă, în primul și în primul rînd, comedii, dar deodată ne trezim că se înghesuie la un film cum nu se poate mai grav. Adevărul este că o masă de spectatori capabili să discearnă valorile reale de cele false se obține numai printr-o politică înțeleaptă de răspundere sistematică a filmelor bune. Este adevărat că televiziunea adună o mare parte a publicului în apartamente. Datoria și direcția noastră de atac în momentul de față ar trebui să aibă în vedere cucerirea definitivă a celorlalte părți, încercarea de a-i cunoaște precis preferințele și a-i oferi ceea ce îi este pe plac. Nu avem de ce să ne plîngem de publicul bulgar. Sălile de cinematograful nu sînt goale.

Altan Yalcin — Turcia. Dacă un public bun înseamnă cel care pri-

mește tot ce i se dă, atunci am putea spune că avem parte de un public bun. La ora de față nimeni nu-și bate capul la noi să întreprindă o acțiune de cunoaștere diferențiată a spectatorilor, nimeni nu-i iese în întîmpinare cu ceva special. Se observă totuși un gen preferat: comedia.

Viktor Raspor — Iugoslavia. Incasările, ca și anchetele anuale, marchează înclinația către filmul de divertisment și cel așa-numit de acțiune. Cineasții, ca și cei care se ocupă de distribuția filmelor în țara noastră, au destulă bătaie de cap în atragerea publicului. Televiziunea reprezintă o amenințare directă pentru noi, întrucît, potrivit statutului ei special, nu are nici un fel de obligații față de cinematografie, poate prezenta orice film cînd dorește, nu cunoaște nici o restricție legată de trecerea unui anumit timp pînă la darea în exploatare a unui film sau altuia. Are mină liberă. Se înțelege că, din moment ce pe micul ecran trec săptămînal trei filme mari și patru de televiziune, publicul din sălile de cinema s-a mai rărit.

Dimitros Zafiroopoulos — Grecia. Publicul nu este o apă și un pămînt. Am început să-i distingem preferințele. Cea mai mare parte a lui este mulțumită dacă găsește pe piață filme sentimentale (nu neapărat melodrame), filme cu tematică socială și westernuri americane. Păturile cultivate gustă în mod deosebit dramele psihologice. Televiziunea nu ne sperie încă.

Mihai Viteazul la Sighișoara

Filmările
lui Sergiu
Nicolaescu
și ale
numeroasei
sale echipe
se apropie
de sfîrșit.
Fotoreporterul
nostru
i-a întîlnit
nu demult
pe una din
străzile
Sighișoarei,
traversată,
la acea oră,
de mulți
tîrgoveți
și de un rădvan
ce o purta
pe visătoarea
Irina
Gărdescu.

Fotografie de S. STEINER

● După **Calcutta**, Louis Malle s-a jurat că nu va mai realiza decât filme documentare. Spre bucuria multora, nu se ține însă de cuvânt. De curând a anunțat că viitoarea sa creație va fi un lung metraj, **Cu răsufierea tăiată**, ce-și propune să urmărească trei luni din viața unui adolescent infirm.

● Pentru a treia oară Ingrid Bergman va fi protagonista unui film de Anatole Litvak: **Dejunul de duminică**, povestea împăcării a doi soți despărțiți de multă vreme. Amintim că primele două colaborări au fost **Anastasia** și **Vă place Brahms?**

● Într-o viitoare ecranizare a **Furtunii** lui Shakespeare, rolurile principale vor aparține Miei Farrow și lui James Mason.

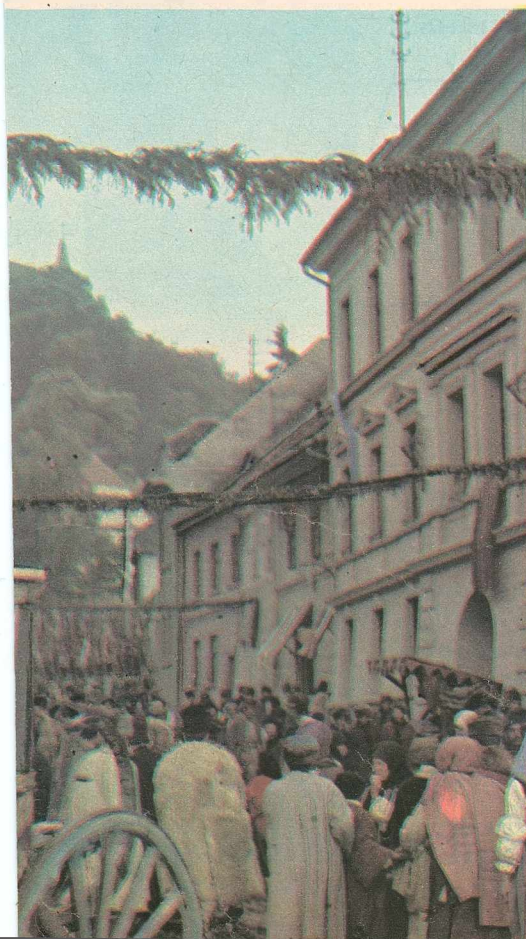
● Michèle Mercier este partenera lui Paul Meurisse în comedia **Femeia sandwich** a lui Jacques Scandelari. Frumoasei actrițe franceze (foto 1), plictisită de mult de Angelicile neimblinzite, i s-a încredințat rolul unei Galatee care în cele din urmă se satură de noua ei condiție și vrea să se întoarcă acolo de unde a plecat, la biroul ei de modestă funcționară.

● Franco Rosi va transforma **Eneida** lui Vergiliu într-un serial de televiziune. Deocamdată a anunțat doar locurile de filmare (Afganistan) și numele a două interprete: Silvana Mangano și actrița iugoslavă Dusica Zegaraci (foto 2).

● Scriitorul și cineastul polonez Aleksander Scibor-Ryeski are în planul său de activitate două filme a căror tematică se inspiră din evenimentele primilor ani de după război: **Meridianul zero** (scenariul — Waldemar Podgorski) și **Broderii negre** (scenariul Pawel Komarowski, după un roman de Wladyslaw Machejka).

● Un nou western italian anunțat de Sergio Leone: **Duck, fraierule**, cu James Coburn și Rod Steiger (foto 3).

te
le
gra
me

BERTOLUCCI Bernardo

Regizor și scenarist italian, născut la Parma, la 16 martie 1941, ca fiu al poetului și criticului cinematografic Attilio Bertolucci. Atras mai întâi de poezie, B.B. realizează totuși, adolescent fiind, două filme experimentale pe 16 mm, devenind mai târziu asistent al lui Pier Paolo Pasolini la filmul *Accotone* (1961). Influența maestrului său se va resimți în filmele sale ulterioare, mai ales în totala negare a diferenței dintre poezie și film. Prima sa realizare este *Cumătra uscată* (*La commare secca*-1962), pe un scenariu scris tot de el, de fapt pasolinian în măsura în care subiectul era «imprumutat» de la Pasolini. Al doilea film, *Prima della rivoluzione* (1964), este deja un film de autor, cu multe date autobiografice (prezența orașului Parma și a împrejurimilor era pregnantă) dar și cu oarecare ecouri stendhaliene și flaubertiene. Tema operei era educația morală, politică și sentimentală a unui foarte tânăr erou din burghezia parmitană. Eliminând unele erori formale și câteva efecte literare în dialog, filmul avea originalitatea și autenticitatea unei opere-confesiuni. Primit cu neîncredere și neînțelegere de către critica italiană, B.B., ale cărui opere n-au avut niciodată succes comercial, a atras totuși asupra-i atenția (foarte călduroasă) a criticii mai sensibile din țări ca: Franța, Anglia, S.U.A. De altfel pentru *Prima della rivoluzione* obține câteva premii printre care la Cannes (1964) cel al noii critici. Îi vom regăsi de-abia în 1967 ca scenarist al unui film despre gangsteri: *Ballata da un miliardo* (r: Gianni Puccini), apoi în 1968 ca regizor al filmelor: *Partner*, cu Pierre Clementi, Stefania Sandrelli, Tina Aumont și *Amore e rabbia*, film în scheciuri, realizat în colaborare cu: Pasolini, Goddard, Lizzani și Belli-occhio, interpretat de Nino Castelnuovo, actori de la Living Theatre și studenți de la Universitatea din Roma. A terminat de curând filmul *Le Conformiste*, pe care l-a turnat la Paris cu J.L. Trintignant, Stefania Sandrelli și Dominique Sanda.

Johnny Hallyday

Gianni Morandi

BESOIU Ion

Actor român de teatru și film, născut la Sibiu la 11 martie 1931. Urmează cursurile Conservatorului de artă dramatică din Sibiu și debutează pe scena Teatrului de stat local în 1949 în piesa *Argilă și porțelan* de Grigulis. Timp de 17 ani joacă la acest teatru aproape 70 de roluri din cel mai variat repertoriu, ucenicie bună pentru viitorul actor de film de mai târziu. Sirguința cu care și-a lucrat orice apariție în film, de la debutul modest din *Vultur 101*, dorința continuă de perfecționare l-au dus treptat — după compoziții meritorii în filme ca: *Furtuna*; *Setea*; *Tudor*; *Partea ta de vină* — la cele două mari izbînzii ale sale: rolurile Tomaș vodă din *Neamul Șoimăreștilor* (r: Mircea Drăgan) și ziaristul Pietraru din *Cartierul veseliei* (r: Manole Marcus), pentru care a primit în 1965 Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină la cel de-al II-lea Festival al filmului românesc de la Mamaia. După două roluri interesante ca psihologie în: *Răscoala* (r: Mircea Mureșan) și *Camera albă* (r: Virgil Calotescu), realizate în 1965, I.B. pare a îndrăgi filmul de aventuri. După o bună performanță în prima parte a serialului *Haiducii* (r: Dinu Cocea), schimbînd epoca, se specializează în filme poliștice moderne ca: *Șah la rege* și *Fantomele se grăbesc*. Paralel cu activitatea sa cinematografică, I.B. se afirmă ca un actor de prestigiu al Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra» și ca o figură populară a televiziunii. Rolul din ultimul său film: *Mihai Viteazul* (1970-r: Sergiu Nicolaescu) îi dă posibilitatea să creeze un personaj care va rămîne cu siguranță în memoria spectatorilor.

BEYMER Richard

Actor american de film, născut la Avoca (Yowa-S.U.A.) la 21 februarie 1939. Datorită farmecului și inteligenței sale neobișnute, devine la 13 ani unul dintre (numeroșii) copii-minune ai ecranului, făcînd apariții remarcabile în *Stazione Termini* (r: Vittorio de Sica) alături de Jennifer Jones și Montgomery Clift și în *So Big* (1953). Patru ani mai târziu, reapare ca adolescent în: *Johnny Tremain*, pentru a se consacra, peste încă doi ani, drept unul dintre cei mai promișători juni-primi ai filmului american, în memorabilul *Journal of Anne Frank* (1959-r: George Stevens), ca partener al Millie Perkins. Gloria o va cunoaște însă ca protagonist al celui admirabil poem lirico-coregrafic: *West-Side-Story* (1961), transpunere modernă a lui Romeo și Julieta în lumea de azi a cartierului portorică din New York, realizată de Robert Wise, pe muzica lui Leonard Bernstein, cu coregrafia lui Jerome Robbins. Parteneri: Natalie Wood, George Chakiris, Rita Moreno. Dintre celelalte filme ale lui, reșinem: *High Time* (1960); *Five Finger Exercise*; *Bachelor Flat*; *Aventurile unui tânăr*, o emoționantă evocare a tineretii lui Ernest Hemingway (în rolul căruia R.B. face o admirabilă creație) (1961); *Cea mai lungă zi* (1961-1962), unul dintre zecile de staruri care au participat la această veritabilă epopee cinematografică; *A Woman in July* (1962); *The Stripper* (1963-r: Franklin Schaffner), după piesa lui William Inge, cu: Joanne Woodward, Carol Lynley și Claire Trevor.

Constantin POPESCU

(Urmare din pag. 20)

dar la care eu țin pentru că în spiritul lor ne-am născut, am crescut și — cel puțin în ceea ce mă privește — sper să și mor».

Cît despre Morandi — mai greu de recunoscut în fotografii, căci machiorii l-au înzestrat cu o frumoasă mustață menită să-i mai înăsprescă puțin chipul — acesta nădăjduiește că o dată cu filmul lui Germi va începe pentru el «una vita nuova». «Am făcut pînă acum șase sau șapte filme muzicale. Am fost un fel de mic sclav al lor. Nu pot să spun că nu mi-a mers bine dar am așteptat întotdeauna un regizor cu nume și un film adevărat. A venit Germi. Ei... să lucrezi cu Germi înseamnă ceva. Să zic că l-am apucat pe Dumnezeu de un picior? Poate că ar fi mai bine să nu-mi fac iluzii. Poate m-a ales pentru că sînt popular și aduc oamenii în sală. Atît... Trebuie să risc. Unii se întreabă ce se va întîmpla cu mine dacă voi eșua. Voi fi răbdător. Se știe că nu am prea multă încredere în mine. Știu foarte bine că nu sînt pregătit. Cred însă că numai Germi, el singur, mă poate ajuta, îmi poate da măsura exactă a capacității mele».

Se vede că anii nu au trecut chiar degeaba nici peste cîntăreții de muzică ușoară.

M. MIHAIL

MARTON KELETI DESPRE „FRANZ LISZT“

În studiourile Lenfilm, regizorul maghiar Marton Keleti continuă filmările amplei ecranizări (două serii) a vieții lui Liszt, după un scenariu scris, în colaborare, de dramaturgul leningrădean D. Dalia și scriitorul budapestan U. Keși. Liszt a iubit mult muzica rusească — ne spune Keleti într-o pauză a turnărilor. Creațiile lui Borodin și Glinka i-au fost apropiate și au avut o deosebită influență asupra lui. De altfel, a ținut în mod deosebit să cunoască Rusia. Iată de ce, nu întîmplător, cinematografele sovietică și maghiară colaborează acum la realizarea acestui film închinat marelui compozitor. Colectivul nostru nădăjduiește ca spectatorii de pretutindeni, din cel mai îndepărtat colț al pămîntului, să simtă cît de dragă ne este tuturor amintirea lui Liszt, a cărui muzică se adresează fiecărui om. Pe ecran, această muzică va răsună de sub degetele unice ale lui Sviatoslav Richter, dar chipul compozitorului va avea trăsăturile actorului Imre Sinkovits, cu care am lucrat de multe ori. În celelalte roluri principale vor apărea Ariadna Senghe-laia, Klara Luciko, Igor Dmitriev, Irina Gubanova.

Vladimir STRUGATKI
Agenția NOVOSTI

de Felicia ANTIP

MICI SATISFACȚII DE TELECRONICAR

Privim împreună ingenioasele arabescuri mișcătoare, desenele geometrice simple, mereu altele, care încadrează între emisiuni indicativul TV, schițele de ceas, jocurile de linii drepte sau curbe, tot acest op-art de bună calitate nesemnat, distribuit generos de micul ecran, și prietenul meu telecronicar, aproape tot atât de bătrîn ca și mine, îmi spune: «Cîtă sudoare de telecronicar a curs pînă s-a ajuns aici!» «Sudoare?», vor strîmbe, cred, din nas lucrătorii televiziunii. «Ceea ce faceți voi nu are mai multă importanță decît efortul muștei care a ieșit la arat. Noi, noi cei de aici, de pe Calea Dorobanților, am făcut și facem totul».

Da, da, așa e. Nu ne arogăm nici un merit. Ale voastre sînt talentul, și munca, și voința de a face cu adevărat televiziune la televiziunea română. Recunoașteți-ne însă și nouă, ăstora cu «hăi-hăi», cu «bravo» și cu «nu e bine», măcar rolul de suporteri ai ideilor fecunde. Căci noi am pus totuși mîna de la mîna pentru a strînge un important fond de proteste împotriva monotoniei pauzelor, împotriva desuetelor ceasornice rococo, împotriva prostului gust în fiecare gogonată sau neînsemnată manifestare a sa. Noi am fost, la urma urmei, cei care am pretins ca cei ce știu să facă televiziune să fie lăsați s-o facă și că greșelile provenite din exces de zel sînt preferabile cumințeniei sterpe.

Dați-ne voie să avem și noi micile noastre satisfacții. Să ne exprimăm zgomotos bucuria ori de cîte ori o bucăciță de televiziune autentică, făcută de oameni de meserie, sparge monotonia interminabilei și antitelegenice conferințe cu proiecții de care mă plîngeam săptămîna trecută.

Serialul «Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn» este televiziune. Merită să fie văzut de mari ca și de mici.

Scurtele filme cu imagini necomentate de străzi sînt televiziune, deși aș sugera aici un contur mai clar, o adresă mai precisă.

Filmul «Apa trece, oamenii rămîn» este, sînt sigură, televiziune, altfel n-ar fi dobîndit Marele premiu al prestigiosului festival de la Praga. Așteptăm cu nerăbdare să-l vedem și noi.

Concursul «Șapte întrebări» este televiziune și evită mai toate cusururile care exasperau la «Metronom și cronometru». Aici, telecronicarii strigă în cor să fie menținut cel puțin la nivelul inițial, să nu se ajungă niciodată la stilul prelucrător și la caracterul îngust al întrebărilor din concursul, nădăjduiesc, răposat. N-o să uit niciodată cum un concurent venit să vorbească despre natură și dragoste în opera lui Eminescu a fost înfundat pentru că nu-și însușise o aberație descoperită de cineva în obscurantista «Istorie a literaturii române» a lui D. Murărașu. Concursul de acum are nerv, haz, telegenie și... să batem în lemn. Căci dacă noi, telecronicarii, ne bucurăm de cele de mai sus pentru că am arat și noi, măcar cît musca din fabulă, terenul pe care au găsărit, știm, dintr-o nedezmîntită experiență, că o dată cu fiecare măr frumos crește și vîrmele care îl roade.

Exemple? «Bună seara fete, bună seara băieți». Emisiunea a devenit prea «bien-pensante», prea didacticistă, prea bisericăsoasă, așa zice. Avea un merit enorm și risca să-l piardă, dacă nu l-a și pierdut: îi reținea pe tineri în fața televizorului, îi prindea, îi interesa. Cu reportaje despre Slobozia și cu multă muzică sobră, realizatorii îndeplinesc, desigur, planul tematic fixat de redacția respectivă, dar asta ajută numai la bilanț atîta timp cît băieții și fetele pleacă la plimbare în timpul emisiunii destinate lor. Reproșul se adresează, dacă îmi este permis, redacției, pentru că autorii și-au dovedit cu prisosință capacitatea de a alcătui emisiuni atrăgătoare și interesante. Îmi amintesc de ideea de a urmări viața unor tineri în carne și oase, nu pentru că ar fi fost formidabil realizată, ci pentru contrastul dintre ea și «noua» idee de a vorbi în abstract despre tineri-stas. Unde a dispărut un colaborator excelent ca Octav Păncu-lăși? Cine a inventat comperajul liricoidal gustat mai curînd de bunicuțele romanțioase decît de fetele romantice?

Sperăm că textele de prezentare cu dragălașeniei sentimentale și cu «poante» inspirate din tradiția serbărilor organizate de instructori culturali de ocazie vor fi abandonate pînă și la «Varietăți». Tradiția a proliferat însă într-un mod ciudat și a pătruns pînă la neașteptatul examen de absolvire a conservatorului dat de junele Marcel Angheliescu în fața venerabilului Sică Alexandrescu. Aici, «conversația improvizată» a avut însă teribilul ghinion de a se interfera, monșer, cu texte de I.L. Caragiale, ceea ce a pus-o brutal în adevărata ei lumină. Nici n-ar mai fi trebuit să fie inventată. De la Caragiale încoace, nici o conversație «de salon» nu mai are nevoie să fie inventată.

Cum nu există, însă, oameni care să aibă numai satisfacții în viață și cum telecronicarii nu sînt decît niște bieți oameni...

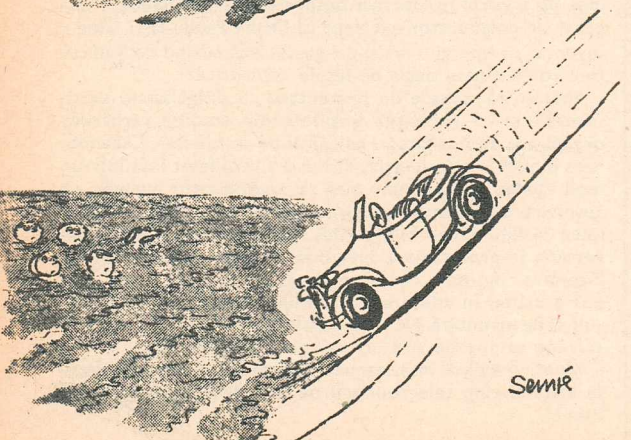
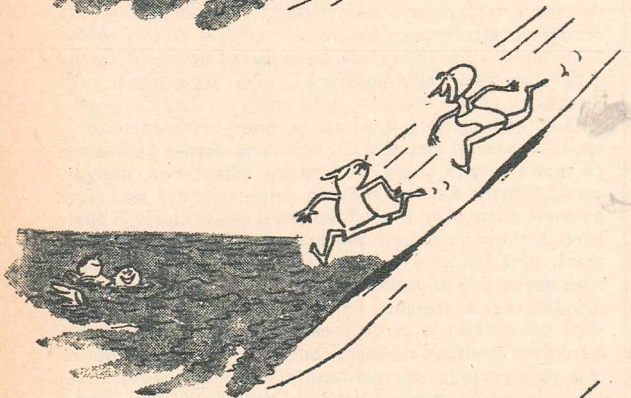
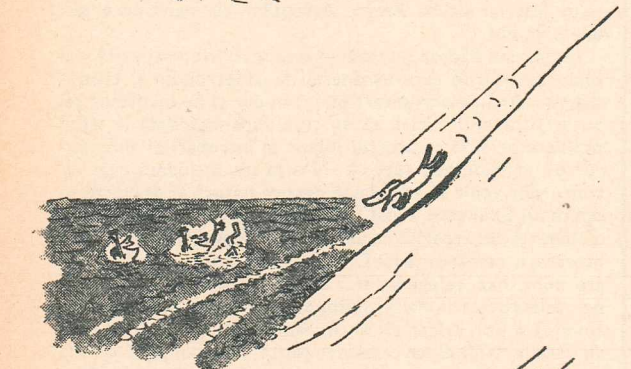
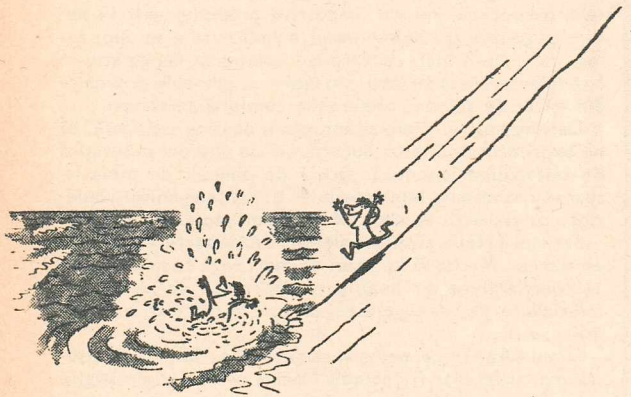
Un Liszt
care
cîntă
ca Richter
și are
trăsăturile
lui Imre
Sinkovits.

După
mai mulți ani
de absență
pe platouri,
Klara Luciko
se reîntoarce
tot atât
de frumoasă.

UMOR CANICULA!

SOMIR

„un bătrîn“ provoacă senzație

Firește, arta nu poate fi judecată (doar) în termeni financiari. Dar faptul că tabloul lui Rembrandt «Portretul unui bătrîn» a fost recent vîndut la o licitație pentru 300 000 lire sterline a provocat senzație. («Bătrînul» a fost, se pare, însuși tatăl artistului.)

Se știe ce greutăți materiale a avut de înfruntat Rembrandt. A cîta parte din prețul unui singur tablou al său, la prețurile de azi i-ar fi îndulcit bătrînețea? Dar aceasta este o poveste veche...

Pare un film de groază. Copilașul suride inocent. Deodată, o gorilă uriașă se apropie pe furiș din spate și... Și nu se întîmplă nimic, căci gorila Matze este foarte bună prietenă cu Goetz, băiatul unui salariat al Grădinii zoologice din Frankfurt. Morala: aparențele înșală.

gorila se apropie pe furiș și...

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE

cele 5 simțuri

- **LIMITA** superioară a auzului omenesc a fost considerată mult timp a fi egală cu 20 000 vibrații pe secundă. Recent s-a constatat că oamenii suferind de astm, și mai ales copiii astmatici, pot percepe sunete cu 30 000 vibrații pe secundă. În februarie 1964 experimente făcute în Uniunea Sovietică au demonstrat că un vibrator plasat direct pe craniu permite chiar auzirea unor sunete cu 200 000 oscilații pe secundă.

- **ÎN MOD NORMAL** vocea umană, bărbătească, se aude în exterior de la maximum 2 km. Recordul în materie îl dețin membrii populației băștinașe din Insulele Canare, a căror «limbă fluierată» — silbo — se poate auzi, în condiții ideale, peste văi și ape, la o distanță de 8 km.

- **CEA MAI** mare distanță la care omul poate vedea în beznă flacăra unei lumînări este de 1 km. Agerimea privirii umane este noaptea la fel cu aceea a cucuvelei, dar de patru ori mai slabă decît a pisicii. În schimb ziua, vîzul pisicii este de 5 ori mai slab decît al omului.

- **OCHIUL** unui om normal nu poate distinge mai mult de 150 de nuanțe de culori. Prin antrenament, s-au putut stabili recorduri ce au ajuns la 1 700 de nuanțe diferite. Există muncitori textiliști care se ocupă cu vopsitul și care pot deosebi numai în culoarea neagră 100 de nuanțe.

- **RECORDUL** în materie de simț olfactiv îl dețin unii lucrători din industria parfumurilor. Ei pot percepe 6 000-8 000 de mirosuri.

- **ȘLEFUITORII** de pietre prețioase realizează, datorită experienței lor, o performanță extraordinară: ei văd o zgîrietură care are doar lățimea de 0,0005 mm. Un ochi obișnuit nu poate observa decît o zgîrietură de 0,01 mm.

- **SIMȚUL** gustului este mai sensibil pentru substanțele amare decît pentru cele dulci sau acre. Chinina e percepută chiar în proporție de 1/30 000, pe cînd gustul acru al acidului sulfuric se simte numai la o diluție de 1/5 000. Sarea sau zahărul dizolvate în proporție de 1-2% nu reușesc să schimbe gustul apei.

- **CEA MAI** mare sensibilitate a pielii este cea la durere pentru care există patru milioane de puncte sensibile. Pentru atingere, doar un milion de puncte pentru frig, cinci sute de mii, iar pentru cald, treizeci de mii.

Guadalajara
este socotit
drept unul
dintre cele
mai dezvoltate,
mai europene
și mai moderne
orașe ale Mexicului...

Vestigii
ale trecutului.

GUADALAJARA

FĂRĂ FOTBAL

Însemnări de călătorie
din Mexic

I

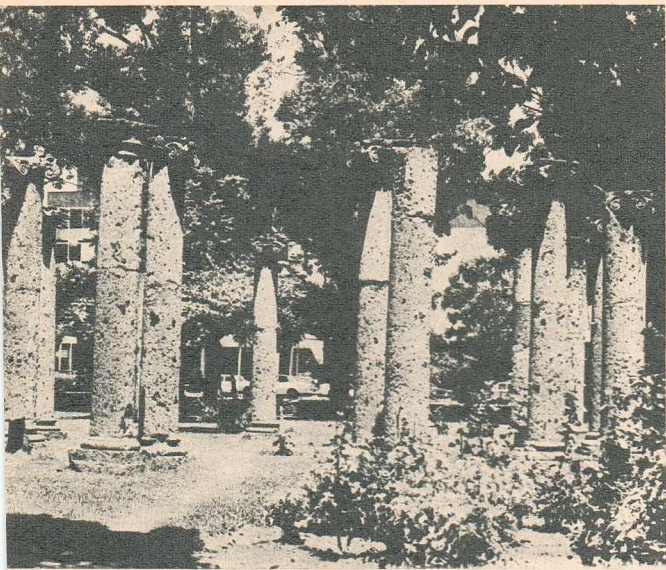
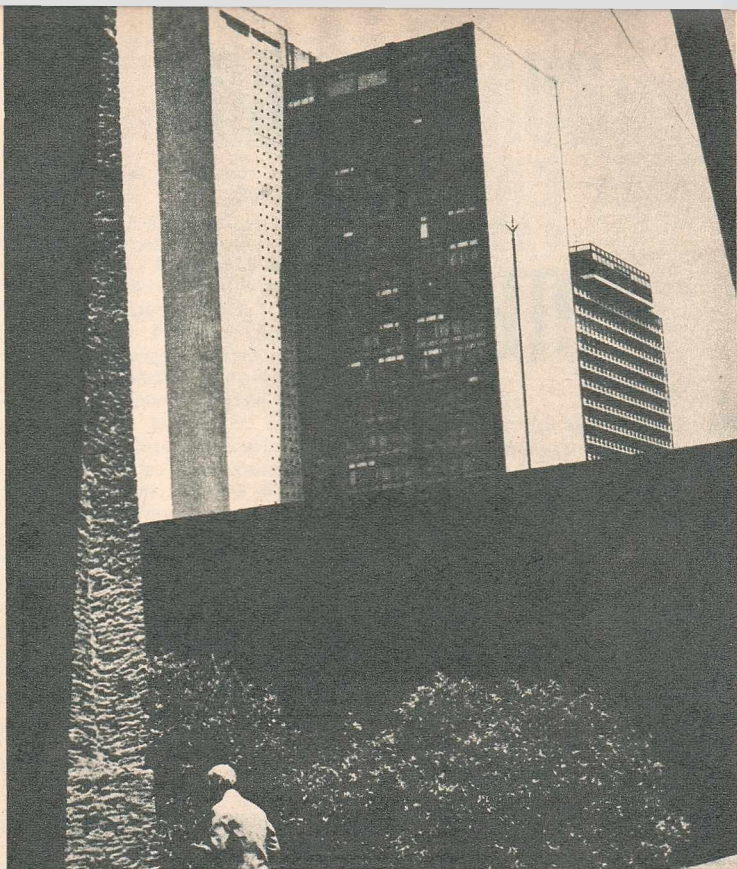
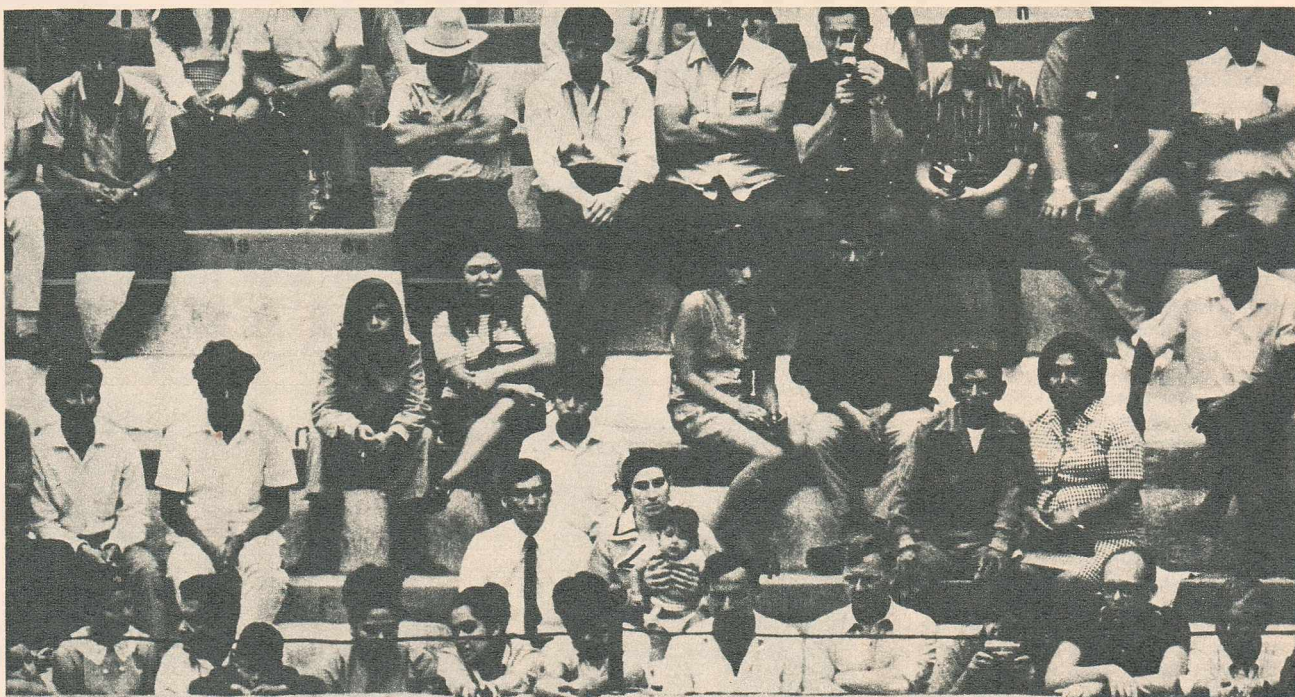
de Teodor MAZILU
Fotografii de Paul ROMOȘAN

Avionul societății Transavia Holland, companie specializată în traversarea oceanului, e plin până la refuz; la un moment dat, am impresia că s-au vândut și locuri în picioare. Cei mai mulți dintre cei aproape 200 de călători sînt turiști englezi veniți să încurajeze echipa Angliei. Sticlele de gin și whisky circulă cu dezinvoltură. Uriașul avion a devenit repede o bodegă care spintecă norii. Domnește o bună dispoziție violentă, dispoziția oamenilor care vor să se distreze cu orice preț — au și timp pentru asta; drumul de la Londra la Guadalajara durează, cu o singură escală, aproape 12 ore. Plecăm din Londra la ora 13,00 și urmează să aterizăm la Guadalajara la ora 18,00 — diferența de fus orar ne amăgește și ne dă iluzia că vom zbura doar 5 ore. E o iluzie, dar toată lumea crede în această iluzie și o dată ce plecăm din Londra la ora 13,00 și ajungem în Mexic la ora 18,00 realitatea nu mai are nici o importanță.

Stewardesele care însoțesc aceste avioane transoceanice au parcă mai multă tandrețe maternă decît grație feminină. Avioanele

(Continuare în pag. 26)

Chipurile blazate ale spectatorilor la o corridă îți destramă imaginea pe care și-au format-o scrierile lui Hemingway, de pildă, despre această palpitantă și îngeroasă înfruntare...

GUADALAJARA

FĂRĂ FOTBAL

(Urmare din pag. 25)

care străbat oceanele își iau mai multe măsuri de securitate; stewardesele sînt foarte ocupate și n-au realmente timp să zîmbească fermecător, ele veghează ca toți călătorii — fără excepție — să fie legați cu centurile de siguranță, își oferă imediat o pernă sau o pătură cu care să te acoperi, toți pasagerii au devenit copii. Evident, grația feminină e rezervată numai pentru cursele pe distanță scurtă.

Zarva se mai destramă cînd stewardesele — conform regulamentului — încep să explice veseliilor pasageri ce anume trebuie să facă în caz că avionul confortabil în care zburăm acum se va prăbuși în ocean. E un spectacol straniu această posibilitate a morții — nu chiar atît de teoretică — destinată unor oameni hotărîți să se distreze. Se face o secundă de liniște, o secundă în care toți pasagerii au admis — teoretic, evident — ideea morții, după care se bea în continuare. Maternelle stewardese olandeze îți explică pedant tot ce trebuie să faci în cazul unei catastrofe, pentru prima oară zîmbesc, vor să sublinieze că o prăbușire în ocean nu e cine știe ce nenorocire. Stewardesele olandeze se transformă într-un călător ideal, care zîmbește calm cînd avionul se prăbușește în imensitatea oceanului, care știe cum să-și lege complicatale cauciucuri de protecție, care știe ce trebuie să facă în caz că rechini îi dau tircoale, care știe să nu se plictisească în așteptarea bărcii de salvare. În adîncul inimii, nimeni nu crede însă că avionul s-ar putea prăbuși, așa că nimeni nu admite posibilitatea că sfaturile stewardeselor ar trebui luate în serios. În ceea ce mă privește, mă gîndesc că în cazul prăbușirii avionului mi-ar fi lene să-mi caut sub fotoliu cauciucurile de siguranță, menite să mă transfere impecabil bărcilor de salvare. Nimeni nu realizează moartea, asta ar fi de înțeles, dar nimeni nu realizează călătoria, ceea ce e mai puțin de înțeles; se joacă cărți sau se bea gin. Traversarea oceanului e o realitate care trebuie ignorată. Stewardesele anunță «trecem deasupra orașului New York», nimeni nu se îndreaptă spre fereastră, nimeni nu se arată curios să vadă cum apare — de la această înălțime — New Yorkul.

Nu știm exact unde vom face escală, această incertitudine — mai mult căutată decît reală — dă călătoriei o nuanță de neprevăzut: misterul durează însă mai puțin decît speram noi, stewardesele ne anunță că după 7 ore ne vom opri în Gander — Canada... Deci vom vedea și Canada — deși această Canada ni se va înfățișa rudimentar și unilateral. Sub înfățișarea unui aeroport modest. E greu să realizezi pulsul unei țări numai din viața pe care o descoperi într-un aeroport; conștient de această dificultate, atenția mea e mai vie ca de obicei... Dar aeroportul Gander pare — ciudat lucru — o miniatură a ceea ce credeam eu că este Canada. Sînt izbit de atmosfera care se degajă, un amestec bizar de pustiu și bunăstare. Restaurante elegante așteaptă clienți care întîrzie să apară. Se găsesc de toate — în afară de oameni. Nici o îmbulzeală, nici o agitație. Izolarea și bunăstarea Canadei par să fie foarte bine sugerate de acest modest aeroport. Totul este mecanizat; apeși pe un buton și toate dorințele tale — evident, cele rezonabile — sînt imediat realizate. Chiar și destinul poate fi solicitat, apăsînd pe un buton și introducînd valuta necesară. Mi s-au părut neînchipuit de stranii aceste horoscoape automate care împînzesc liniștitul aeroport canadian. Destinul mi s-a părut întotdeauna ceva complicat și nu m-am gîndit niciodată că îmi voi ciți în cartea viitorului apăsînd pe un buton, și încă atît de departe, undeva în Canada...

Ne urcăm în avion ceva mai liniștiți, datorită horoscoapelor automate. Știam ce ne rezervă destinul, ne îndreptam spre

Guadalajara convinși că nimic rău nu ni se poate întîmpla.

O căldură sufocantă, înăbușitoare, ne întîmpină la Guadalajara, dar mai cumplită decît canicula se arată a fi lipsa de oxigen — după fiecare cîțiva metri de drum trebuie să te oprești și să prinzi puteri. Nicăieri nici o speranță, nici o umbră. Palmierii, cactușii par și ei de piatră, și e greu să deosebești în goana autobuzului uscăciunea copacilor de uscăciunea pietrei. Mexicul și se înfățișează prima dată ca rezultat miraculos al unei erupții vulcanice; totul pare ars, totul pare rezultatul unui teribil incendiu care a devorat și n-a lăsat intactă decît piatra. Mi se pare foarte ciudat să văd într-un asemenea pustiu un cal, nu văd ce-ar putea paște, săracul, într-o asemenea pustietate de piatră. Riurile au fost pesemne cîndva riuri, acum se văd numai albiile și nici o diră de apă. Ele se numesc riuri mai mult simbolic, în amintirea a ceea ce au fost odinioară. Peste cîteva ore descoperim și alte dificultăți pe care le are de întîmpinat la Guadalajara un om venit de pe alte meleaguri. Mîncarea — gustoasă și excelentă — este totuși destul de dificilă pentru gîngășul

stomac european. Abuzul de piper, de ardei, de tot felul de sosuri violente, piinea dulce, asemănătoare cu un cozonac, cer evident un efort de adaptare pe care unii, ca să fiu sincer, l-au trecut cu succes. Celebrele tortillas — un fel de desagă în care arunci tot ce-ți place, de la ceapă pînă la dulceață și carnes al carbon — sînt o mîncare obișnuită a mexicanului...

Diferența de fus orar — o invenție a specialiștilor — s-a manifestat violent în primele zile: somnul de noapte în miezul zilei, iar noaptea — cei mai mulți dintre noi aveau insomnie. Căldura înăbușitoare, lipsa de oxigen, imbie la somn și pe cei născuți aici. Nu mă refer la boala somnului, destul de răspîndită de altfel, mă refer la toropeala care, mai ales între orele 12 și 14, cuprinde tot orașul. Ai impresia că toată lumea moșăie. Am văzut și un venerabil polițist care, deși aflat la datorie, dormea dus, cu conștiința împăcată. Alegerea unui loc de dormit nu constituie o problemă complicată. Mexicani n-au prejudecăți în această privință; chiar în plin centrul orașului te poți culca pe caldarîm și odihni în liniște. Dacă scapi de căldură, te poate lua în primire boala lui

Moctezuma care, în ciuda numelui plin de măreție, e destul de penibilă; această imperială boală e totuna cu decalcifierea.

Guadalajara — primul oraș pe care îl voi cunoaște mai de aproape — este socotit drept unul dintre cele mai dezvoltate, mai europene și mai moderne orașe ale Mexicului... Municipalitățile mexicane au frumosul obicei ca încă de la intrarea în oraș să ofere călătorilor cîteva informații; cu acest prilej aflăm și noi că Guadalajara are un milion trei sute de mii de locuitori. Guadalajara e într-adevăr un oraș fermecător, năpădit de trandafiri atît de mari, încît par de hîrtie. Descopăr cu uimire, dar de ce n-aș recunoaște-o și cu plăcere, că aici autobuzele n-au stație, faci semn cu mina și opresc imediat unde și cînd vrei. Autobuzele nu costă scump, nici jumătate de pesos, fac și eu semn cu mina, dornic să experimentez cît mai repede această descoperire. Autobuzul oprește, mă urc, și în dreapta și în stînga șoferului, care îndeplinește cu o mare ușurință și meseria de taxator, descopăr o adevărată biserică. Un altar fastuos, încărcat de Criști, de candelă, de inscripții religioase. A fost prima mea exclamație de uimire

Cerșetorii — fie ei vîrstnici sau la o vîrstă foarte fragedă — te asaltează la fiecare pas.

În atmosfera toridă a Guadalajarei chiar și o astfel de «baie» e binevenită...

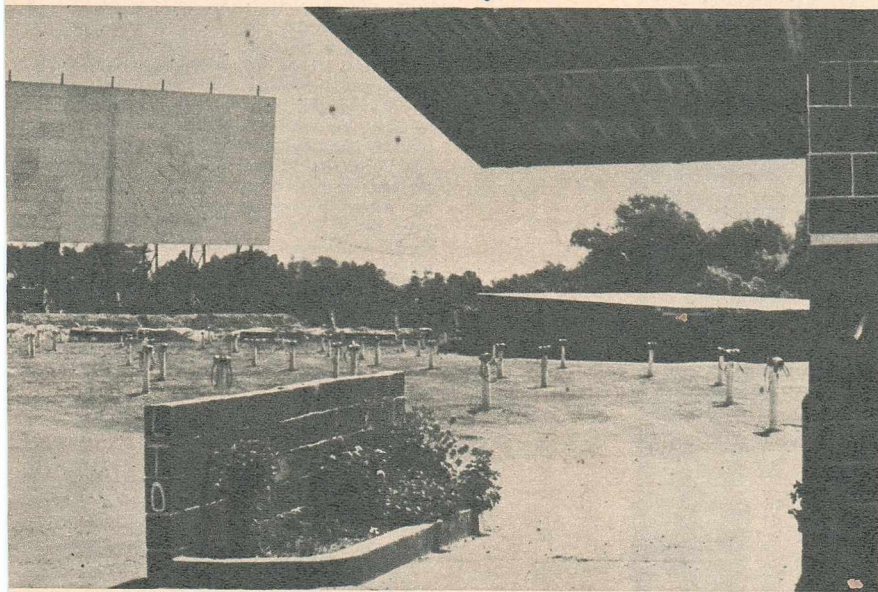
pe care am scos-o la Guadalajara, o descoperire care mi-a dovedit că n-am ajuns numai pe un alt meridian, ci și într-o lume cu totul nouă...

Descopăr de la fereastra autobuzului o forfotă imensă și fac semn șoferului că vreau să cobor. Am ajuns astfel în Mercado Libertad, unde poți să cumperi tot ce vrei, de la ananas pînă la mașini de cusut, și unde poți să închiriezi mariachis pentru o nuntă sau un botez. Pepeni verzi giganți, cit o albie, te ademenesc și cazi repede în ispită. Gustul lor e fad însă, sînt lipsiți de sevă, sînt fructele unui pămînt binecuvîntat de soare și vitregit de apă. Ananasul însă nu te dezamăgește; de altfel în ceea ce privește ananasul, ca să fiu sincer, îmi lipsește termenul de comparație. Roșiile sînt și ele dulci, încît cu puțină perfidie le poți confunda cu portocalele.

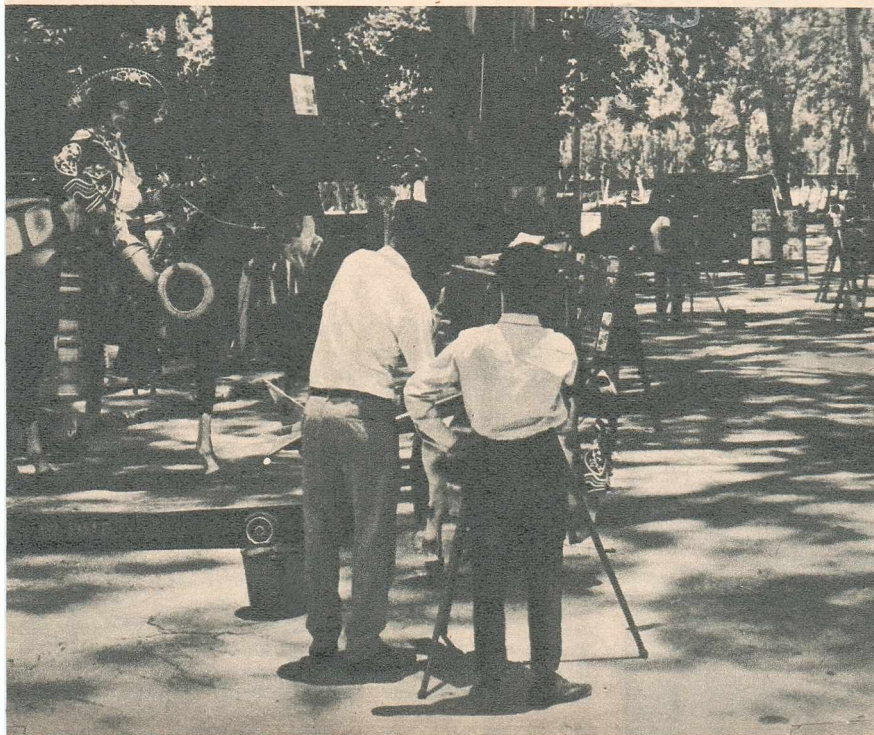
Larma dintr-un Mercado e indescrisibilă. Înaintez greu, căci o bandă de copii, care fac meseria de lustragii, năvălesc asupra mea. Lustruitul pantofilor e un tribut de care nimeni nu scapă. Haite de cliini se plimbă nestîngerite. Fac o constatare rece: foarte mulți cliini la Guadalajara și nu cliini răsfațați, ci dulăi în toată regula, uriași și înfomețați. Cerșetorii te asaltează la fiecare pas și de cite ori vreau să scap de această impresie de mizerie îmi opresc cu îndărătnicie privirea asupra mormanelor de ananas și banane. Dar n-are nici un rost să mă înșel. Există și una și alta — și cerșetori, și ananas.

În spatele lui Mercado Libertad, descopăr un șir imens de mariachis care își așteaptă clienții. Am impresia că aici, la Guadalajara, și lustragii și mariachis sînt mai mulți decît e nevoie. Nu se adună chiar atîta praf pe pantofi, și nici muzică nu se poate asculta de dimineață pînă seara.

Pentru cei ce vor să vadă un film fără a coborî din automobil...

O scenă pe care o poți surprinde aproape în oricare parc din lume; specifică e numai vestimentația...

mapamond'70

de Ioan GRIGORESCU

„SFÎRȘITUL LUMII“

(Periplu japonez)

Ora cea mai fascinantă a Tokyoului începe o dată cu căderea nopții. Pulsul lui este atunci vibrația spasmodică a firmelor de neon, frenezia circulației automobilistice cu farurile aprinse la intensitatea medie, furnicarul omenesc eliberat după o zi de muncă. Nici un oraș din lume nu face atîta risipă de lumină rece, și Tokyoul se poate mindri cu o adevărată civilizație a neonului. O civilizație în culori pastelate, de o intensă strălucire, capabilă să fascineze, să subjuge, să ascundă ceea ce la lumina zilei era prea dezvăluit, să dea Megalopolisului o atmosferă feerică, de perpetuă sărbătoare. Marele turn al Tokyoului este conturat de ghirlande de becuri aprinse, clădirile ultramoderne sînt luminate «a giorno», Ginza e o tîpsie de jeratic multicolor, Shibua, Shinjuku, Asakusa aprind în imensitatea orașului vetre de focuri bengale încremenite la pămînt și scînteind neostoit în noapte.

— Domnule, mi-a spus un șofer bătrîn căruia i-am cerut să mă ducă oriunde crede el că ar fi interesant pentru un străin, te voi duce să vezi «sfîrșitul lumii».

Evident, o astfel de adresă tentează pe oricine. M-a dus în Shinjuku, dincolo de paravanul Tokyoului de miine implantat într-un Tokyo de ieri. Orice oraș își are fața și dosul său, creierul și spatele, organele funcționale ale unei ființe complexe, inima, arterele, filtrele și țevile de eșapament ale deșeurilor. Tokyo este un oraș cu șapte inimi, cu plămîni aeriene situați la aeroportul din Haneda și cu bronhiile maritime la Yokohama. «Sfîrșitul lumii», așa cum mi-a apărut în Shinjuku, n-are nimic apocaliptic în el decît zbaterea larvară a unei mulțimi debordante, care caută să-și consume frenetic inepuizabila vitalitate. Lumea bună se duce în dosul paravanului de sticlă și neon din Ginza, sărăcimea se distrează cum poate în Asakusa, aici, în Shinjuku, monopolul aparține tineretului existențialist, hippiesilor pletoși și visători, studențimii beatnicilor orientali, «op» și «pop» artiștilor. Un labirint de străzi înguste, defileuri întortocheate strecurîndu-se în zone de întuneric sau în irumperi de reclame luminoase, cîteva sute de baruri și localuri de distracție, băi japoneze numite aici «turcești», cinematografe cu repertoriul format în exclusivitate din «ero-producții» sau filme «sexy», taverne cu strip-tease permanent, birturi pe roate, tarabe cu mărunchișuri de bilci, gheișe care nu păstrează din tradiția hetairelor orientale de altădată decît kimonoul, fum de ulei de soia, sfîrșituri de grătare în care pocnesc carapacele crabilor copti pe jeratic, miros leșios de bere fermentată și iz oțet de «saké».

Băile «turcești» sînt pentru japonezi ca sauna pentru scandinavii, cu singura și esențiala deosebire că băieții sînt fete, îmbrăcate sumar, învățate să-și scalde clienții ca pe niște prunci cărora, în schimbul unui preț destul de piperaț, le poate administra și un «speșal masaj», care nu este ceea ce credeți, ci exact ce-și poate face omul singur fără a scoate un ban din buzunar. În lupta lui cu frigul, convins că nu mediul, ci corpul trebuie încălzit, japonezul apelează la fierbințeala băii, și spectacolul grupurilor de bărbați și femei îmbrăcați în kimonouri de interior, cu sandaleta de lemn în picioare, bocănînd pe trotuare între băile publice și riokane — hoteluri tradiționale — într-o defilare stranie de lume dintr-un alt ev, transplantată în geometria edificiilor de sticlă și aluminiu, aparține aspectului obișnuit al străzii la ora întunericului. Senzația de lume închisă, de gigantică rezervație pentru autohtoni, n-o poți pierde decît renunțînd la înfățișarea de european. Dincolo de ușile de sticlă ale barurilor, surid ademenitor gheișe sau animatoare în minijupe, dar zimbetul invitativ nu este adresat decît localnicilor. Cel venit de «dincolo» nu este observat sau nu întîlnește decît indiferență, apatie, atitudine voită de refuz al comunicării. Încercînd să forțezi intrarea în astfel de locuri, riști să primești aceeași replică implacabilă: «Not for americans!» (nu este pentru americani). Tentativa explicației este exclusă ab initio. Bineînțeles, asta doar în cazul localurilor-club în care nu sînt lăsați să pătrundă decît cei ce formează clientela «familială». În rest, ești tras de mînecă, invitat cu o curtenie ostentativă, asaltat de animatoarele în costum de epocă sau îmbrăcate după ultimul strigăt al modei, și a căror tovarășie, în jurul mesei sau la teigheua-bar, se plătește cu ora, pentru singurul efort de a-ți turna în pahar și a participa la conversație. Nimic în plus, cel mult curtenitoarea conducere pînă în stradă, unde se ia rîmas bun cu temenele protocolare și invitații pentru «altă dată...» Onorariul gheișei se adaugă la nota de plată pe care întotdeauna se trece ora de început și de sfîrșit a «distracției».

Bărbatul este suveran, răsfațat, îngrijit cu o minuție și o devoțiune maternă, alintat cu suris de miere și voce cîntătoare. Tradiția nu-i face japonezului din femeie egalul său nici la plata muncii (în ateliere și birouri salariile femeilor sînt întotdeauna mai mici decît ale bărbaților), nici la dificultățile întreprinderii familiei.

Ceva trist, deosebit de dezolant face din veselia și frenezia «sfîrșitul lumii» o sarabandă de cancan pe vulcan, violența tineretului nu este mai potolită decît în cartierele de același soi din metropolele europene, din contră, exuberanța descoperirii unui alt stil de viață decît cel tradițional prefacă lumea de după paravan într-o generatoare de explozii spontane. O vitalitate debordantă, într-o larmă de isarlic. Antropometria japoneză de după război și-a schimbat unitățile de măsură, noua generație a cîștigat în înălțimea medie zece-cincisprezece centimetri, și tineretul — mai bine hrănit, mai liber în maniere — își privește părinții în creștet. Și încep să înțeleg de ce bătrînul meu șofer tokyot, lăsîndu-mă rătăcitor prin viscerale pestilențiale de dincolo de paravanul modernului Shinjuku, a zis că mă duce să văd «sfîrșitul lumii», care nu mi s-a părut decît începutul unei alte lumi.

Prin caracterul ei puternic funcțional, arhitectura contemporană scoate forțe vii din însăși rațiunea care i-a dat naștere în zorii civilizației. Prin unele orientări foarte recente, ea tinde să se integreze erei cosmice și să prefigureze pe cea a cuceririi fundului oceanelor. Dar mai presus de orice, ea oglindește aspirațiile, căutările și contradicțiile pur pămîntene ale lumii moderne, căci și arhitectura anilor '70 rămîne, după cum spunea la vremea sa Victor Hugo,

«O CRONICĂ

A OMENIRII

de arh. Raul NEGRU

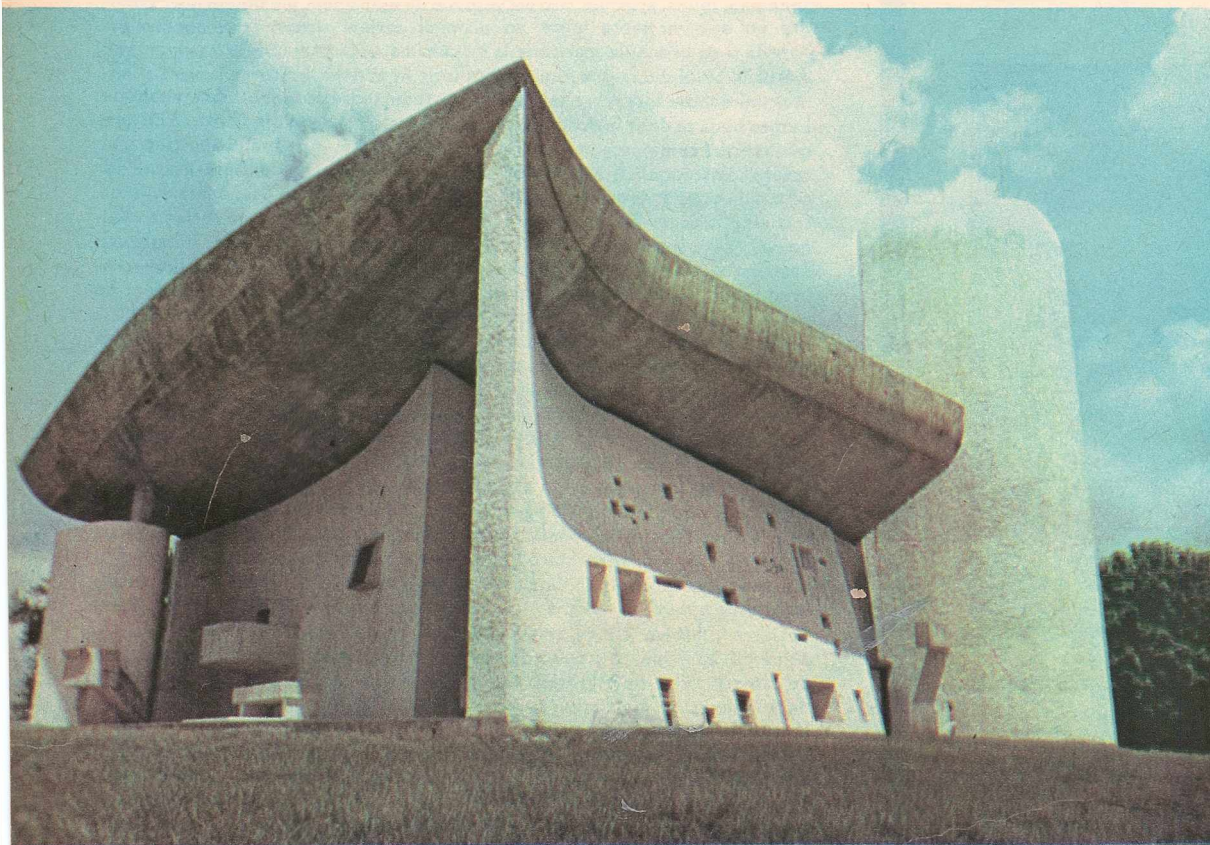
SCULPTATĂ ÎN PIATRĂ

SIMBOLUL ÎN ARHITECTURĂ: CAPELA DIN RONCHAMP

Sinteză a plasticii și a rațiunii, Capela din Ronchamp, una dintre ultimele realizări ale lui Le Corbusier, marchează de fapt concilierea plasticii cu tehnica, ambele pledînd pentru un simbol care exprimă esența funcției construcției.

Lipsită de orice intenție mistică, Capela din Ronchamp, prin forma «invelitoarei» ei din beton, sugerează o imensă navă plutind pe apele existenței.

De cealaltă parte a Oceanului, Frank Lloyd Wright construia sinagoga Beth Sholen, avînd la bază o idee similară exprimată prin forme simbolice. Să fie oare o confirmare a dictonului că «marile spirite se întîlnesc totdeauna» sau să reprezinte aceasta o nouă tendință de simbolism în arhitectura viitorului?

Fiecare pas pe care-l facem astăzi pe arterele Capitalei ne pune în fața unor noi imagini urbane în care grafismul schelelor metalice ce acoperă încă privirilor unele mari obiective — cum sînt Teatrul Național sau Hotelul «Intercontinental» — se îmbină armonios cu silueta dominantă, de o deosebită valoare plastică, a Pavilionului Expoziției realizărilor economiei naționale sau cu Palatul televiziunii din Calea Dorobanților.

Bătînd drumurile țării, ne întîmpină fie o nouă cetate de scaun a Moldovei, la Suceava, fie un gigant hidroenergetic sau un nou oraș al minerilor bătîmăreni, ori salba de volume a Țiglinei Galaților, care privește cum zi de zi crește din oțel, beton și sticlă marele combinat siderurgic dunărean.

Fiecare privire pe care o aruncăm în paginile revistelor sau orice «teleglob» al micului ecran ne pun față în față cu mărețe realizări ale arhitecturii contemporane: Brasília lui Niemeyer, simbol al unei gândiri elevate, gigantul «Pirelli» al lui Ponti din Milano, lucrările lui Seidler și Utzon din Sydney sau ale lui Skidmore și Owell la New York, noul palat al radioteleviziunii franceze din Paris, conceput de Henry Bernard, și cite altele.

Se construiește intens pe toate meridianele și paralelele globului...

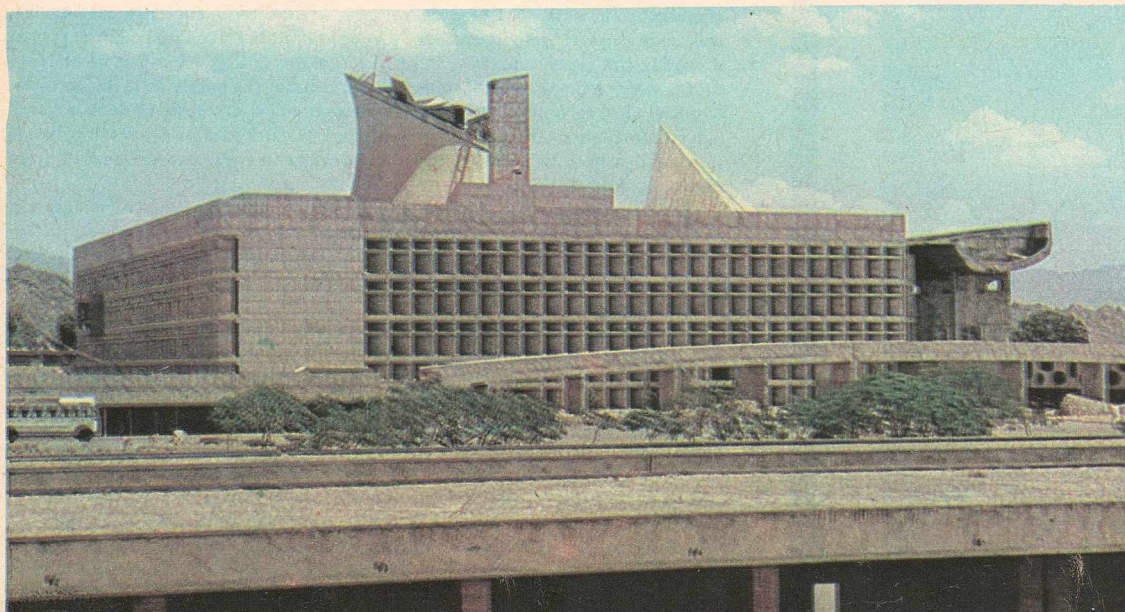
UN «RINASCIMENTO» ARHITECTONIC

Sintem astfel, zi de zi, martorii unei renașteri, ai unui adevărat «Rinascimento» arhitectonic.

Indiferent de faptul că, cel puțin pe continentul nostru, sarcini de utilitate imediată cer uneori renunțarea la anumite criterii estetice în favoarea unor soluții impuse de conjunctură, omenirea *construiește*, căutînd să desprindă, din oțel, beton și sticlă, sensurile de viață ale contemporaneității și ale viitorului.

Un fapt rămîne îmbucurător: trăim o perioadă în care dezacorduri multisekulare dintre arhitectură și tehnică se atenuază; se conturează o gândire creatoare comună în care factorii cei mai înalți de tehnicitate și industrializare se alătură rațiunii, utilului și funcționalului, punîndu-se astfel în armonie cu năzuințele omului contemporan.

Se simțea de mult nevoia unui dialog

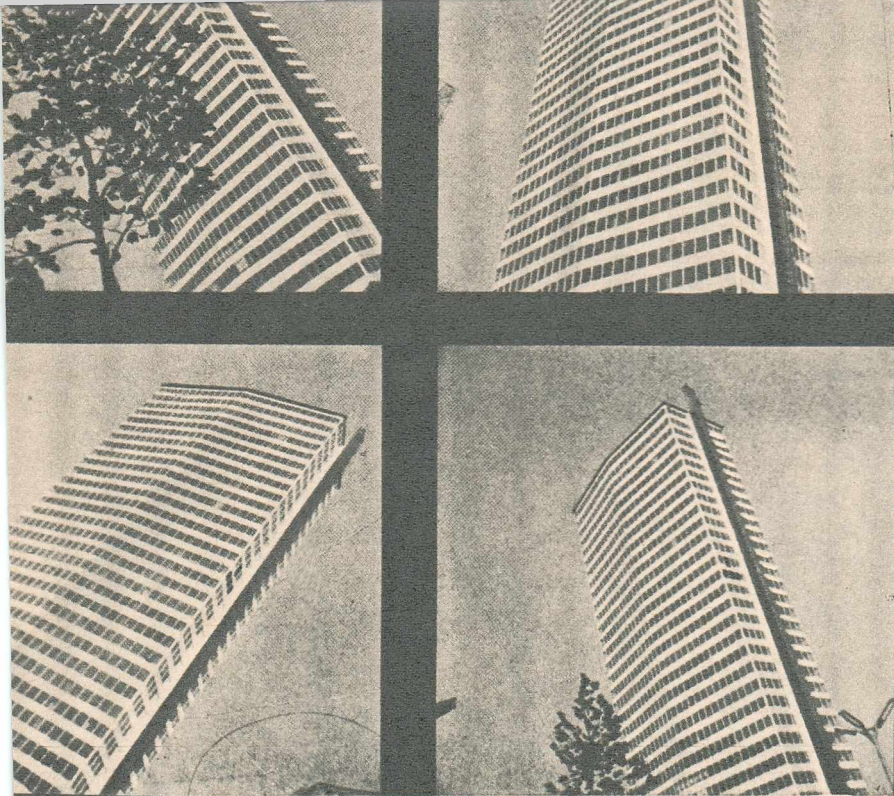

„CU AMÎNDOUĂ MÎINILE AM PRIMIT,
CU AMÎNDOUĂ VĂ DAU“

Construind Capitolul noii capitale a statului indian Punjab, Le Corbusier a sintetizat întregul său crez arhitectonic. El a pornit în proiectarea ansamblului de la «modulorul» său, care reprezintă scara de aur a proporțiilor, modurilor pe care l-a și fixat pe zidăria Capitolului.

Deși lucrarea s-a realizat cu mijloace rudimentare, ea reprezintă transpunerea în forme spațiale, pline de poezie și de conținut simbolic, a concepțiilor unui creator de geniu.

«Cu amîndouă mîinile am primit, cu amîndouă vă dau» este deviza lui Le Corbusier fixată pe Capitolul sub forma unei mîini deschise, a unei mîini generoase. Clima, peisajul, tradiția specifică și simbolurile filozofiei indiene sînt — într-un anumit sens — materializate în această construcție, una dintre cele mai reprezentative lucrări ale arhitecturii moderne.

STRUCTURĂ + ARHITECTURĂ: „TORRE PIRELLI“

Gio Ponti, eminent «inginer-arhitect», este autorul «blocului-lamă» construit pentru firma italiană de cauciucuri Pirelli.

Ponti a demonstrat că structura de rezistență poate și trebuie să joace un rol funcțional, fără a fi în dauna esteticului.

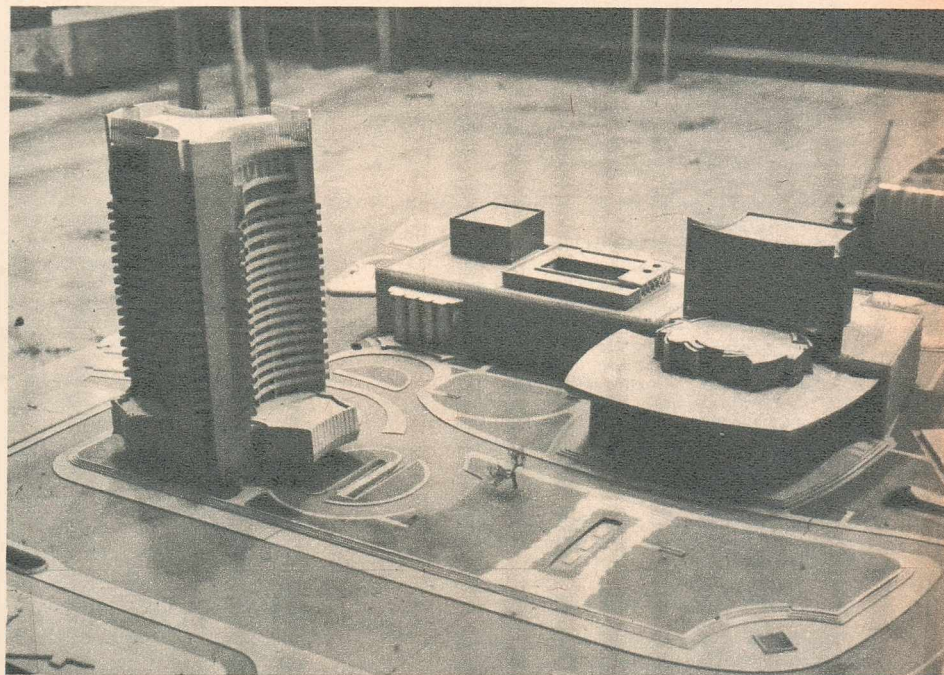
«Torre Pirelli» are structura în forma unui imens arbore, cu o tulpină centrală din care se desprind ramificațiile orizontale ale grinzilor și planșelor, totul fiind subordonat funcției majore a construcției. Lucrarea constituie una dintre marile reușite ale arhitecturii moderne italiene și totodată o pledoarie în favoarea simbiozei organice dintre structură și arhitectură, denumită «arhitectură vertebrată».

CONCEPȚII ÎNDRĂZNEȚE

Hotelul «Intercontinental» din Capitală va constitui, prin silueta sa și prin raportul între goluri și plinuri, o lucrare deosebit de valoroasă, un important punct de interes arhitectonic al orașului.

Pe alte principii de tratare, datorită funcției diferite, Teatrul Național, așa cum ni se promite, va face un prim pas în căutarea îmbinării între o arhitectură modernă și cea românească tradițională. Așteptăm ca grafismul schelelor metalice ce-i acoperă volumele să fie înlăturat pentru a ne permite confruntarea promisiunilor cu realitatea.

Deși există unele obiecții justificate privind amplasarea hotelului prea aproape de teatru, fapt care dă naștere la ceea ce arhitecții denumesc un «conflict» între două mari volume și deși s-au manifestat unele rezerve serioase, rezolvate parțial pe parcurs, asupra economicității anumitor soluții adoptate în proiectul Teatrului Național, ambele obiective, prin îndrăzneala concepției, prin dimensiuni și prin unele valențe estetice, vor constitui, fără îndoială, centre de interes arhitectonic într-o capitală în permanentă reinnoire.

„POARTA AERIANĂ“ A CAPITALEI — O REALIZARE MAJORĂ A ARHITECTURII ROMÂNEȘTI

Aeroportul Otopeni (arh. Cezar Lăzărescu și colectiv) constituie o mare realizare arhitectonică românească. Proiectarea a urmărit și a reușit să îmbine funcționalismul cu elemente amintind arhitectura noastră românească, ceea ce argumentează încă o dată că atât monumentalul cât și civilul pot fi tratați în spirit specific național. De remarcat studiul amănunțit al detaliului. «Recepția», cu un monumental portal brâncușian, beneficiază de o tratare a pardoselilor pe linia covoarelor tradiționale oltenesti (proiectant: arh. Ileana Lăzărescu). Capitala noastră are acum «poarta aeriană» care i se cuvine...

unică: secolul XX cere o arhitectură nouă, axată pe rațiunea împărțirii spațiului interior conform unor necesități funcționale, o arhitectură organică implantată în mediul înconjurător, cu o specificitate regională și care să răspundă unor cerințe constructive, prin elemente de construcție calculate și gândite astfel încât ele să se integreze armonios în ansamblu.

Este adevărat că la început s-a considerat că industrializarea și tipizarea elementelor de construcție pot conduce la rezultate valabile în orice parte a globului și ca atare la o «internaționalizare» a arhitecturii.

Această depersonalizare totală însă crea

confuzie, și reacția n-a întârziat să vină sub forma căutării unor elemente specifice locale, care să confere lucrării o apartenență definită, completând astfel întreaga noțiune de arhitectură modernă. Aceasta poate fi considerată ca o sinteză între arhitectura structurală promovată de Walter Gropius, care pune accentul pe construcție, și cea rațională, în care fiecare formă își justifică prezența doar prin funcția pe care o îndeplinește, teză susținută de Frank Lloyd Wright.

Aceste două arhitecturi, gândite unitar,

deschis între arhitectură și tehnică, dialog care, în ultimă esență, avea să se rezume nu la o luptă pentru supremația dintre «funcție» și «formă», ci la fuziunea acestor două noțiuni. Încă acum câteva decenii Louis Sullivan, denumit Whitman al arhitecturii americane, condamna orice ierarhizare a acestor două noțiuni care — spunea el — nu se pot afla decât în relații de armonie.

«ESTETICUL POATE FI OBTINUT ȘI CU RIGLA DE CALCUL.»

În prezent admirația noastră se împarte între volumele realizate de «esteții» arhitecturii moderne și formele constructive din ce în ce mai avântate, care, urmărind utilul, sînt frumoase prin ele însele. Ele împlinesc astfel crezul lui Bruno Taut și al lui Mies van der Rohe, care afirmau că atât timp cât forma construcției răspunde unei funcții, ea este implicit frumoasă și nu poate fi altfel.

Simbioza s-a putut realiza numai prin avîntul impetuos al industriei, care furnizează aluminiu și oțeluri superioare cu profile cit mai ușoare, pereți-panouri din sticlă și alte materiale pentru fațade. Tehnica structurilor spațiale și a betonului precomprimat ne-a făcut să uităm masivele osaturi de construcție pe care în trecut arhitecții, dintr-o pudoare estetică, le ascundeau îndărătul altor materiale, deși faptul în sine constituia o minciună estetizantă ce altera imaginea ansamblului, creînd uneori confuzii în «citirea» construcției din exterior.

Astăzi putem afirma, fără teamă de a greși, că lupta dintre ingineri și arhitecți s-a transformat într-o colaborare ale cărei rezultate nu s-au lăsat mult așteptate.

Noua atitudine în proiectarea structurilor de rezistență se datorează unei pleiade de creatori, printre care și inginerul italian Pier Luigi Nervi, care a demonstrat prin lucrările sale că «esteticul poate fi obținut și cu rigla le calcul», pledînd prin aceasta pentru puritatea și frumusețea formei.

Putem vorbi astăzi despre existența unei arhitecturii obiective, raționale, care exprimă în forme funcționale sale. Sintem, așadar, martorii unei gândiri complexe în proiectare, axată pe condițiile cerute de funcțiile interioare ale construcției și nu preocupată, în primul rînd, de fațadă. Drumul pînă la această concluzie a fost sinuos, plin de frînțări și dezbateri, pentru că în final rațiunea să fie aceea care să primeze.

Am asistat la o mișcare constructivistă, suprematistă, în U.R.S.S., în primele două decenii ale veacului XX, care însă nu a făcut școală, pentru că apoi să trecem prin tradiționalisme, neoclasicisme, eclecticisme și în cele din urmă să revenim la judecata anticilor, raportînd arhitectura la scara și necesitățile umane și făcînd ca forma să răspundă unor funcții determinate. Acestor două elemente fundamentale li s-a adăugat un al treilea, și anume *elementul constructiv* în sine, care însă și el, la rîndul lui, trebuie să fie supus funcției.

Cum altfel am putea explica utilizarea lemnului în arhitectura japoneză civilă decît prin faptul că lemnul, datorită elasticității sistemului de construcție în care este încadrat, îndeplinește funcții antiseismice? Construcțiile în osatură metalică răspund și ele unor funcții, cea mai importantă fiind economisirea terenului prin desfășurarea construcției pe verticală, în condițiile unei rezistențe sporite. La aceasta se adaugă și avantajul reducerii timpului de execuție și deci rentabilizarea într-un termen mai scurt.

Iată-ne, așadar, după milenii de căutări și strădăni, întorși la concluziile strămoșilor!

CEI «PATRU MARI» AI ARHITECTURII CONTEMPORANE NU AU FOST... ARHITECȚI

Pornind de la sfîrșitul secolului XIX și începutul celui de-al XX-lea, patru mari personalități ale gândirii inovatoare în arhitectură, și care, printr-o ironie a soartei, nu erau arhitecți, au reluat de pe coordonate geografice diferite aceleași principii, fiecare adaptîndu-le condițiilor specifice țării sale.

Apariția nazismului în Europa l-a obligat pe unii dintre ei să emigreze pe continentul nou, realizîndu-se astfel o fuziune de idei și principii, în condițiile tehnicii și industriei americane, care a condus în final la arhitectura actuală.

Lupta împotriva academismului tradiționalist, îmbibat de dogmatism și formalism, cit și împotriva eclecticismului, care «bîntuia» arhitectura la începutul secolului nostru, a pornit aproape concomitent din Dessau prin *Walter Gropius*, din Paris prin *Le Corbusier*, din Wisconsinul american prin *Frank Lloyd Wright* și din Berlin prin *Mies van der Rohe*, fiecare dintre ei punîndu-și problema realizării unei arhitecturii care să exprime și să răspundă condițiilor de viață ale omului modern.

Așa cum era și firesc, concluzia a fost

(Continuare în pag. 30)

O CRONICĂ A OMENIRII SCULPTATĂ ÎN PIATRĂ

asigurau construcției o scară umană, raportând-o direct la om, căruia i se subordona. Este ceea ce i-a făcut pe mulți să denuiească rezultanta o «arhitectură umană». Acest termen caracterizează de altfel și creația lui Le Corbusier, a cărei arhitectură este raportată la un «modulor», adică o scară a proporțiilor ideale, reprezentată grafic printr-un om în picioare cu mâna ridicată — imagine care însoțește și ultimele lucrări ale lui Le Corbusier din Marsilia și Chandigarh (India).

Arhitectura contemporană, răspunzând în egală măsură acestor principii de funcționalitate, rațiune și umanitate, este și organică — ea reprezentând prin scheletul constructiv osatura unui organism căruia i se adaugă o serie de «membre» cu funcții distincte, fapt care face să fie asimilată unui organism viu. Dar, ca orice organism viu, ea trebuie să fie încadrată într-un anumit mediu, ceea ce creează o nouă relație «arhitectură-natură», între ele existând permanent o interacțiune.

Pentru ancorarea arhitecturii în natură — așa cum o doreau Wright și Mies van der Rohe, ca de altfel și Le Corbusier — construcția trebuie să apară ca o parte integrantă a mediului. Este o necesitate imperioasă a vieții noastre, care din nefericire se desfășoară încă, uneori, în cutiute suprapuse de beton, adevărate «silozuri de locuit», lipsind total omul de orice contact cu natura.

De aci a rezultat replica viguroasă a construcției civile axate pe o osatură funcțională, cu panouri-ferestre pe toată suprafața pereților exteriori, permițând naturii să «într-oare» liber în locuința, soarelui să-i asigure o iluminare sănătoasă și în același timp dind omului impresia că se află permanent în mijlocul naturii.

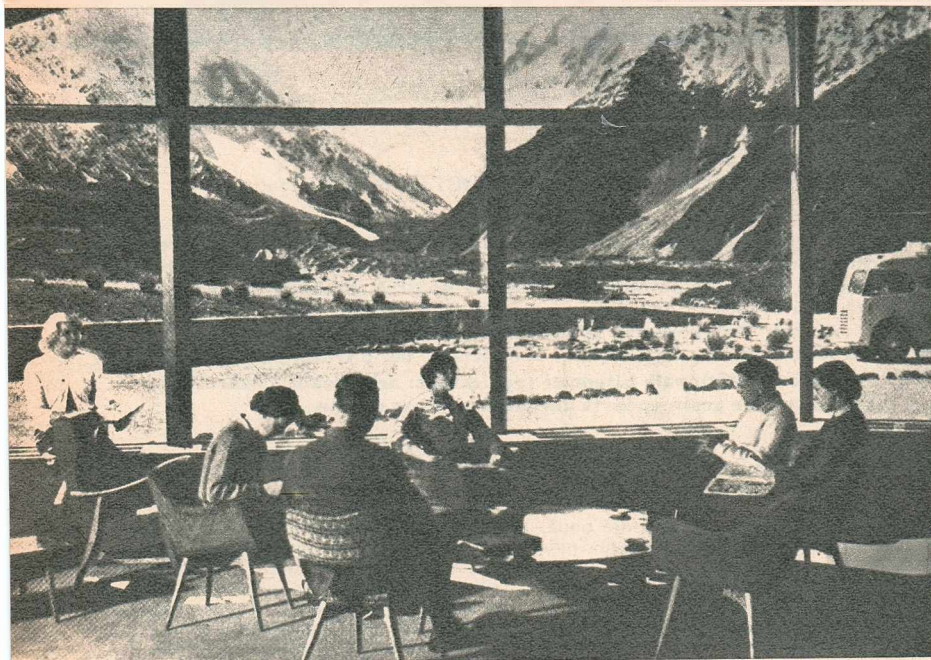
CĂUTĂRI ROMĂNEȘTI

Trecând la problemele pe care le ridică arhitectura românească actuală, constatăm că ele au căpătat noi dimensiuni, ca urmare a calamităților naturale abătute recent asupra țării noastre.

Dacă în primii ani de după eliberare, problema care se punea era aceea de a lichida urmările războiului și de a porni lupta împotriva eclecticismului, în condițiile actuale preocupările de căpătii se îndreaptă — paralel cu continuarea vastului program de construcție urbană — spre așezările rurale, distruse de inundații. Dăinuirea sistemului multiseclar de construcție din chirpici — material care cedează imediat la umezeală — explică și procentul mare de case distruse în mediul sătesc. Apare firesc deci ca, o dată cu rețacerea caselor distruse, să fie gândită și o nouă sistematizare rurală pe baza unui sistem nou de construcții.

Astfel se va desăvîrși treptat, pe alocuri, și o operă de «asanare» mult așteptată, care va atenua, într-o anumită măsură, rămânerea în urmă a satului față de oraș, creînd celui dintîi condiții de viață cît mai corespunzătoare necesităților actuale.

Faptul este cît se poate de îmbucurător,

PEISAJUL «NĂVĂLEȘTE» ÎN INTERIOR...

Hall, Mackenzie și Pearson au proiectat vila-hotel «Hermitage» (Parcul Național din Noua Zeelandă) în plină regiune montană — exemplificînd, prin «tratarea» pereților în ample ferestre, cum se poate realiza pătrunderea peisajului în interior.

„CUTIA DE OȚEL ȘI STICLĂ“ DIN BROOKLYN — SAU „ARHITECTURA INTERNAȚIONALĂ“ ÎN PEISAJUL CITADIN

Exemplu edificator al supremației tehnicii industriale, «cutia de oțel și sticlă» din Brooklyn, construită pe principiile lui Mies van der Rohe, este închisă de un «perete-cortină» — element specific arhitecturii moderne — și repetat (a cita oară?) pe Price Tower și Seagram Building. Apariția acestor «cutii» nu este întâmplătoare, ele fiind o rezultantă a lipsei de spațiu și — totodată — a criteriului rentabilității comerciale generatoare de profituri, prin dezvoltarea pe verticală a funcțiilor. Industrializarea elementelor de construcție și asamblarea lor pe funcțiuni similare în orice parte a globului au dat acestei arhitecturi un caracter internațional, ca prim pas pe calea dispariției specificității în arhitectură. Deși construcției din fotografie nu i se pot aduce critici pe plan funcțional, repetarea sa la scara unui întreg oraș devine obsedantă și monotonă.

deși în fața proiectanților se ridică marea problemă de a realiza noile sarcini fără a știrbi cu nimic *specificul regional*, plin de farmec, al satului românesc, pe care-l întâlnim la scară redusă cînd parcurgem aleile din Muzeul satului — sinteză a talentului și a simțului artistic ale țăranelui nostru.

După o «recunoaștere» generală a situației din țară după inundații, echipele de arhitecți s-au aplecat asupra planșetelor de unde vor prinde viață noi vetre sătești, care vor putea face față celor mai vitrege și neprevăzute fenomene naturale.

De curînd, în cadrul unei ședințe plenare lărgite a Comitetului de conducere a Uniunii arhitecților, s-au luat o serie de măsuri tinzînd la întărirea rolului Uniunii, la aplicarea tot mai susținută în munca de proiectare a criteriilor științifice și economice. Tot-

odată a apărut evidentă necesitatea reorganizării învățămîntului superior al arhitecturii și a unei mai juste distribuiri a personalului de proiectare pe cuprinsul țării.

Prin aceste prime măsuri se vine în întîmpinarea Conferinței naționale a Uniunii arhitecților, menită să asigure o cotitură în întreaga activitate a arhitecților noștri, în lumina indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, la întîlnirea din 24 iunie cu reprezentanții Uniunii.

La aceste probleme vom reveni într-unul din numerele viitoare ale revistei. «Proiectînd» preocupările actuale ale arhitecților din țara noastră pe fundalul problematicii generale a arhitecturii contemporane, rîndu-

(Continuare în pag. 32)

LA BAZA ARHITECTURII CONTEMPORANE, PRINCIPII STRĂVECHI!

Cînd vorbesc despre arhitectura secolului XX, specialiștii referă de fapt la realizările de după cel de-al doilea război mondial, mai exact din ultimele două decenii. Dar este interesant de subliniat că principiile acestei arhitecturi se găsesc încororate adînc în istorie.

Poate că pentru unii ar parea curios faptul că omul a intuit problemele majore ale arhitecturii încă din cele mai vechi timpuri, ale neoliticului. Desigur această intuire exprima străania sa de a soluționa unele probleme de viață în care locuința ca rolul principal. Omul s-a refugiat în grotle misteriene să se ferească de sălbăticiuni și și-a urcat casa pe stîlpi de mn, în neolitic, creînd locuința lacustră, ca să se ferească de ape și de animale. A recurs la aceste formule pentru a răspunde unei funcții, și anume aceea de a-și asigura securitatea și odihna.

A creat catedralele ieșite din scara umană ca să răspundă

unor cerințe sociale îmbrăcate în formele religioase specifice evului mediu.

A creat «bovindoul» în evul mediu, deasupra intrării, prevăzîndu-l cu o trapă, pentru a putea arunca prin ea apă clocoțită sau plumb tobit peste eventualii asediatori ai casei. Funcția de apărare a dat astfel naștere unei forme noi în arhitectură.

A construit în secolul XV cetăți cu turnuri de apărare rotunde și nu dreptele pentru că o dată cu apariția bombardelor și a armelor de foc se pune problema măririi capacității de apărare. Or, întrucît pe planul curb ricoșau proiectilele, s-a adoptat această nouă formă, care răspundea unei funcții determinate.

Acestea nu sînt oare exemple concludente vîdînd că funcția a creat noi forme arhitecturale? Principiul a fost preluat, ca o axiomă, și de către arhitectura contemporană.

◀ PALATUL EXPOZIȚIILOR DIN PARIS: GIGANTISMUL CONSTRUCTIEI ȘI SCARA UMANĂ

Pier Luigi Nervi, Saarinen și Niemeyer au demonstrat prin lucrările lor — Palatul Sporturilor din Roma, Aeroportul «TWA» din Idlewild și noul oraș Brasilia — că strînsa colaborare dintre arhitecți și ingineri conduce la performanțe tehnico-esteticе de necontestat. Palatul Expozițiilor din Paris constituie, prin deschiderea sa liberă de 208 m, una dintre cele mai interesante performanțe constructive contemporane. S-a remarcat, însă, pe bună dreptate, că gigantismul construcției a îndepărtat-o de scara umană și i-a conferit o excesivă masivitate.

◀ BRASILIA — UN NOU CAPITOL AL ARHITECTURII CONTEMPORANE

Materializare a conceptului de urbanistică și arhitectură modernă, noul oraș Brasilia este opera arhitecților Oscar Niemeyer și Lucio Costa, la care, într-o oarecare măsură, a contribuit indirect și Le Corbusier, prin influența pe care ideile sale au avut-o asupra lui Niemeyer. Punct nodal al sistemului planimetric al capitalei braziliene, construcția din fotografie este gîndită să susțină direcțiile de interes ce converg către ea. Spectaculosul formelor și volumelor este legat atît de o vîdită tendință de simbol cit și de apropierea de arhitectura tradițională braziliană.

În ansamblu, largile orizonturi întrerupte de accente verticale dau impresia unei simplități de o armonie desăvîrșită. Suprafețele de apă întregesc cele patru elemente fundamentale ale naturii, atît de prezente în folclorul brazilian. Brasilia reprezintă un nou capitol al arhitecturii contemporane, din nefericire încă neterminat.

◀ UN MIC „ORAȘ-SATELIT”: DRUMUL TABEREI

Rezultate firești ale creșterii orașului, ansamblurile devin mici orașe-satelit, cu funcțiuni proprii social-culturale, legate organic de Capitală. Gîndite pe principiile urbanistice moderne, adaptate condițiilor noastre specifice, ele constituie o salbă cardinală de așezări urbane, preluînd o serie de sarcini ale orașului.

Drumul Taberei se numără printre cele mai reușite ansambluri bucureștene prin raționala proiectare și acuratețea execuției cit și prin realizarea simultană a funcțiunilor conexe zonei de locuințe. Lipsa monotoniei în plastica de ansamblu este lăudabilă. Din păcate, n-au putut fi evitate și unele mici «teribilisme» formale care, la timpul lor, au fost considerate ca auxiliare estetice, și care au încărcat inutil prețul de cost.

literare

de Valeriu CRISTEA

Emil BRUMARU:

VERSURI

În contrast cu unii, nu puțini, poeți însuși în propria lor crîspare, din care nu mai pot ieși, Versurile lui Emil Brumaru oferă un reconfortant exemplu prin claritatea clasică a strofelor, prin destinderea visătoare a atitudinii, prin familiaritatea obiectelor. Față de atîtea incompreensibile nevroze metafizice și ambițioase zboruri printre abstracțiuni, ce odihnitor cresc aluaturile grele în poezia lui Emil Brumaru și susura ceainicele distilînd «Ceaiuri scăzute pînă la esența/ Trandafirie-a lucrului în sine!»; «O, vechi și dragi bucătării de vară,/ Simt iar în gură gust suav de-amiază/ Și în tristețea care ne-nconjoară/ Din nou copilăria mea visează:/ lenibahar, piper prăjit pe plită,/ Pești groși ce-au adormit în sos cu lapte,/ Curcani păstrați în zeama lor o noapte/ Spre o delicatețe infinită,/ Ciuperci cit canapeaua, în dantele,/ Icre cu bob bălos ce ochiu-și cască./ Aluaturi tapisate crescînd grele/ Într-o dobitocie îngerească./ Moi miezuri de ficăți în butoiașe/ De ou de melc, înlăcrămate dulce,/ Mujdeiuri ireale, șunci gingașe/ Cînd sufletu-n muștar vrea să se culce/ Și-n ceainice vîdindu-și eminența/ Prin fast de irizări și toarte fine/ Ceaiuri scăzute pînă la esența/ Trandafirie-a lucrului în sine!» Suavă, elegantă, sentimentală și ironică, de un erotism toropit, poezia acestui valoros debutant, care ni se înfățișează instalat confortabil într-un domeniu foarte bine delimitat, cîntă fructele și legumele anotimpurilor darnice, miresmele îmbelșugate, răcoarea odăilor în zilele de vară cînd «dintr-un ciine curge-o limbă», lămpile ce «blînd ne sug din suflet/ Cu dulci fitile o lumină moale», obiectele casnice etc., culminînd într-un imn necesar consacrat celei ce stăpînește: «Ea stăpînește linguri cristaline,/ Pîlnii de somn, pipere pătimașe,/ Cuțite ceucid prin limpezime,/ Ibrice-adînci cu falnice panașe.// Și-n timp ce eu cetățile cutreier/ Spre-a spune lumii cit îi de frumoasă/ Ea osîndește-n flăcări de mătase/ Ciuperci umplute iezeit cu greier.// Și cîntea mi-o păstrează fără pată/ Alunecînd suav printre supuși./ O, fie-i mîna binecuvîntată/ În liniștea curatului albuș».

Mulțumindu-ne să inventariem motivele acestei poezii, să-i descoperim afinii și, eventual, sursele, riscăm să comitem o mică eroare. Căci, după părerea noastră, Emil Brumaru nu degustă pasiv o realitate bucolică, ci creează activ o ficțiune compensatorie. După ce se refugiază într-un univers domestic închis, poetul se închide, concentric, în reverie. Cu capul culcat pe perna «ca laptele de moale», umplută cu «puf de cocor», cu «gîndul dulce ca uleiul» autorul se simte stăpîn «peste imperiul vast de lene calmă» și visează la «femei de angora» torcînd leneșe în pat. Printr-un fel de tehnică a reveriei libere, poetul se transformă, vișînd, într-un sultan al tuturor voluptăților, și, în primul rînd, al celor olfactive. De aceea: «îngerii muți miresmele cu roaba/ Ni le răstoarnă-n nări ca să ne placă».

Tolăndu-se într-o poză caracteristic orientală, poetul recurge la toate stupefiantele ficțiunii. E «viciliu» naturilor delicate și vulnerabile. Căci pe Emil Brumaru trebuie să ni-l închipuim aidoma Cerbului, infractor suav amendat în cotidian potrivit unor legi necunoscute în țara de vis de unde coboară, pe care-l evocă într-una din cele mai frumoase poezii ale volumului: «Ieri a venit un cerb frumos la gară/ Să-și ieie un bilet de rouă moale./ Vroia să plece. Pentru prima oară/ Pe la ghișee vechi dădea tîrcoale.// Creșteau încet pe coarnele lui triste/ Mari portocale clătînd lichide/ De după-amiază, fragede batiste./ Bucăți de zahăr candel translucide.// Toți se mirau cum poate el culege/ Cu botul, printre melci, ciuperca plină/ De arpacaș din cratiți, de răsînă;/ Femei se ofereau ca să-l proteje// Să intre elegant la casa-nția./ Să aburească-oglinzile cu nara./ Cînd leșină să-i stoarcă lin lămția/ Pe limba lui blăjînă cum e ceara.// Dar l-au predat în haltă conductorii/ Și a rămas, cu iuți bătăi de pleoapă./ Să plîngă-adînc la marginele orei/ În umbra unui turn opac de apă».

idiotul supra- etajat

Ați auzit de blocuri supraetajate... Supraetajarea e un termen obișnuit în construcție, cu toții l-am întâlnit cel puțin o dată în viață.

Dar de idiotul supraetajat ați auzit mai puțin... Cu toate acestea, există... Prostul supraetajat e prostul care lăsând prostia de la parter intactă își construiește încă un etaj, pe o bază, crede el, nouă. El crede că poate să fie idiot la parter și inteligent la primul etaj. El crede că poate să fie nătărău la subsol și Kant pe terasa primului etaj... El nu știe că cine e prost la subsol e prost și ceva mai sus.

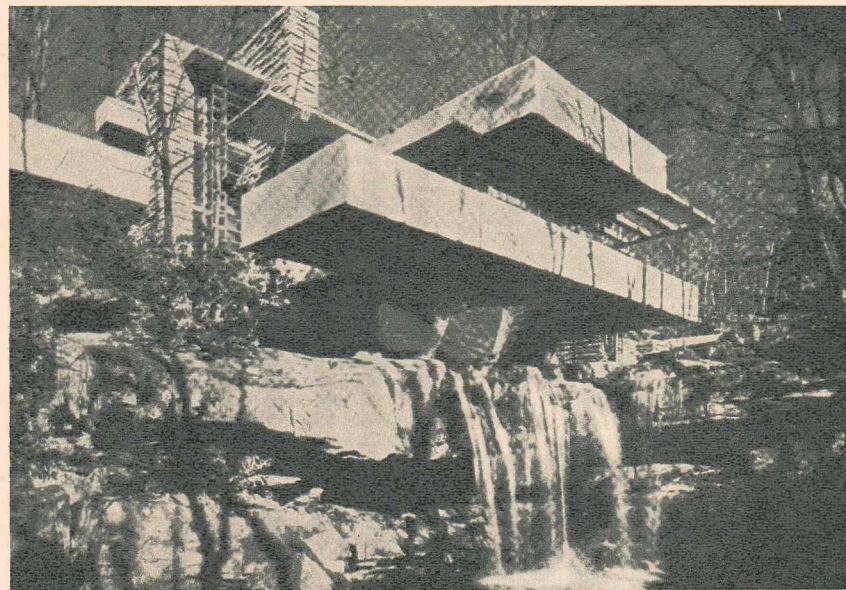
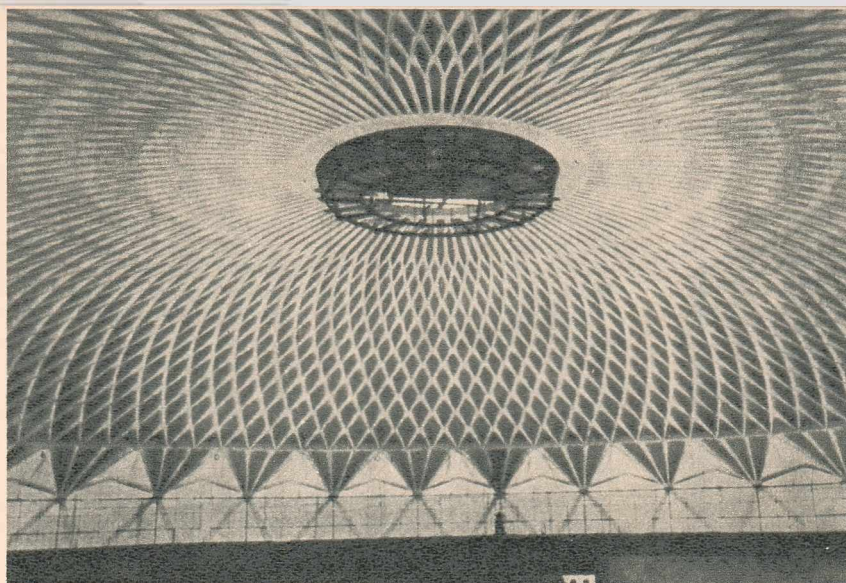
Cu toate acestea, idiotul cu pricina și-a pus mari speranțe în supraetajare... La subsol — n-a schimbat nimic. A lăsat intactă mobila. A lăsat intactă stupiditatea. Făcând abstracție de această mizerie, el vrea să zboare. Vine o vreme când proștilor le cresc aripi. Vine o vreme când idiotul își pune problema metafizică.

Dar idiotul cu pricina vrea să zboare cu subsol cu tot. El vrea să zboare, dar nu vrea să-și părăsească nici afacerile, nici tabieturile.

Peste toată murdăria, el încearcă să arunce un strop de lumină și de metafizică. Își acoperă mobila cu întrebări despre existența lui Dumnezeu. Aruncă peste culmea potlogăriei o întrebare chinuitoare, în așa fel încît porcăria să nu se vadă... Are și superstiții. Crede că dacă își pune problema metafizică, miliția economică o să-l dibuiască mai greu...

Dar adevărul e cel știut. Cine e prost la parter nu poate să fie Kant la primul etaj.

T.M.

(Urmare din pag. 30)

riile de față constituie o introducere în discutiile ce le vom purta cu unele cadre din proiectare și sistematizare privind probleme actuale și de perspectivă ale arhitecturii românești. Ne vom permite, totuși, câteva considerații preliminare și unele păreri personale.

ECONOMIC ȘI ESTETIC

Trecînd peste aberațiile și compromisurile de stil antebelice, ale căror rezultate le vedem, din păcate, și astăzi — trebuie arătat din capul locului lupta deschisă care se duce la noi pentru realizarea unor orașe cu adevărat moderne, «în pas» cu timpul.

Se știe că cerințele stringente ale reconstrucției după ultimul război au reclamat ca arhitectura să se alinieze efortului general, imperativului major de a construi în timp cât mai scurt și la nivelul unor indici cât mai economici.

Era și este firesc ca arhitectura, ca artă angajată, să recurgă la posibilitățile oferite de industrializare și prefabricare — întrucît considerentele economice primează — cu tot riscul unei monotonii în construcțiilor și al anumitor concesii în dauna esteticului. Aceasta nu trebuie să ducă însă la abandonarea esteticului: situația a fost, de altfel, sesizată din timp de către organele de conducere de partid și de stat, care au dat indicații de a se folosi în proiectare imensul tezaur de artă românească — bineînțeles fără a arhaiza construcțiile — în vederea creării unui *specific românesc* al arhitecturii noastre contemporane.

N-am putea spune că în ultimii ani situația nu s-a îmbunătățit în ceea ce privește evitarea monotoniei însă, din păcate, modul de a considera varietatea construcțiilor s-a rezumat la utilizări de materiale care dădeau vibrație fațadelor, departe însă de a o apropia de un specific românesc.

S-au auzit glasuri care afirmă că arhitectura românească ca atare ar reprezenta o «înlocuire în timp» de nerecomandat, sau că ea își are valabilitatea numai în mediul rural, deși — după Mincu și Petre Antonescu — Octav Doicescu, în parcelarea Jianu, demonstrase că arhitectura românească este și va trebui să fie permanent o realitate.

Construcția de serie a distrus — într-o anumită măsură — și specificul regional, astfel încît la un moment dat nu existau deosebiri între construcțiile din nordul Moldovei și cele din Galați, între cele din Baia Mare și cele din Ploiești.

Alteori, s-a urmărit implantarea în cadrul natural a unor construcții masive «concurînd» peisajul natural, cum este cazul cu sistematizarea orașului Piatra Neamț, unde se dă o «luptă» acerbă între munți și blocuri pentru o dominantă. Pînă la sfîrșit, munții s-au plecat, abia strecurîndu-se printre blocurile-turn...

Alteori, tendințe de originalitate cu orice preț, nelegate de un specific regional și nerăspunzînd unor cerințe reale, au încărcat arhitectura civilă și industrială cu o ornamentație neeconomică și care nu aducea, în fapt, nimic în plus. Dimpotrivă.

Aceste «teribilisme» și parțiale abandonuri de rațional s-au resimțit și în Capitală, unde amestecuri nedorite de ornamente în așa-zise stiluri au întregit fațada blocului «Elegant», fost Carlton; ele apar și în lupta surdă dintre fațada Operei de Stat — care se vrea neoclasicizantă — și ornamentarea interioară. Să mai amintim oare și despre modul de tratare al extinderii Institutului de arhitectură însuși pe laturile sale spre Piața Bălcescu și spre str. Edgar Quinet?

Nu putem vorbi despre actuala arhitectură românească fără a remarca cu satisfacție că în construirea de *unicale*, mersul înainte spre o arhitectură rațională și constructivă a devenit, în ultimul timp, realitate. Ea s-a concretizat de pildă — firește, în anumite limite și în măsuri diferite — în marele pavilion al Expoziției realizării economiei naționale, Hotelul «Intercontinental», Teatrul Național și Palatul televiziunii din Calea Dorobanților, care ogîndesc ultimele realizări ale arhitecturii pe plan continental. Unele din aceste clădiri pot fi asemuite — în anumite privințe — cu lucrările lui Nervi sau Ponti, artiști ai structurii construcției.

ȘI MÎINE?

Să încercăm, din pragul celui de-al șaptelea deceniu, să aruncăm o privire înainte. Spre ce tinde arhitectura viitorilor ani?

Se fac din ce în ce mai mult auzite pledoariile în favoarea unei arhitecturi «de simbol», care preocupase atît pe Wright cît și pe Le Corbusier în ultimii ani de viață.

Principiile lui Mies van der Rohe, care au rodit în condițiile unei arhitecturi comerciale și comercializate, se află în fața unei crize care apare evidentă în confuzia pe care o creează unele lucrări americane recente, cum este Lever House a lui Skidmore, în care orizontalele și verticalele acuzate în fațadă duc o luptă acerbă fără un rezultat dominant.

Panourile de fațadă ale lui Gropius degenerează în suprafețe ce constituie prilei de

«O CRONICĂ A OMENIRII SCULPTATA IN PIATRA»

◀ FRUMUSETE CU RIGLA DE CALCUL

O altă expresie a rolului estetic pe care-l poate juca structura o constituie «învelitoarea» sub formă de cupolă lamelară, la Palatul Sporturilor din Roma (Pier Luigi Nervi și Annibale Vitellozzi).

◀ «CASA DE PE CASCADĂ» SAU ÎNCADRAREA ARHITECTURII IN PEISAJ

În susținerea principiului încadrării organice a arhitecturii în peisaj, Frank Lloyd Wright a construit la Bear Run, în statul Pennsylvania, «Casa de pe cascadă» pentru dr. E. Kaufmann. Teoretician și realizator al noii arhitecturi civile americane, Wright a urmărit întotdeauna «împlinirea» locuinței în peisaj, permițînd acestuia din urmă să pătrundă în locuință prin marile deschideri în sticlă ale construcției. Totodată, strădania sa a fost ca aceste construcții să nu apară ca simple accidente în peisajul înconjurător, ci ca rezultante firești, organice, ale acestuia. «Casa de pe cascadă», denumire generică sub care este cunoscută casa Kaufmann, reprezintă un exemplu concludent de materializare a principiilor lui Wright în acest domeniu.

«joacă» decorativă, în care diverse materiale își caută o conviețuire estetică, așa cum este cazul cu pavilionul american al lui Stone de la Expoziția internațională din Bruxelles din 1958.

Acestei arhitecturi «nevertebrate», cu un puternic iz formalist, i s-a opus o altă care căutînd să redea construcției o osatură puternică sau, mai sugestiv zis, o «sîră și spinării», s-a materializat însă în lucrări ca: «Torre Velasca» din Milano, unde, fără nici o rațiune, elementele de construcție au fost îngroșate și li s-au dat un rol dominant îngreunînd întreaga lucrare.

Americanii, mai concilianți, au optat pentru reintronarea clasicului aproape sub toate formele sale. Ambasada Statelor Unite din Londra imbină, sau mai bine-zis caută să imbine, caracterul tipic englez al Westminsterului cu elemente ale Palatului Dogilor (!) Se susține că aceasta ar fi rezultatul a «politicii diplomatice», pe care nimeni nu o bănuia că va avea un cuvînt de spus în arhitectură. Și totuși, Departamentul de stat al S.U.A. a dispus ca cel 50 de ambasade ale sale nou construite sau în curs de construcție să poarte caracterul țării respective, grefat pe arhitectura americană modernă (!). Iată, așadar, conținutul în arhitectură, dictat de considerente diplomatice.

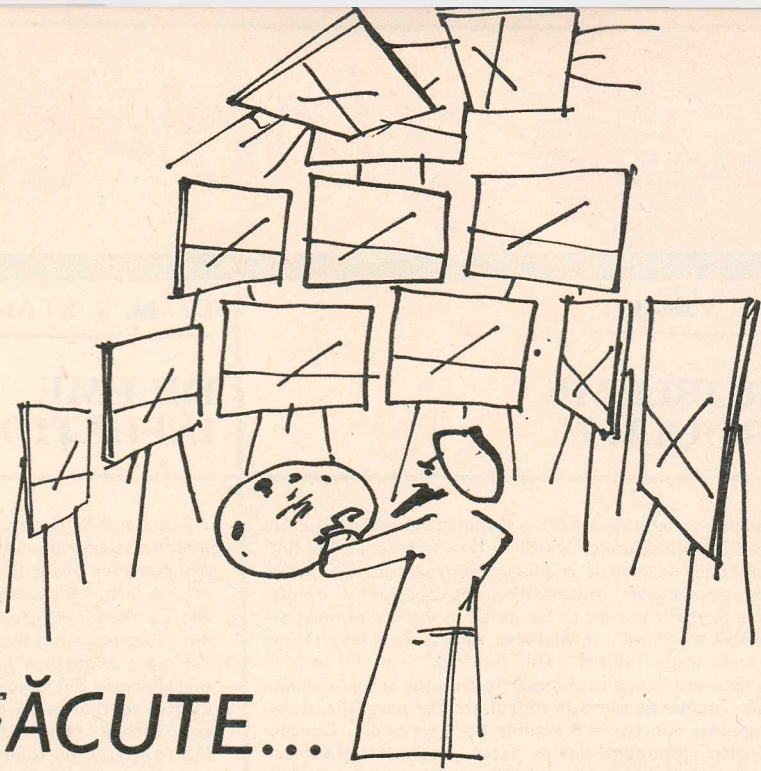
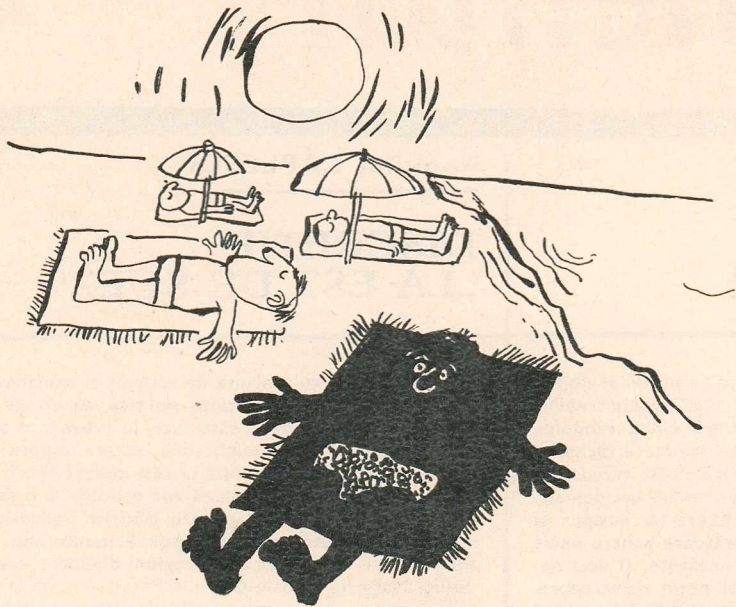
Vom fi oare martorii unui nou eclecticism în arhitectură?

Indiferent de drumul pe care-l va parcurge arhitectura, un fapt rămîne cert: Statele Unite și Europa au cedat pasul gândirii inovatoare a Americii de Sud și Japoniei «Toate drumurile nu mai duc la Roma» — declară Niemeyer, arhitectul noului oraș Brasilia.

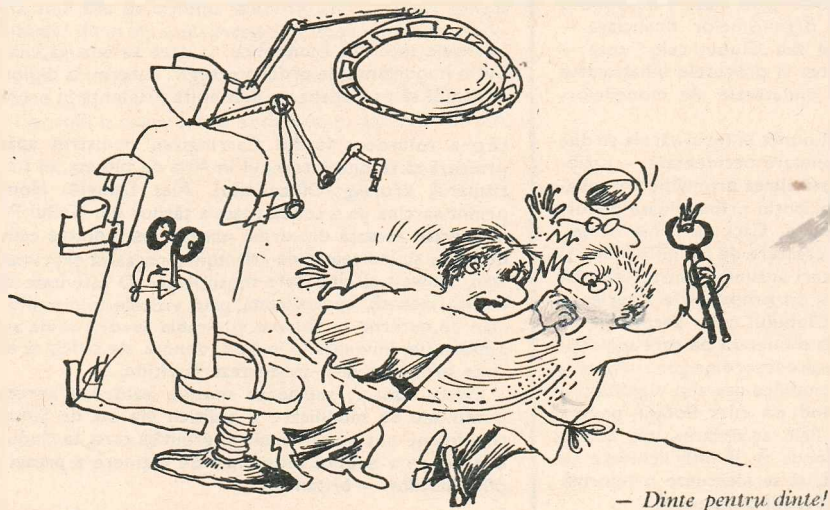
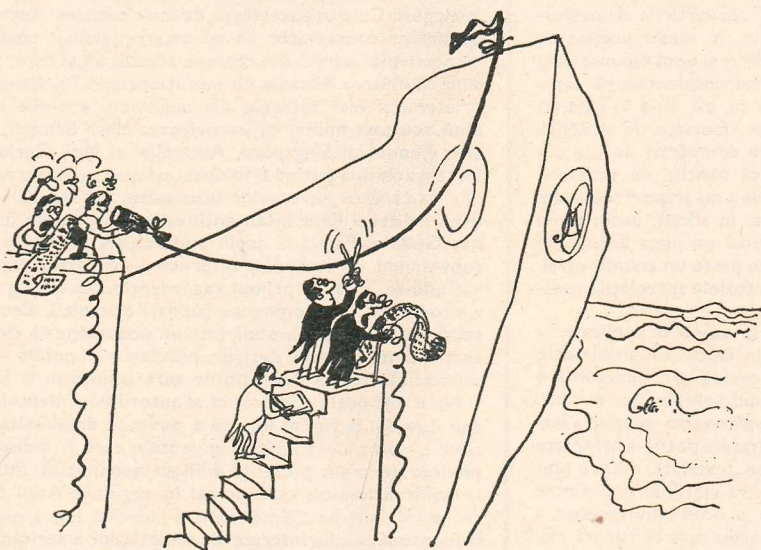
Dacă ar trebui să completăm imaginea generală a dezbaterii asupra viitoarei arhitecturi, am menționa și științifico-fantasticele proiecte de orașe submarine sau comice, care nu sînt nici ele absente de planșete. Subliniem: ele sînt prezente în planșetele arhitecților, nu numai în paginile romanțelor de anticipație.

Marea dezbateră asupra viitorului arhitecturii este încă în plină desfășurare... Din ciuda dificultăților și confuziilor de moment, nu putem și nu vrem să credem în marile cuceriri ale arhitecturii contemporane, datorate în bună măsură celor «pat mari» despre care am vorbit mai sus, și în abandonate. Simbolul lui Le Corbusier indiferent ce corective am aduce azi operii — este mereu valabil: avem nevoie de arhitectură la scară umană, exprimînd nevoile materiale și năzuința către frumos a omului modern.

de V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

FĂCUTE...

- Dinte pentru dinte!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
A		S	T	R	A	S						
2												
3	C	I	T	I		A	S	A	M	B	L	A
4						E	T	C				
5												
6												
7			A									
8	C	E	R	R	A		P	R	I	N	S	
9	R			A							P	C
10			A									
11			A									
12			J									

ORIZONTAL: 1) Făcut praf → Face curse cu motocicleta. 2) Face fețe-fețe... — Face ochii mari. 3) A face lectură — A face ceva din... bucăți. 4) A face focul (să ardă mă bine!) — Și așa mai departe — Ler! 5) Creație în domeniul științei — Nume masculin. 6) Face gardul... frumuseț! — Face meee! — Localitate în India. 7) Face transporturi pe mare — Gen de arbore. 8) A-l face cu ou și cu oțet — «Observat» asupra faptului. 9) Simbolul radiului — S-a făcut de ocară — Paul Costescu. 10) Îți face probleme. 11) Face echilibrul ambalajului la cântar — Intrări — Măsuri de timp. 12) Îți face zile fripte — Face față (fem.).

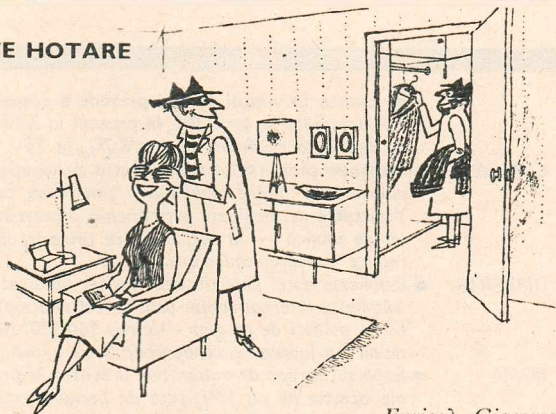
VERTICAL: 1) Își fac singuri me-

najul. 2) Făcut... în copie — Face triluri. 3) Justificată — Alb și negru. 4) Ivită (reg.) — Legendara «escală» a lui Noe. 5) Dimpotrivă — Fac pe... misterioși. 6) Localitate în S.U.A. — Mișcare făcută inconștient — Înaintea oricărei zile. 7) Care a făcut armata în același timp cu altul — Nu face față. 8) Acțiune — Poleiri. 9) A da năvală — Din care se fac... siguranțe. 10) Mic fluviu în Franța — A face cu ochiul — Măsoară hîrtia. 11) Făcut... fără valoare — Îți face mușchi... pe cinste! 12) Făcut să sară! — A face.

Marian PĂTRAȘCU

Dicționar: ETI, IVA, TET.

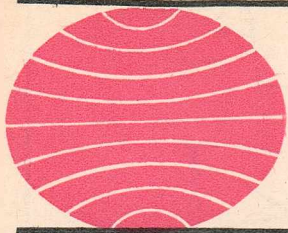
DE PESTE HOTARE

«...Enrico?...Giacomo?...Giovanni?...

Dezlegarea jocului ÎN MIȘCARE, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CARAVANA — SI. 2) ABATERI — ACU. 3) RUTE — APARAT. 4) URARE — ORARE. 5) T — CILINDRI. 6) ALIZEU — EE — B. 7) UTAN — VI — RA. 8) AMAR — LI — COT. 9) CI — ITINERAR. 10) ANI — INTRATI. 11) RAPIZI — EBEN.

Radu VASILIU

PROBLEME CRUCIALE

Apropierea celei de-a XXV-a sesiuni a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite — care va marca și împlinirea unui sfert de veac de la înființarea organizației — stă în atenția guvernelor, cancelariilor diplomatice și opiniei publice. Pregătirile care se fac nu au în vedere numai partea festivă a sesiunii, ci, mai ales, substanța dezbaterilor, care, după toate indiciile, vor cuprinde cele mai importante, cele mai acute probleme ale situației internaționale actuale. Tocmai de aceea, în cadrul acestor pregătiri, stabilirea agendei constituie o acțiune de prim ordin. Consecvența înaltei răspunderi față de pacea, securitatea și colaborarea dintre membrii comunității mondiale, ce caracterizează doctrina și practica sa internațională, guvernul țării noastre a cerut secretarului general al O.N.U. să fie înscrise pe ordinea de zi a sesiunii două probleme de însemnată crucială: 1. «Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume»; 2) «Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice între state». Temele propuse de România dezbaterii Adunării generale a O.N.U. sînt atît de legate între ele, încît n-am exagera afirmînd că reprezintă fațetele uneia și aceleiași realități.

Intr-adevăr, după o experiență de peste două decenii de revoluție tehnologică, se poate concluda, pe baza diverselor analize care s-au făcut asupra acestui fenomen caracteristic lumii contemporane, că stăpînirea procesului de penetrație a cuceririlor științifice în structura societății omenești, ghidarea lui în direcția ameliorării condiției materiale și spirituale a omului și a eliminării reversului nociv au devenit o chestiune cu adevărat vitală. Esența nocivă a cursei înarmărilor nu are nevoie să fie demonstrată. Acumularea exorbitantă de mijloace de distrugere masivă, experimentarea accelerată de noi și noi tehnologii militare din ce în ce mai costisitoare, blochează nu numai resurse materiale, ci și imense resurse intelectuale care, în loc să fie consacrate progresului societății, sînt practic irosite. Totodată, această competiție negativă constituie suportul material care hrănește suspiciunile și neîncrederea dintre state și generează un cerc vicios, mai bine spus o spirală vicioasă, ale cărei consecințe economice, morale, biologice, ecologice sînt incalculabile.

Or, lumea modernă resimte tot mai presant nevoia ca forțele sale intelectuale și resursele sale materiale să fie mobilizate pentru rezolvarea pe de o parte a problemelor pe care le pune dezvoltarea progresivă a tuturor națiunilor, iar pe de altă parte a problemelor ridicate de efectele nocive ale «tehnologiei dezlănțuite», cum a fost numită aplicarea irresponsabilă a tehnicienilor moderne, civile și militare.

Soluția ambelor probleme presupune întărirea cooperării internaționale, înțelegerea imperioasei necesități de a așeza raporturile dintre state pe temelia unor principii universale valabile și a unor norme morale care, dacă reglementează relațiile dintre indivizi, trebuie, cu atît mai mult, să le reglementeze pe cele dintre colectivități.

Punctele propuse de România pentru agenda celei de-a XXV-a sesiuni a Adunării generale a O.N.U. au vaste implicații nu numai de ordin politic și economic; în ultimă instanță ele sintetizează problematica civilizației contemporane.

Dr. N. S. STĂNESCU

DILEME INFLAȚIONISTE

Există indicii că grijile vacanței trec pe planul al doilea pentru experții monetari occidentali și că aceștia trebuie să-și continue preocupările lor cotidiene în ciuda sezonului estival, puțin obișnuit pentru speculații monetare. Ultimele zile au readus în plină actualitate problemele monetare, din cauza unor noi fluctuații pe piața valutară occidentală. Paritățile monetare la schimburile libere au început să înregistreze, din nou, scăderi îngrijorătoare pentru unele valute, scurgerile de capital iau căi nevăzute, și deci necontrolabile, generînd panică sau cel puțin neîncredere. Ele se petrec pe fondul unei oarecare stabilizări a pieței monetare occidentale, ca urmare a unei relative concertări a politicilor valutare ale celor mai importanți parteneri ai acestor piețe. După cum se știe, convertirile devizelor-cheie, în primul rînd ale dolarului, în metal prețios au încetat complet. Prin aceasta a dispărut și unul din motivele care determinau o serie de guverne occidentale să «acumuleze» depozite în dolari pentru ca, din cînd în cînd, să le convertească pe aurul tezaurului american. În al doilea rînd, în ciuda unor zvonuri despre cumpărări de aur din Republica Sud-Africană, se pare că băncile de emisiune occidentale respectă angajamentul de a nu-și spori tezaurele prin noi achiziții de metal prețios. În sfîrșit, autoritățile monetare au încetat să mai intervină pe piața aurului în cazul în care prețul metalului crește peste un anumit nivel. Așadar, fondul general nu explică actualele speculații monetare. Și totuși...

Unii observatori sînt înclinați să caute o explicație a actualelor evenimente monetare în faptul că problemele esențiale ale sistemului monetar occidental, generatoare de repetate crize, nu au fost în fond soluționate. În plus, devalorizarea francului, ca și revalorizarea mărcii vest-germane sînt departe de a da rezultatele pozitive așteptate de la aceste operațiuni. Se vorbește, totodată, despre iminența unor noi dificultăți pentru lira sterlină, unii dintre experți socotind posibilă chiar și o nouă devalorizare a monedei britanice. Nu puțini sînt aceia care consideră mai mult decît sigură o nouă criză a dolarului.

De fapt, în toate aprecierile citate se găsește un fond comun: neîncrederea în ideea că prin măsuri de politică monetară internațională ale organismelor financiare — Fondul Monetar Internațional sau Clubul celor zece — s-ar putea înlătura instabilitatea și procesele inflaționiste care decurg din privilegiile unilaterale ale monedelor-cheie.

Tocmai de aceea, principalul punct în jurul căruia se duc discuțiile acum în forurile monetare occidentale — naționale și internaționale — este stăvîlirea primejdiioasei inflații, fără să se recurgă la nu mai puțin primejdiioase măsuri de frînare a creșterii economice. Căci, la urma urmei, dilema este de a alege între o creștere de tip inflaționist și o recesiune declanșată de măsuri antiinflaționiste. Alarma este cu atît mai întemeiată cu cît propunerile americane (făcute la ultima reuniune a Clubului celor zece) sînt de natură să «legifereze» situația monetară pe care experții nu ezită s-o caracterizeze ca pe o «dezordine generalizată». Aceste propuneri țintesc să modifice așa-zisa rigiditate a parităților monetare, instituind un curs flotant pentru monedele țărilor capitaliste. Prin acceptarea lor, bazele acordurilor de la Bretton-Woods ar fi însă lichidate și, implicit, ar fi nevoie, în sfîrșit, să se efectueze o reformă globală a sistemului monetar al lumii occidentale.

Romulus CĂPLESCU

DISCRETIE „LA EST DE SUEZ“

În comparație cu avalanșa de articole și comentarii din ultimii doi ani avînd ca temă politica «la est de Suez», presa de pe Fleet Street păstrează, în prezent, o surprinzătoare, dar în fond explicabilă, tăcere asupra acestei chestiuni, exact în momentul în care conservatorii, proaspăt veniți la putere, afirmă că vor proceda la o revizuire a acestei politici. Fostul guvern laburist făgăduise, după cum se știe, retragerea trupelor britanice din această zonă — care înglobează două regiuni distincte, cea a Peninsulei Malaezia și cea a Golfului Persic — pînă la sfîrșitul anului viitor. Conservatorii s-au declarat în schimb pentru o prezență efectivă a trupelor, fără însă a-și dezvălui în amănunt intențiile nici după surprinzătoarea lor victorie în alegeri. Cu toate acestea, a devenit cunoscut textul unui document conservator de uz intern, destinat conferinței respectivului partid din toamna acestui an, și care, specificînd că «Marea Britanie nu intenționează să-și abandoneze prietenii și nici alianțele din regiune», prevede crearea unui nou pact militar cu participarea Marii Britanii, Malaeziei, Republicii Singapore, Australiei și Noii Zeelande — forțele acestuia putînd fi folosite «și pentru apărarea internă», la cererea guvernelor interesate. Nu se exclude nici eventualitatea unor intervenții militare britanice în regiunea Golfului Persic — acolo unde există primejdia «unor subversiuni și dezordini interne» — în acest scop pre văzîndu-se, ca și în primul caz, menținerea la fața locului a cîtorva mii de «tommies» (soldați britanici). Ceea ce se spune cu franchețe brutală într-un document de circulație restrînsă nu poate fi, desigur, proclamat în public — și așa se explică ciudata discreție de care aminteam la început.

Nu e mai puțin adevărat că și autorii documentului cita dau dovadă, la rîndul lor, de o pudoare desăvîrșită atunci cînd e vorba de adevăratele motive care îi îndeamnă să pledeze pentru o prezență militară nemijlocită: interesul firmelor britanice, care numai în regiunea Asiei de sud est se ridică la un miliard de lire sterline, fără a mai pune la socoteală marile interese ale societăților americane (ceea ce explică și sprijinul deplin acordat de Washington actualului curs politic conservator «la est de Suez»); cît despre Golful Persic — mai trebuie amintit că aici sînt situate două treimi din rezervele petrolifere ale lumii capitaliste. Imensele interese economice la care se adaugă, cele mai puțin importante, de ordin strategic, determină diplomația britanică să procedeze cu deosebită prudență în promovirea noii politici, după cum se poate vedea și dintr-o împărtășire a rolurilor: lordul Carrington, ministrul apărării urmează să tatoneze terenul în Asia de sud-est, în timp cît titularul «Foreign-Office»-ului, Alec Douglas Home, primit sarcina de a sonda reacția țărilor din Golful Persic. În special, această din urmă misiune este dintre cele mai delicate, țînînd seama de atitudinea negativă exprimată de Iran, Kuwait și alte state musulmane. O activitate diplomatică intensă, concretizată prin vizitele ministrului iranian de externe în Kuwait și Arabia Saudită și ale șefului diplomației kuweitene în Irak, denotă, de altfel, că aceste state urmăresc să-și concerteze pozițiile.

Există, așadar, suficiente motive pentru a aprecia tendințele de modificare a politicii «la est de Suez» și tîmpînă nu puține obstacole și greutăți care, la rîndul lor, concură în a explica atitudinea de reținere a presei — oficialităților — britanice.

telex

- NEW YORK ● «New York Times» relevă că Pentagonul intenționează să păstreze Okinawa pînă în 1976 și să investească fonduri suplimentare de 60 milioane dolari în construirea de noi baze militare pe insulă.
- LIMA ● Potrivit celor mai recente date oficiale, în Peru au fost distruse, în timpul cutremurului, 150 000 case; 1,7 milioane persoane au rămas fără adăpost; pagubele sînt apreciate la 507 milioane dolari.
- MOSCOVA ● Prospectarea Mării Ohotsk a condus la concluzia că depresiunea Deringhin va deveni cel mai important rezervor submarin de petrol și gaze al U.R.S.S. Suprafața: 50 000 mp, adîncimea: 1 500-1 700 m.
- SALISBURY ● După exemplul rasiștilor sud-africani, autoritățile din Rhodesia iau măsuri de strămutare forțată a populației băștinașe din zonele «rezervate albilor». Cîteva mii de familii urmează să fie evacuate din regiunea muntoasă Iniang.
- BUDAPESTA ● Prognoza științifică — elaborată de Comisia de stat a planificării — în legătură cu modificările în sfera caracterului forței

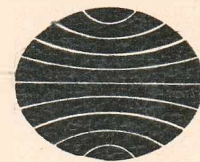
CARACAS

DJAKARTA

ROMA

BARBADOS

- de muncă în viitorii 10 ani prevede o creștere a numărului intelectualilor de la 19,9% în prezent la 23,8%, a muncitorilor de înaltă calificare de la 18,7% la 25%.
- Federația petroliștilor a publicat o declarație prin care în nuiește trei dintre companiile americane ce acționează în Venezuela de încălcare permanentă a prevederilor contractelor de muncă — în special în ce privește obligația de a reduce numărul muncitorilor.
- Indonezia este, potrivit unui raport publicat de organizația «Amnesty International», țara cu cel mai mare număr de ținutăți politice de pe glob — circa 160 000. Marea majoritate nu au fost judecați și condamnați potrivit unei proceduri legale.
- Exportul italian de automobile a scăzut în primele patru luni ale acestui an cu 17% față de perioada corespunzătoare anului trecut, în timp ce importul a crescut cu aproape 44%.
- De-a lungul a cel puțin 1 400 de mile marine, Atlanticul este poluat cu insulițe plutitoare de petrol solidificat, cunoscută ca Thor Heyerdahl.

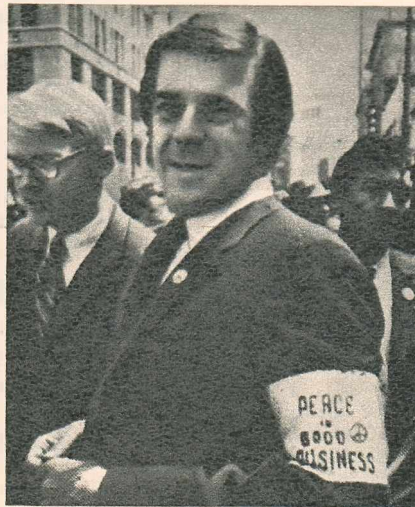
ARGENTINA ÎN CĂUTAREA STABILITĂȚII

În ultimii 15 ani Argentina și-a căutat cu insistență stabilitatea politică. Dar, din cei opt președinți care s-au perindat la conducerea țării, majoritatea au fost înlăturați prin lovituri de stat înainte de a putea ajunge la sfârșitul mandatului lor. Generalul Onganía, care s-a aflat la conducere aproape patru ani (mai mult decât oricare alt președinte de la Juan Peron și pînă în prezent), a depus eforturi intense în scopul realizării stabilității politice. Ele nu s-au dovedit însă suficiente pentru a se realiza un echilibru viabil între puterea executivă și comandanții armatei. Acum, după demiterea lui Onganía, această sarcină revine președintelui Levingston. Nu este însă singurul element cărui îi are de făcut față. Deoarece în această țară, extrem de bogată în resurse naturale, cei doi poli ai repartiției bunurilor se află la distanțe incalculabile, analfabetismul cuprinde încă peste 90 la sută din populația țării etc.

Explicația acestei stări de lucruri trebuie căutată în istoria economică și politică a ultimelor șapte decenii. Începutul secolului a constituit o perioadă de «boom» general, provocat mai ales de marile beneficii furnizate de creșterea vitelor. A urmat apoi perioada de depresiune a anilor '30, cînd au devenit evidente necesitatea unei diversificări economice și găsirea unui răspuns la problemele sociale existente: lichidarea analfabetismului, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale marii majorități a populației, nemulțumirea cvasigenerală față de dominația capitalului străin etc. Peronismul, dacă nu a adus rezolvarea acestor probleme, a constituit, cel puțin, promisiunea găsirii unor soluții adecvate. Și, pentru unele păături ale populației argentinene, Juan Peron mai personifică și azi pe omul de stat care a reușit să diminueze puterea capitalului străin, să pună bazele unei industrii naționale și să ofere omului de rînd posibilități mai mari de a-și spune cuvîntul în treburile țării, mai ales prin intermediul sindicatelor. Cu toate acestea, adversarii săi nu au ezitat să afirme că peronismul a fost pe punctul de a duce țara la faliment. În aceste cercuri, lovitura militară de stat din 1955 a fost primită cu ușurare. Cei 15 ani care s-au scurs de atunci n-au adus însă soluționarea problemelor existente, acest lucru fiind evident în primul rînd pe plan social, unde caracteristic pentru ultima perioadă a fost acumularea unor nemulțumiri explozive. Nesatisfacerea promisiunilor privind ridicarea nivelului de trai, limitarea activității sindicale și suspendarea dreptului la autonomie al universităților au produs, într-adevăr, în ultimul an, mai ales la Córdoba, Tucumán și Rosario, mari agitații studențești și muncitorești, care și-au pus amprenta și pe plan politic. Poate că tocmai pentru atenuarea agitației sociale, în postul de ministru al muncii a fost numit recent Juan Luco, fost deputat peronist — acesta fiind astfel primul om politic din rîndul peroniștilor care din 1955 începea reida un important portofoliu. Trebuie menționate de asemenea, în legătură cu cauzele instabilității politice, divergențele existente chiar în sinul armatei.

În comparație cu alte țări ale lumii a treia, a căror viață politică se caracterizează de asemenea prin instabilitate, problemele aflate în fața Argentinei par, totuși, înfinit mai reduse. Nu trebuie uitat că Argentina nu este în ultimă instanță ceea ce se înțelege în mod obișnuit prin o țară aparținînd lumii a treia, și că bogățiile și, în general, condițiile existente îi dau dreptul la o dezvoltare mai amplă și mai rapidă. Pentru aceasta însă este necesară rezolvarea cu prioritate a acelor probleme de ordin economico-social, dar și politic, care afectează masele largi.

Constantin BONDOC

Demonstrație în cartierul marii finanțe din New York în semn de protest împotriva războiului dus de S.U.A. în peninsula indochineză; manifestanții poartă brasarde pe care stă scris: «Pacea este o bună afacere».

„CAMPANIA G. M.”

Adunarea anuală a societății americane «General Motors» nu a mai avut vara aceasta nici pe departe aspectul monoton al reuniunilor de altădată. Dimpotrivă, în Cobo Hall, la Detroit, unde s-a ținut reuniunea, a domnit, așa cum scrie revista «Time», gălăgie, confuzie și haos, de parcă ar fi fost un spectacol cu revista «Hair».

Contrastanta schimbare de atmosferă s-a datorat faptului că în timpul ședinței a apărut, într-o manieră spectaculoasă, o nouă formă de «contestare», inspirată de «Ienomenul Nader» (după numele avocatului Ralf Nader, inițiatorul, în ultimii ani, a unei campanii de apărare în favoarea consumatorilor). Un grup de tineri avocați, constituit în organizația «Campania G.M.», a cumpărat un număr de acțiuni care le-au asigurat dreptul de a participa la adunarea anuală. Acolo, situîndu-se pe poziția de apărători ai intereselor unor categorii mai largi de consumatori, l-au asaltat timp de mai multe ore pe președintele consiliului de administrație cu un tir de întrebări critice, concretizate, la sfîrșit, prin propunerea a două proiecte de rezoluții neobișnuite. Primul prevedea numirea în consiliul de administrație a trei reprezentanți ai «intereselor publice», pentru a supraveghea modul în care se asigură securitatea noilor mașini și eficacitatea în lupta împotriva poluării aerului; unul din cei trei numiți ar fi trebuit să fie un negru, fapt unic în istoria societății «General Motors». Următorul proiect a solicitat crearea unui «Comitet al acționarilor pentru responsabilitatea corporativă», menit să facă societatea «mai responsabilă față de nevoile

sociale și publice». Între altele, comitetul ar fi trebuit să aibă și dreptul de a face investigații asupra activității companiei.

Membrii consiliului de administrație au sărit ca arși, unul dintre ei afirmînd chiar indignat că proiectele de rezoluții constituie o «provocare» la adresa întregului sistem al conducerii societăților pe acțiuni din Statele Unite. Într-adevăr, documentele au pus la îndoială nu competența unei persoane sau chiar a întregului consiliu. Ele au contestat însuși mecanismul atît de proslăvit al companiilor pe acțiuni, considerîndu-l că slujește doar unui grup limitat de persoane și că ignorază interesele generale ale publicului larg.

Proiectele de rezoluții au fost în cele din urmă respinse. Dar, după cum au declarat inițiatorii «Campaniei G.M.», ei nici nu au scontat pe o victorie anul acesta. Ei au vrut numai să demareze acțiunea lor, obținînd de pe acum sprijinul unor factori politici marcanți — al primarului New Yorkului, de pildă, sau, parțial, pentru unele din problemele ridicate, sprijinul Fundației Rockefeller.

După părerea unor experți, «Campania G.M.» promite să capete o largă extindere, cu implicații largi care nu pot fi de pe acum evaluate.

U. VĂLUREANU

VARȘOVIA

UNDE ELECTROMAGNETICE = HIPNOZĂ

*Corespondență specială
de la Krystyna WYHOWSKA*

Savantul polonez prof. Ștefan Manczarski a construit recent un aparat electronic — primul de acest gen — capabil să calmeze sau chiar să ducă la dispariția completă a unor dureri foarte puternice, mai cu seamă a celor de natură reumatică, ce apar cu mare intensitate în perioadele de schimbări atmosferice.

Între altele, el a declarat inventatorul: «Acțiunea undelor electromagnetice asupra celulei vii mă preocupă de mult timp. Punctul de plecare al lucrărilor mele în acest domeniu l-au constituit observațiile pe care le-am făcut, tînăr inginer fiind, înainte de război, în timp ce mă ocupam de construirea unor antene radio comandate de ministerul poștelor și telecomunicațiilor. Am avut atunci prilejul de a observa influența undelor radiofonice asupra oamenilor care lucrau la construirea antenelor. Am putut de asemenea face observații analoge la persoanele care lucrau la aparate diatermice. Am conchis că undele electromagnetice exercită asupra oamenilor o influență însoțită de diverse simptome. Uneori provoacă dureri

de cap, în alte cazuri au un efect de calmare a durerilor».

După război savantul polonez a prelucrat cibernetic, și din punct de vedere al teoriei informaticii, datele culese. El și-a extins cercetările asupra acțiunii factorilor naturali — cîmpul magnetic terestru, descărcările atmosferice etc. A pătruns astfel în sfera fenomenelor biometeorologice.

Să revenim însă la aparat. În regiunile unde se manifestă durerile — cel mai adesea în articulații — se aplică circuite legate de aparatul care emite în impulsuri, unde electromagnetice. Ritmul impulsurilor corespunde aproape exact celui al pulsului. După citeva ședințe durerile dispar parțial sau total, de la caz la caz. «Eu cred — declară savantul — că organismul uman este înzestrat cu receptori, adică cu un sistem capabil să primească undele electromagnetice — căror influență s-a dovedit a fi printr-un altele, și analgezică». După părerea sa, această acțiune a undelor electromagnetice este analogă celei obținute prin hipnoză. El subliniază faptul că fenomenul nu are în sine nimic miraculos și că mecanismul în fluenței undelor electromagnetice asupra omului nu este încă complet cunoscut. Acest mecanism este, se pare, situat în «mitochondrii», adică în acele părți ale celulei vii care constituie sursa energiei sale vitale. Faptul este valabil și pentru hipnoză, fenomen care îl preocupă de asemenea pe profesorul Manczarski și care constituie în prezent un obiect de cercetare în numeroase centre științifice din lume întregă, inclusiv în Polonia.

E rîndul femeilor să studieze compoziția organismului uman în condiții scufundării subacvatice. Această nișă și-au asumat-o cinci femei americane și una braziliană care, în cadrul programului «Tektite I» au fost coborîte pentru două săptămîni într-o cabină la 15 m adîncime în la gurile coastelor Insulelor Virgine.

cronica de trei secunde

CRESCENDO

Lloyd Watters, om la 83 de ani, e ucis într-un cartier de lângă Rosemead cu toporul. Tot cu toporul sînt omorîți, pe plaja de lângă Santa Barbara, trei tineri care dormeau pe nisip. După asasinarea lui Watters, a doua zi, poliția descoperă la San Gabriel, lângă Los Angeles, în casa pe jumătate arsă a familiei Sefft, un copil de 10 ani mort și mutilat exact ca bunica sa, d-na Chapman, 53 de ani. În stare gravă, hăcuți tot cu toporul, sînt transportați la spital, tatăl, mama și o fetiță de 6 ani. Toți sînt victimele aceluiași — așa-numitul «asasin cu toporul». La Camden (New Jersey) — un muncitor canadian, de 38 de ani, recunoaște că a omorît 6 femei și un bărbat, lovindu-i mai întîi cu o cărămidă și împușcîndu-i după aceea cu carabina. La Washington sînt

omorîți doamna și domnul Taker. Normal — cu pistolul. Fiul lor, Mark, în vîrstă de 15 ani, e deferit justiției pentru minori. El e asasinul, cine altul?

Și uite așa — într-un superb crescendo...

LAMENTO

Simultan, cronicarul teatral al ziarului «Le Monde» constată că vocația tragică e pe cale de dispariție în Conservatorul francez. Dacă în urmă cu cinci ani, la proba de tragedie încă se mai prezentau 25 de studenți, anul acesta s-au înfățișat doar 11 — și ăștia selecționați cu multă bunăvoință. La clasa «bărbați» nu s-a acordat nici un premiu. «În 10-20 de ani — scrie dl. Poirot-Delpech — se poate spune, cu certitudine matematică, nu se va

mai găsi nimeni care să joace un Corneille sau un Racine... Tinerii nu se mai îngrămădesc la tragici, altădată toți vroiau să joace Hamlet. Explicații? Ce să facem cu explicațiile? Între ziarul la paginile cu politică — celălalt mi teatru al lumii — și constăți că e înve abundă tinerii în tragedii, gilgie tragediile care-și încearcă puterile tinerii.

În 10-20 de ani s-ar putea ca — am să rînesc incertitudinii — cronicarii politici, din îndelungul lor exercițiu diplomatic, să treacă lesne la cronica dramatică a abundenței comedii teatrale, iar cronicarii dramatici dezgustați de lipsa unui Corneille sau Racine pe scenă — să fie trimiși în primele linii noilor războaie locale, unde vor găsi, în sînt actorii tragici la care visează...

Radu COSAȘ

Silviu BRUCAN

Antanta cordială - oare?

Cea mai simplă — și desigur cea mai ieftină — formulă pentru garantarea succesului diplomatic al recentelor întreveneri franco-britanice consta în fixarea unei agende pe care să se aplece numai puncte asupra cărora Parisul și Londra sînt de acord. Douglas Home, noul ministru de externe britanic, avea nevoie să-și inaugureze activitatea cu un asemenea succes, iar Maurice Schumann s-a dovedit un coleg înțelegător, mai ales că și Franța are nevoie în momentul de față de același lucru.

Temele abordate: conflictul din Orientul Mijlociu, în care ambele părți și-au exprimat dorința pioasă de «a vedea restabilită pacea»; Piața comună, asupra căreia ambele părți au căzut de acord că este de competența «celor șase» și deci trebuie lăsată în grija negocierilor programate pentru 21 iulie la Bruxelles; securitatea europeană și problema unei eventuale conferințe, asupra căreia «cei doi miniștri și-au exprimat dorința să fie bine pregătită pentru a fi încununată de succes»; situația din sud-estul Asiei, unde «Schumann și-a exprimat convingerea că conflictul nu poate fi reglementat fără participarea Chinei, lucru care a fost aprobat și de ministrul britanic» (A.F.P.) ș.a.m.d.

La concret, s-a convenit să se continue lucrarea în construcția avionului «Concorde» și să se examineze proiectul de tunel de sub Marea Mincei, la capătul căruia ar putea cîndva să se vadă lumina. Deocamdată, este vorba de un proiect

Bineînțeles, nici ziariștii englezi și nici cei francezi nu s-au prins în plasa complexențelor reciproce și au înțeles că nediscutarea litigiilor nu înseamnă neapărat consens, ci doar amînarea dezacordului. Iar dezacordul fundamental rămîne același, așa cum a fost definit în 1963 de către De Gaulle: 1) ca orientare generală, Anglia trebuie să înceteze a fi secundul politic al Washingtonului, pentru că altfel

ar constitui un «cal troian» al S.U.A. în Piața comună, și 2) Anglia trebuie să accepte o integrare agricolă categorică, renunțînd la tarifele preferențiale cu țările Commonwealthului. Comentarii inițiali amintesc că fostul președinte al Franței a prezis în particular că aceste două decizii dureroase pentru Anglia nu vor fi adoptate de un guvern laburist, ci de unul conservator. Într-adevăr, le-ar fi fost mult mai greu să facă asemenea pași laburiștilor, care țineau să demonstreze că pot administra afacerile burgheziei tot atît de bine ca și conservatorii, decît le va fi conservatorilor, care nu mai trebuie să-și demonstreze «establishment»-ului britanic nici devotamentul, nici priceperea de a-i promova interesele. Sînt secole care vorbesc despre asta.

Și totuși nu va fi ușor. «Relațiile speciale» americano-engleze, deși de la Suez încoace au devenit un subiect «gras» al umorului britanic, sînt încă puternice, mai ales cînd sînt privite din capătul minutorului — de la Washington — care nu va lăsa să-i scape ușor un element atît de esențial în strategia sa atlantică. Nici problema tarifelor preferențiale la produse agricole nu apare simplă, deoarece — potrivit unor calcule destul de serioase — ea se va traduce pentru Anglia în pierderi de sute de milioane de lire și o scumpire — cel puțin vremelnică — a alimentelor.

Desigur, interesul britanic de a intra în Piața comună pare în prezent să prevaleze asupra acestor obstacole, deoarece perspectiva economică și politică a Albionului este din ce în ce mai legată (și mai restrînsă) de Europa. Se poate deci prevedea nu o adevărată festivă la Piața comună, ci un proces lung și dureros în care îndelungata istorie a Antantei cordiale va cunoaște o nouă pagină tot atît de tulburată ca și celelalte.

La concertul de încheiere a stagiunii renumitei formații londoneze «Royal Philharmonic Orchestra» a fost solicitat să-și dea concursul un tânăr virtuos din țara noastră, afirmat de pe acum ca veritabil talent al vieții muzicale internaționale: Radu Lupu. Iată-l repetînd, în ziua concertului, la Royal Festival Hall, Concertul imperial de Beethoven, a cărui interpretare a stîrnit elogiile spectatorilor și cronicarilor.

Mii de tineri au luat parte recent la o manifestație pe străzile Madridului, cerînd amnistie pentru deținuții politici și desființarea tribunalelor speciale.

În regiunea de sud a Franței au izbucnit puternice incendii care au mistuit mii de hectare de păduri, numeroase ferme și locuințe — amenințînd să se extindă asupra întregii Coaste de Azur. În fotografie: turiști privind către pădurile transformate în uriașe vîlvătăi.

În cursul unei manifestații pentru drepturi civile a populației de culoare din Asbury-Park (statul New Jersey — S.U.A.) au avut loc puternice incidente, poliția intervenind cu brutalitate împotriva demonstranților.

O băutură
răcoritoare
și
reconfortantă!

O băutură savuroasă din

SIROPUL NATURAL DE FRUCTE

De vânzare la toate magazinele alimentare și
centrelle de desfacere a băuturilor răcoritoare

carte

● **Pompiliu Constantinescu:** Scrieri, 4. Observăm că pentru criticul literar Pompiliu Constantinescu (ori de câte ori ne gândim la el, nu ne putem înfrîna regretul dureros de a-l ști atât de timpuriu smuls dintre noi) trecerea timpului conturează un profil tot mai clar în istoria criticii literare. În aceste sumare rînduri, îi vom releva constanta lui probitate profesională. E aici una din sorgintea calităților scrisului său: obiectivitate, respect pentru opera cercetată, justetea multor aprecieri critice confirmate de curgerea vremii. Ediție îngrijită de Constanța Constantinescu, Prefață de Victor Felea (Editura Minerva).

● **Scriitorul și reporterul Pop Simion** oferă tineretului, pentru lectură estivală, o carte alertă, spumoasă, de fină parodie a beletristicii de suspense și temute aventuri: **Amfora Sabină** (Editura Ion Creangă).

● **Mărturii despre tineri și tinerete.** Paginile acestei cărți cuprind o anchetă internațională realizată de Carol Roman, la care participă oameni reprezentativi de arta și știință, precum: Alicia Alonso, Louis Armstrong, Christian Barnard, Art Buchwald, Henri Coandă, Miron Constantinescu, Indira Gandhi, Mircea Malița, Yehudi Menuhin, Gherman S. Titov, Ionel Perlea... Rîndurile «De început» ale cărții sînt semnate de Mihnea Gheorghiu (Editura politică).

● **Adrian Beldeanu:** Variațiuni pentru speranță (sonete). Publicind acest volum de sonete, autorul demonstrează o lăudabilă stăpînire a meșteșugului poetic, o stăpînire sigură a tehnicii lirice. Mai ales că versurile — laborios cizelate — se însiruie pe o nedezmințită linie melodică. Dar trebuie să-i amintim poetului că tehnica în poezie e doar un mijloc de a potența ideea și emoția, și nu unul de a le ascunde și a le abstractiza pînă la volatilizare, așa cum se întîmplă în ațitea piese din carte. Cînd Adrian Beldeanu renunță la ostentația și prețiozitatea, îi putem receptivă a încintare liric-melodică (Editura Eminescu).

● **Ion Ţugu:** Lava intermediară (poeme). Încă un tînăr poet care, din cauza goanei după originalitate, își creează singur dificultăți de comunicare cu lectorul (lipsa de punctuație e efectul unei mari naivități). Și e păcat, deoarece Ion Ţugu — asta se vede din numeroase versuri sugestive și frumoase metafore — are ce spune și se și pricepe cum să și spună (Editura Albatros).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut volumul 3 din cartea celor „O mie și una de nopți”: **Povestea regelui Omar Al-Neman.** Traducere de H. Grănescu și D. Murărașu (Editura Minerva).

● În numărul 29 al săptămînalului **România literară** întîlnim articolul «Considerații metodologice și istorice» de Miron Constantinescu, articol care se declară și se demonstrează în dezacord cu unele idei dintr-o dare de seamă a lui Dumitru Micu asupra cărții lui Mircea Eliade: «De Zamolxis à Gengis-Khan». În afară de apelul consistent al autorului articolului semnalat pentru o interpretare științifică a problemelor ridicate de respectiva dare de seamă, remarcăm tonul elevat al expunerii ideilor. Facem aceasta, deoarece în presa noastră literară nu o dată își fac loc discuțiile, în care predomină violența limbajului, substituind demonstrația convingătoare a ideilor.

cinema

● **Pan Wolodyjowski** este ultima parte a Trilogiei lui Sienkiewicz, ecranizată acum de Jerzy Hoffman,

Christopher Plummer

cineast mai puțin romantic decît ar fi cerut spiritul cărții, mai degrabă atent la exactitatea reconstituirii unei epoci bogate în evenimente — secolul al XVII-lea polonez — și ambiții. În rolurile principale — Tadeusz Lomnicki, Magda Zawadska, Daniel Olbrychski, Barbara Brylska, Mieczysław Pawlikowski, Hanka Bielicka, Mariusz Dmochowski.

● **Jandarmul se însoară.** Și Louis de Funès, și Jean Lefebvre («Un idiot la Paris»), și amintirea altor jandarmi, și o nuntă! Toți și toate la un loc nu se poate să nu dea ceva care să semene a comedie. Regia — Jean Girault. În alte roluri — Christian Marin, Geneviève Grad, Claude Gensac, Michel Galabru, Yves Vincent, Mario David.

● În cadrul Zilelor filmului polonez, desfășurate în această săptămînă — au mai fost prezentate, în afara ecranizării **Pan Wolodyjowski**, încă două noi producții ale studiourilor poloneze: **Flacăra olimpică** de Lech Lorentowicz și **Intrusa** de Władysław Slesicki. Acest din urmă film ne-a făcut cunoștință, mai îndeaproape, cu una dintre cele mai solicitate actrițe poloneze în momentul de față: **Malgorzata Braunek.**

● **Gérard Philipe** în două filme, unul foarte cunoscut: **Rosu și negru**, altul mai puțin: **Orgolosoși**, de Yves Allégret, cu Michèle Morgan.

● **Mari actori pe ecranele noastre:** Julie Andrews, Christopher Plummer («Sunetul muzicii»), Warren Beatty, Natalie Wood («Splendoare în iarbă»), Michel Simon («A furisatul de bunice»), Yves Montand, Charles Vanel («Salariul groazei»).

● **Anna Magnani** va fi interpretată unui musical TV, în șase serii, realizat de Alfredo Giannetti. Titlul — **La sciantosa** (cîntăreată). Rolul aminteste de primul mare succes cinematografic al Annei Magnani: cîntăreata de music-hall din Teresa Venerdi.

disc

● «Pagini din opere românești», o binevenită inițiativă a casei noastre de discuri pentru mai buna cunoaștere a compozitorilor noștri, de astăzi și din trecut, care au scris remarcabile pagini de muzică în domeniul, nu prea des frecventat, al muzicii de operă. Culegerea fragmentelor din creația lui George Ștephănescu, Sabin Drăgoi, Marțian Negrea, Tudor Jarda, Norbert Petri și, mai ales, Gheorghe Dumitrescu, cuprinde, de fapt, șapte decenii de operă românească, de la «Petra» și pînă la «Răscoală». Apreciații artiști lirici Elena Dima, David Ohanesian, Cornel Finățeanu, Zoe Drăgotescu și Ladislau Konya își aduc contribuția la realizarea acestui necesar, util și valoros disc. De asemenea, contribuția dirijorilor Carol Litvin, Liviu Ionescu, Constantin Bobescu și Egizio Massini, la pupitrele Orchestrei de studio a RTV și a Orchestrei Operei române, vine să valorifice caracteristicile unei mu-

zici deosebit de însemnate pentru cultura românească (ECE-0413).

● S-ar cuveni ca redacția «Electrecord»-ului, atât de plină de inițiativă, să întreprindă o mai promptă și mai susținută acțiune de propagare a discurilor anterior editate. Discofiliile, ale căror rînduri cresc neîncetat, ar fi bucușoși să cunoască, o dată cu dobîndirea unui nou disc, realizările precedente din același domeniu și gen cu cel de pe ultima lor achiziție. Frumosele mape în care ne sînt înfățișate recentele apariții ale casei noastre de discuri ar oferi suficient spațiu pentru realizarea acestei doleanțe unanime.

● Pentru înregistrarea ciclului de lieduri «Cîntece din tinerete» de George Enescu, un apreciazabil și «ficient» aport se datorează baritonului Dan Iordăchescu, mezzo-sopranei Martha Kessler, sopranei Magda Lanculescu, violoncelistului Robert Sladek, pianistului Wolfgang Schering, precum și formației corale «Madrigal», dirijată de Marin Constantin.

plastică

● **Artele frumoase și artele aplicate din Vietnam.** Picturi, gravuri, afișe, acuarele... toate vorbesc, prin imaginile lor, de viață și luptă eroică a poporului vietnamez. Expoziția mai cuprinde obiecte de fildeș, ceramică, porțelanuri, împletituri de pai și bambus care sînt opere de rafinament și măiestrie artistică (Dalles).

● Instrumentele muzicale revin obsesiv în creația lui Al. Tipoița. De cîțiva ani pictorul face variații pe aceeași temă, analizează posibilitățile descriptive, construiește, descompune analitic, exersează rafinamente cromatice și creează o lume lirică ale cărei personaje sînt muzica și insolitele ei instrumente (Galeria Orizont).

● **Imaginile grafice ale lui Victor Vladimîr Ciobanu** sînt stări subiective, departe de orice elaborare sau referință la real. Ceea ce atrage atenția sînt linia nemonodică, spontană, și adesea gestuală, și contrapunctele petelor sau suprafețelor compacte care dau imaginilor echilibrul (Galeriile de artă. Calea Victoriei 132).

● **Prima expoziție bucuresteană a lui Eugen Tăușiu** a fost o revelație și a stîrnit controverse, fapt care atestă un autentic talent, a cărui pictură, dincolo de farmecul decorativ care-l împune, ne relevă un artist care, pînă, gîndește. Ceea ce ne face să așteptăm cu interes și viitoarele sale expoziții.

● **Prietenul pictorilor** reuneste cîteva amintiri ale lui Francis Carco despre lumea artei pariziene de altădată ai cărei protagoniști, vii sau morți, sînt azi celebri. Nu mai puțin ca și autorul amintirilor... (Editura Meridiane).

● **Timpul neîndurător** încearcă uneori să aștearnă uitarea peste artiști. Acesta este într-un fel și destinul brașoveanului **Mattis-Teutsch** (1884-1960), figură preminentă a expresionismului european din cel de-al treilea deceniu. O documentată incursiune în viața și creația lui Mattis-Teutsch face criticul Z. Banner în monografia pe care i-o dedică (Editura Meridiane).

● **Eugen Schileru** îl numea, cu ani în urmă, pe **Adam Bălățu** (n. 1899) «autor al unei geografii lirice, meditative». Maria Dumitrescu reconstituie cu minuțiozitate drumul lung în artă al unuia dintre originalii peisagiști români (Editura Meridiane).

teatru

● Ca de obicei, plin de bunăvoință și inițiativă — chiar dacă nu toate și întotdeauna împlinite pe de-a-ntregul! — Teatrul Na-

țional din Iași a inaugurat recent un ciclu de spectacole de sunet și lumină cu piesa de debut **Păsărea în culbul ei** pierde de Petru Ursache. Caracterul istoric al piesei (personajul central este Ioan Vodă cel Cumplit, interpretat de vedeta nr. 1 a trupei ieșene, Teofil Vilcu) a sugerat regizorului Virgil Raiciu să și monteze spectacolul în incinta mănăstirii Golia.

● **Procurorul** de G. Djagarov (Teatrul de stat din Galați): pledoarie pentru libertatea interioară — și nu numai! — a individului, protest de un patetism sincer împotriva credințelor fanatice și a abuzurilor săvîrșite cu seninătate în numele lor (Premiul național bulgar de dramă pe 1964). Spectacolul — de un realism nesofisticat, de atmosferă, de atitudine fermă. Regia — Ovidiu Georgescu. În distribuție: Dumitru Pîslaru, Lavinia Teculescu, Eugen Tănase, Marga Georgescu.

● **Din nou, o explozie folclorică pe litoral:** douăsprezece ansambluri folclorice — din diferite zone etnografice ale țării (Bistrița-Năsăud, Botosani, Satu Mare, Buzău, Caraș-Severin, Neamț, Harghita, Olt, Arad, Dimbovița, Alba și Argeș) — colaborează la organizarea acelei mari sărbători a cîntecului, dansului și portului popular românesc care este anualul **Festival național de folclor**. Patruzeci și opt de spectacole (inaugurate sub bunul augur al «Nunteei țărănești» de la Salva), sute de artiști populari, numeroase parăzi ale costumelor noastre populare, desfășurate pe principalele străzi ale stațiunilor — iată cîteva dintre promisiunile festivalului care se va încheia la 28 august.

● **Teatrul «Ion Vasilescu»** ne făgăduiește pentru la toamnă o reînțîlnire cu Al. Giugaru, Maria Voluntaru și Coca Andronescu pe care i-a invitat pe scena sa pentru a interpreta, în regia lui Călin Florian, **Fetele Didinei** de Victor Eftimiuc.

televiziune

Deși nu constatăm o ascendență față de săptămîna trecută — care promitea ferestre mai larg deschise spre inventivitate și fantezie, această țînd seama și de sezonul estival — găsim însă și în programul de față cîteva emisiuni care să solicite mai deosebit atenția telespectatorului. Fără îndoială că deschiderea emisiunii de DUMINICĂ de după-amiază cu transmiterea meciului de fotbal de pe stadionul «23 August»: **Dinamo-București** — Steaua la orele 17, în finala Cupei României, va strînge în fața micului ecran pînă și pe cei mai puțin atînsi de microbul jocului cu balonul rotund ● Apoi spre prelungirea satisfacțiilor sportive vom vedea **Campionatul balca-**

Anda Călugăreanu

nic de gimnastică modernă (18.45) ● Un spectacol de muzică, teatru, dans și umor purtînd titlul de...

Cleopatra Melidoneanu

În zigzag, spectacol pe care l-am dori fără ...zigzaguri în realizarea lui artistică (20.30) ● Pe programul 2, o operă românească în premieră pe țară: **Chera Duda** de Mansi Barberis după romanul lui Nicolae Filimon, «Ciocoi vechi și noi» (20.00).

LUNI. La orele 19 la **Actualitatea în economie:** drumul spre prestigiu ● La orele 21 emisiunea care înfruntă canicula verii și a emoțiilor: **Steaua fără nume.**

MĂRȚI. În seria fericitelor achiziții de capodopere ale teatrului universal în interpretări celebre vom vedea și asculta la **Seara de teatru:** «A 12-a noapte» de W. Shakespeare — producție a studiourilor engleze (20.15) ● Un prim plan cu **Milița Petrașcu** (22.00) ● La orele 22.35 o emisiune despre care nu se prea vorbește, dar e vizionată cu plăcere de foarte multă lume: **Muzicorama.**

MIERCURI. De pe litoral transmisia ediției a VI-a a **Festivalului național de folclor** (20.15) ● La **Televinematecă** o comedie cu Groucho, Chico și Harpo Marx: **O zi la curse** (20.35) ● La **Gala marilor interpreți:** David Ohanesian (22.35) **JOI.** La orele 18 emisiunea care nu-și dezmințe calitatea: **Mult e dulce și frumoasă** ● Pe programul 2 **Interludiu enescian** (20.00).

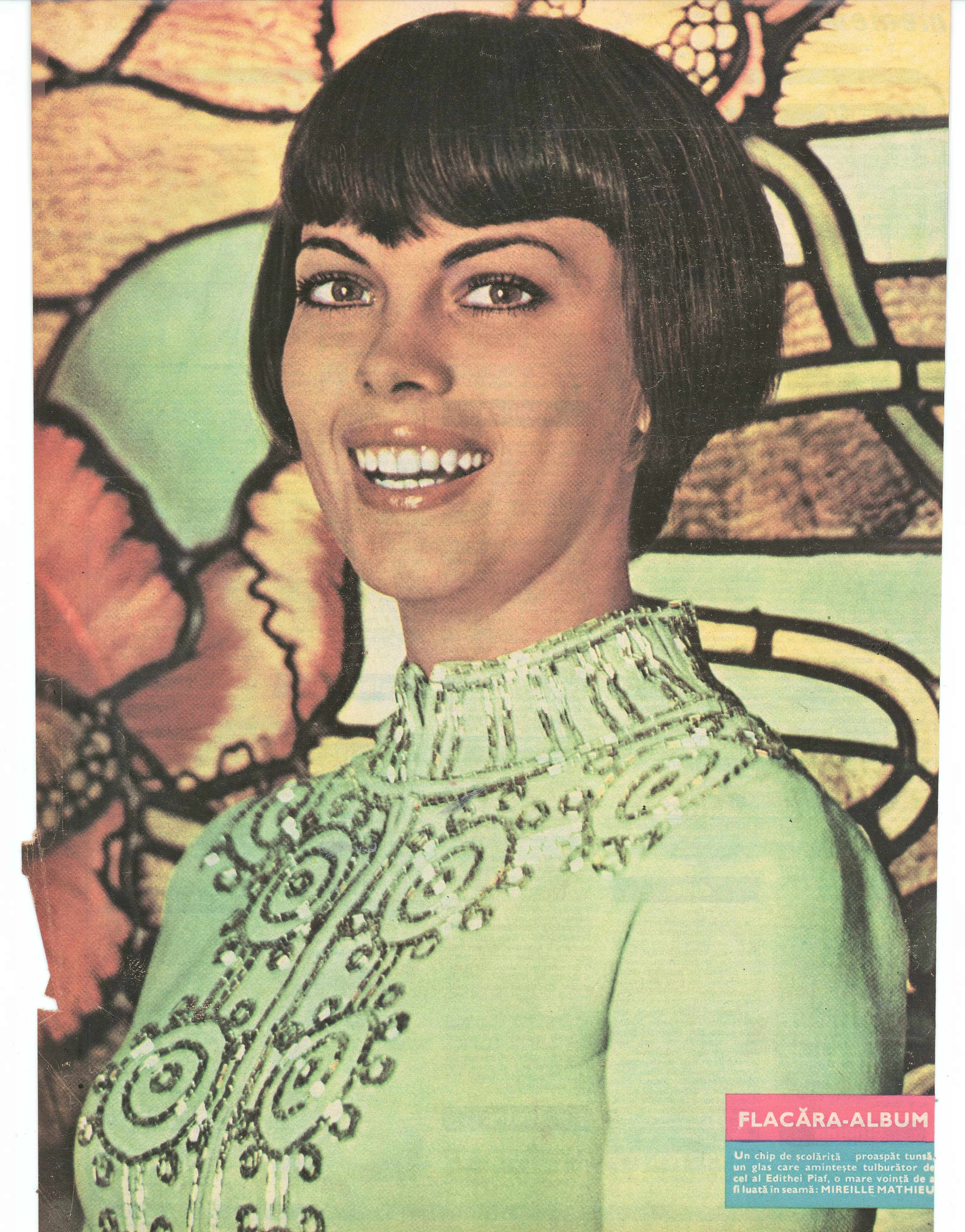
VINERI. Film: **Atentatul de la Sarajevo** — producție a studiourilor iugoslave (20.15) ● **Vernisaj în... X Major** — emisiune muzical-distractivă cu concursul laureaților **Festivalului național al artei studențești** — București (22.35).

SÎMBĂȚĂ. Inaugurarea unui «serial» de parodii muzicale: **Afacerea din strada Lourince** de Labiche (22.00) ● **La fîntina dorului** (20.15) ● **Seara melomanului** (21.25)

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 30 din 26 iulie 1970

- I. Steaua-Dinamo Buc. (finala «Cupei României») 2
- II. Gloria Birlad-Ceahlăul 1
- III. Portul-Otelul Galați 1
- IV. Polit. Galați-Prog. Brăila 1
- V. Metalul Buc.-Dunărea 1
- VI. Poiana-C.S.M. Sibiu 2
- VII. Metrom-Gaz metan 1
- VIII. Minerul Anina-Polit. Timișoara 1
- IX. C.F.R. Timișoara-C.F.R. Arad 1
- X. Metalurgistul-Metalul Hunedoara x
- XI. Vagonul Arad-Olimpia Oradea 1
- XII. Olimpia S.M.-Minerul B.M. 1
- XIII. Electroputere-Metalul Tîrg. 1

FLACĂRA-ALBUM

Un chip de scolărită proaspăt tunsă,
un glas care amintește tulburător de
cel al Editei Piaf, o mare voință de a
fi luată în seamă: MIREILLE MATHIEU